

PROGRAM ROZVOJA OBCE KLIN

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE na roky 2014 – 2020

KLIN

Rok 2014

Zadávatel':

obec KLIN

Dokument vznikol za podpory:

obce Klin

a spolupráce

ARCH.EKO - Ateliér architektúry, urbanizmu a ekológie s.r.o.

Za množstvo užitočných a vzácných informácií, aktívnu spoluprácu pri analýzach, hodnotení súčasného stavu ako aj pri programovaní budúcnosti obce do roku 2020

d' a k u j e m e

starostovi, pracovníkom obecnému úradu, aktívnym podnikateľom, zástupcom občianskych iniciatív, spolkov, klubov, partnerom a všetkým zúčastneným obyvateľom, ktorí prejavili záujem a spolupracovali na tomto dokumente.

SCHVÁLENÉ Dňa:	Číslo uznesenia
Pečiatka a podpis	

Programovacie obdobie: 2014 -2020

OBSAH

ANALYTICKÁ ČASŤ

1.	Úvod	4
1.1	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a mikroregiónu	4
1.2	Ciele a procesy programovania	5
1.3	Štruktúra programu	7
1.4	Úvodná charakteristika riešeného územia	8
1.5	Širšie územné väzby	9
2.	Analýza geografického a environmentálneho potenciálu	10
2.1	Prírodné pomery	10
2.1.1	Geologické pomery	10
2.1.2	Geomorfologické pomery	10
2.1.3	Klimatické pomery	10
2.1.4	Hydrologické pomery	10
2.1.5	Pôdne pomery	10
2.1.6	Rastlinstvo a živočíšstvo	11
2.1.7	Chránené územia	11
2.1.8	Životné prostredie	14
2.2	Súčasná krajinná štruktúra	15
2.	Analýza hospodárskych, sociálnych a kultúrnych zdrojov	16
2.3	Urbanistická štruktúra sídla	16
2.4	Kultúrno – historický potenciál	17
2.5	Demografická situácia	19
2.6	Technická infraštruktúra	22
2.7	Sociálna infraštruktúra – občianska vybavenosť a bývanie	24
2.8	Hospodárska základňa	26
2.9	Rekreácia a cestovný ruch	28
2.10	Trh práce	30
2.11	Ľudský potenciál	32
2.12	Rozvojové dokumenty (súladi s existujúcou dokumentáciou rozvoja)	33
2.13	Realizovaný rozvoj	37
2.14	Finančná analýza	39
3.	SWOT analýzy	41
3.1.	Vnútorné SWOT analýzy	41
3.2.	Vonkajšie SWOT analýzy	43
4.	Hodnotenie	46
4.1	Hlavné smery rozvoja obce (v širších súvislostiach)	46
STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ		50
1.	Strategický cieľ	51
2.	Špecifický cieľ č. 1, opatrenia a aktivity	52
3.	Špecifický cieľ č. 2, opatrenia a aktivity	54
4.	Špecifický cieľ č. 3, opatrenia a aktivity	60
5.	Špecifický cieľ č. 4, opatrenia a aktivity	65
2.	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie programu	73
2.1	Riadiaci orgán Programu rozvoja - PHSR	73
2.2.	Hlavné zásady administratívy Programu rozvoja - PHSR	73
3.	Finančné zabezpečenie a harmonogram	74
4.	Monitoring	75
4.1	Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu – Príloha č. 3	75
4.2	Monitorovací orgán Programu rozvoja - PHSR	75
5.	Časový harmonogram realizácie programu	75
5.1	Krátkodobé plánovanie do roku 2017	75
5.2	Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2014-2020 príloha č.2	76
INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA		77
Prílohy k dokumentu		78
Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu		78

ANALYTICKÁ ČASŤ

1. Úvod

1.1 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len PHSR) je rozvojový dokument, ktorý sa spracováva na regionálnej aj miestnej úrovni v súlade so zákonom 539/2008 **Z. z. o podpore regionálneho rozvoja**. Program rozvoja obce je vypracovaný podľa metodiky SAŽP spracovanej v rámci Programu obnovy dediny „Programovanie trvaloudržateľného rozvoja vidieckych mikroregiónov“ ako spracovať strategický dokument programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja združenia vidieckych obcí (autor: SAŽP – Ing. arch. Iveta Kavčáková a kol.). Vypracovaním Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry. PHSR sa spracováva s vnútornými aj vonkajšími rozvojovými aktérmi, ktorí sa môžu rovnocenne zapojiť do programovacieho procesu a priamo počas tvorby dokumentu definujú problémy a predpoklady rozvoja tak, že výsledkom je spoločná dohoda a spokojnosť. Výsledkom tohto má byť kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných ale hlavne ľudských, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou implementácie rozvojovej stratégie PHSR.

Zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja §8 cit.

(1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

(2) Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

(3) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

(4) Analyticko-strategická časť obsahuje najmä:

- a) súhrnnú geografickú, kultúrno-historickú a sociálno-ekonomickú charakteristiku obce a charakteristiku stavu vybavenosti a obsluhy územia obce,
- b) hodnotenie a analýzu hospodárskej situácie, sociálnej situácie, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry a vybavenosti a obsluhy územia obce,
- c) analýzu väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja s územím obce,
- d) určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia obce, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- e) stratégiu rozvoja obce, pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, ktorá určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce,
- f) analýzu finančných potrieb a možností financovania programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

(5) Programová časť obsahuje najmä:

- a) zoznam opatrení a aktivít pre zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- b) inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- c) finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,
- d) systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov,
- e) časový harmonogram realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

(6) Aktualizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby.

(7) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

(8) Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Pri programovaní hrá dôležitú rolu práve rozdiel medzi typicky vidieckou obcou s cca 100 – 500 obyvateľmi a menej a obcou v prímestskej zóne ako obytný satelit s 2000 a viac obyvateľmi. Programovanie touto metódou zohľadňuje skutočnosť, že ide o obec s počtom obyvateľov 2307 (31.12.2013 ŠÚSR), ktorá nevyniká výrazným hospodárskym a sociálnym rozvojom. Prioritnou funkciou obce je funkcia obytná. Sociálnymi a ekonomickými partnermi sú priamo obyvatelia obce a tí, ktorí na území obce podnikajú resp. tí, ktorých inštitúcie sa na území nachádzajú. V prípade obce **Klin** ide o koncovú obec s rozsiahlou obytnou zástavbou poznačenou vlastníckymi vzťahmi k pozemkom.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele, priority ustanovené v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.

PHSR sa spracováva v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a existujúcimi rozvojovými dokumentmi v zmysle platnej legislatívy. Ako východiská pre definovanie jednotlivých častí PHSR boli aj:

1. **Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, MVRR SR, apríl 2004**
2. **Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ENTERPLAN v spolupráci s VOKA, ARVI a BBSK)**
3. **Koncepcia územného rozvoja Slovenska**
4. **Územný plán VÚC Žilinského kraja**
5. **PHSR Žilinského kraja 2007 - 2013**
6. **Regionálny územný systém ekologickej stability**
7. **ÚPD obce**

1.2 Ciele a procesy programovania

Obec Klin pristúpila k riešeniu PHSR obce z dôvodu stanovenia hlavných rozvojových cieľov do budúceho obdobia do roku 2020. Programovacie obdobie je zhodné s programovacím obdobím Národnej stratégie rozvoja SR vo väzbe na programovacie obdobie EÚ. Cieľom práce na programovaní stratégie rozvoja obce Klin je stanovenie cieľového stavu obce v roku 2020 a programovanie krokov teda parciálnych cieľov, opatrení a aktivít na dosiahnutie tohto cieľa.

Programovanie prebiehalo na dvoch úrovniach.

1. **Zvnútra** – Plánovanie s verejnosťou v obci
Programovanie s Akčnou plánovacou skupinou
(zástupcovia partnerských a záujmových skupín a podnikateľskou sférou v obci)
2. **Zvonku** - Pohľad a hodnotenie odborníka na riešené územie
(na krajinu, ekológiu, architektúru, dopravu, a iné) z hľadiska existujúcich a potenciálnych zdrojov (prírodné, fyzické, duchovné, ľudské, a iné)
3. **Dohoda** - Výsledkom programovacieho procesu je dohoda záujmových strán na spoločnej vízii a stratégii rozvoja.

Plánovanie s verejnosťou

Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane užívateľov územia obce, ktorí boli obcou vyzvaní zúčastniť sa procesu programovania. Účasť bola dobrovoľná a proces transparentný.

Informácia o príprave prác na Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja bola zverejnená v občasníku ECHO KLINA č. 1/2014 zo dňa 27.2.2014, na web stránke obce www.klin.sk a na verejnej tabuli dňa 20.3.2014. V rámci získavania verejnej mienky boli verejnosti poskytnuté 2 možnosti participácie na programovaní: 1. Aktívne -zúčastniť sa na programovaní a osobne prispieť k tvorbe stratégie rozvoja obce alebo Pasívne – prostredníctvom ankety, ktorá bola rozoslaná 28.4.2014 do domácností v obci Klin. Uzávierka odosielania ankety bola do 31.5.2014. Účasť verejnosti bola umožnená aj priebežne počas procesu možnosťou doručenia podnetov, návrhov a riešení na uvedený kontakt. Miestni podnikatelia mali príležitosť reagovať prostredníctvom dotazníka, ktorý im bol zaslaný. Návratnosť možno vyhodnotiť ako neuspokojivú, keďže z celkového počtu obyvateľov sa v ankete vyjadrilo len 21 obyvateľov a dotazník zaslali len 2 podnikatelia čo predstavuje len 1 % návratnosť.

Anketa pre občanov obsahovala 7 otázok a priestor na námety na zlepšenie života v obci. 9 občanov je so životom v obci veľmi spokojných a 10 občanov by chcelo život v obci zmeniť. 11 občanov hodnotilo spolužitie v obci ako dobré oproti minulosti a 9 uviedlo zhoršenie spolužitia. Väčšina uviedla, že informácie o činnosti obecného úradu má úplné. Pozitívne väčšina občanov uviedla, že čas ktorý by venovali plánovaniu rozvoja obce by bol dobrou investíciou a dobrým dôvodom na stretnutie.

Na 1. stretnutí občania a miestni aktéri prišli a hovorili o tom, čo je v obci slabou stránkou a čo navrhujú zmeniť, zrušiť a riešiť ale aj o tom, čo je silnou stránkou a čo navrhujú ponechať, obnoviť a rozvíjať. Súčasne sa zaoberali zamyslením sa nad tým, v čom vidia nové možnosti rozvoja a v čom možné riziká. Takejto analýze problémov hovoríme aj **SWOT analýza** s verejnosťou. Stretnutie začalo želaniami občanov na otázku: „Aká by mala byť naša obec o 10-15 rokov?“. Želanie sa stalo dlhodobou víziou aj pre roky 2014 -2020. Cieľom stretnutia boli diskusie o možnostiach a predpokladoch rozvoja obce a toho, čo obyvateľ, užívateľ resp. návštevník od rozvoja očakáva.

Na 2. stretnutí občania a miestni aktéri programovali rozvoj obce do roku 2020. **Výsledkom práce s rozvojovými aktérmi a vyhodnotenia anketového prieskumu verejnej mienky boli priority rozvoja** obce Klin podľa rozvoja oblastí ako: ľudia, bývanie, malé a stredné podnikanie, technická vybavenosť, sociálna starostlivosť, ŽP a iné.

Programovanie s Akčnou plánovacou skupinou

Z programovania sa na základe dobrovoľnosti a ochoty spolupracovať vytvorí skupina tzv. **aktívna verejnosť**, ktorá v obci definuje **víziu**, **SWOT analýzu** územia, jeho potenciál a predpoklady rozvoja, **plánuje a hodnotí priority rozvoja**.

Akčnú skupinu tvoria aktívni občania, predstavitelia obce, záujmových skupín, podnikateľov, štátnej správy a odborníkov, ktorých záujmy tvoria základ pre budúci rozvoj.

Súbežne s prácou s verejnosťou odborníci spracovali **Audit územia a zdrojov**, ktorý je zas akýmsi „**pohľadom zvonku**“. Ten hodnotí územie a existujúce zdroje (okrem územia sú to ľudia, príroda, stavby, história, a pod.) , porovnáva s vonkajším prostredím a zohľadňuje vyššie vstupy a požiadavky na územie obce.

Akčná skupina porovnáva obidva pohľady, výsledkom čoho má byť jasná a presvedčivá **spoločná rozvojová stratégia**, teda odpoveď na otázku „**Čo chceme v rozvoji obce dosiahnuť a akým spôsobom**“ za obdobie 7 rokov a čo povedie všetkých k oživeniu a posilneniu a čo zaručí trvaloudržiateľný rozvoj. Práca všetkých zainteresovaných má byť spoločnou dohodou na strategických krokoch smerovaných k spoločnému cieľu.

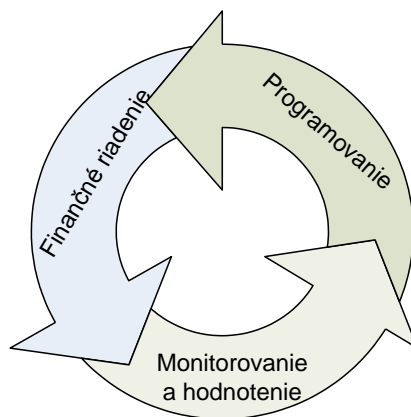

1.3 Štruktúra programu

Analytická časť		Popis a hodnotenie		
		SWOT analýza		
		Smery rozvoja		
		Ciele a priority		Strategická časť
		Stratégia soc.ekon.rozvoja		
		Programovanie		
Implementácia		Finančné zabezpečenie		
		Riadenie programu		
		Monitoring		
		Organizačné zabezpečenie		

Strategické plánovanie podpory regionálneho rozvoja pozostáva z týchto troch hlavných procesov:

- programovanie
- finančné zabezpečenie
- monitorovanie a hodnotenie

1.4 Úvodná charakteristika riešeného územia

Región: okres Námestovo
 Nadmorská výška: 646 m n. m.
 Rozloha: 12,75 km² (1275 ha)
 Počet obyvateľov: 2307 (2013),
 Hustota obyvateľstva: 180 obyvateľ(ov)/km² (31.12.2013)
 Prvá písomná zmienka: 1567
 Štatistická územná jednotka: 508721 PSČ: 029 41 (pošta)
 Adresa obecného úradu: Obecný úrad Klin, Klin 199, 029 41 Klin

Obec Klin sa nachádza na severnom Slovensku.

Územie Klinu má vo všeobecnosti nepravidelný tvar pretiahnutý v smere juhovýchod – severo - západ, pričom v severozápadnej časti sa zužuje do klínovitého cípu (lokalita Vahanov). Intravilán obce sa tiahne stredom katastra pozdĺž potoka Kliňanka. Hranica obce vychádza pod štátnou cestou od potoka Kliňanka, tiahne sa juhozápadným smerom pretínajúc Klinské rašelinisko a Červený potok až po Michaľovku cca 100 m pod most cez starú Kliňanskú cestu; odtiaľ pokračuje proti toku Michaľovky až na kótu 828, ďalej popod Brestovku smerom hore až pod Kopanice. Ďalej sa otáča západným smerom až na pramene Vahanovského potoka. Vahanovským potokom smeruje k Oravskému Veselému, potom pravostranným prítokom Vahanovského potoka pokračuje severným smerom až na Olexovku, odtiaľ juhovýchodným smerom popod Vahanov vrch ku kóte 913. Odtiaľ sa odkláňa južným až juhovýchodným smerom a popod Kopanice juhovýchodným smerom ku kóte 850, od ktorej sa prudko odkláňa východným smerom ku hranici s Rabčou. Odtiaľ prudko klesá dole južným až juhovýchodným smerom po nemenovaný potok v mieste medzi lokalitami Grúň – Od chotára. Po predmetnom potoku sa ďalej prudko odkláňa južným smerom až na štátnu cestu Námestovo - Zubrohlava a odtiaľ popod štátnu cestu k východiskovému bodu intravilánu obce.

Základná charakteristika obce Klin

Tabuľka č. 1 a 2

Obec	id. číslo	okres	najnižšia nadm. výška	najvyššia nadm. výška
Klin	00314544	Námestovo	610	922

Zdroj: ŠÚSR k 31.12.2013

Obec	Kód ZUJ	Rozloha katastra v km ²	Počet obyvateľov v r. 2013	Hustota obyvateľstva v katastri: obyv./ km ²	Výročie prvej písomnej zmenky o obci v r. 2014
Klin	508721	12,75	2307	180	447

Poloha obce v rámci Slovenska

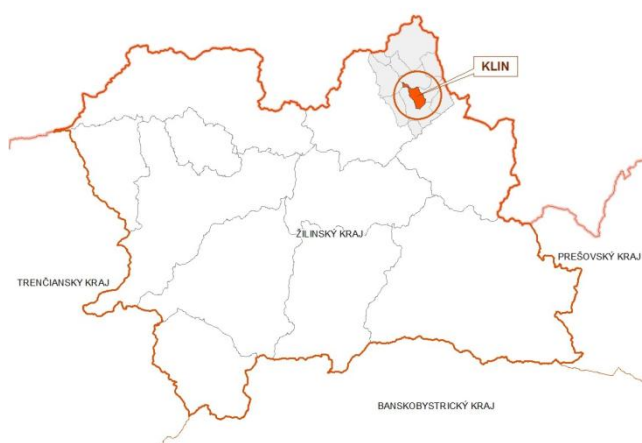

1.5 Širšie územné väzby

Kataster obce sa nachádza v chránenej krajinej oblasti Horná Orava, v bezprostrednom kontakte s Oravskou vodnou nádržou. Sčasti sa rozprestiera v Oravskej kotline (600 m n. m.) a jeho SZ časť zabieha do Oravskej Magury (914 m n. m.). Obec má dobrú geografickú polohu a dopravné napojenie na štátnu cestu I/78 (II/521) - Oravský Podzámok, Námestovo, hraničný priechod s Poľskou republikou v Oravskej Polhore.

Kataster Klina z juhozápadu, juhu a západu susedí s Námestovom, zo severu v cípe Vahanova s Oravským Veselým, na severe s Rabčou a na východe so Zubrohlavou. Veľkosť katastrálneho územia Klin je 1 275 ha.

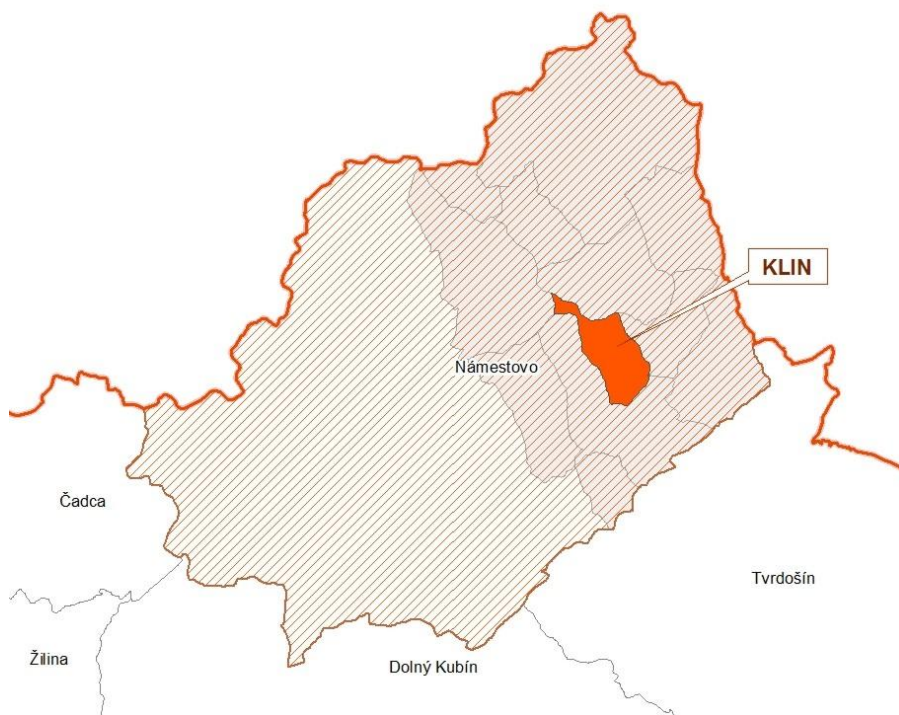
Poloha obce v rámci kraja

Poloha v rámci mikroregiónu Babia Hora

Poloha obce v rámci okresu

2. ANALÝZA GEOGRAFICKÉHO A ENVIRONMENTÁLNEHO POTENCIÁLU POPIS SÚČASNEJ SITUÁCIE

2.1 Prírodné pomery (v širších súvislostiach)

Katastrálne územie Klina sa orograficky začleňuje do sústavy vonkajších (flyšových) Západných Karpát v dvoch orografických celkoch. Južnú časť zaraďujeme do Oravskej kotliny, severná väčšia časť územia leží v Podbeskydskej vrchovine.

Terén má prevažne juhovýchodnú orientáciu. Prechádza z roviny, na ktorej sa nachádza Oravská vodná nádrž do mierne členenej pahorkatiny predhoria a chrbáta Podbeskydskej vrchoviny. Územie je predelené údolím Klinovského potoka, ktorý tvorí aj prirodzenú morfológickú a urbanistickú os.

2.1.1. Geologické pomery

Územie budujú 2 jednotky: karpatský paleogén oravsko-magurskej jednotky a neogén Oravskej kotliny.

Paleogénne súvrstvie sa skladá z ílovcov a pieskovcov. Pieskovce sú uložené do rôzne hrubých vrstiev (od niekoľkých cm až do 20m a ojedinele až do 30m.) Sú jemnozrnné až strednozrnné, sivé, vápnité, miestami až kemitované. Ílovce sú uložené do vrstiev hrubých od niekoľko cm do 1m, ojedinele až do 10m. Územie budované flyšom je náchylné na zosuvné procesy. Hlavnú zložku neogénnych sedimentov Oravskej kotliny tvoria sivé, sivozelené a modrozelené íly, ktoré sú sčasti vápnité i piesčité. Druhou zložkou sú piesky a štrky, ktoré tvoria okružliaky z flyšového materiálu. Nad neogénnymi sedimentmi sa v celej Oravskej kotline vyskytuje hrubý štvrtohorný pokryv štrkov, ktorý dosahuje max. hrúbku 19 m.

Podľa stability krajiny, t.j. odolnosti voči antropickým zásahom, možno územie katastra s kotlinovou i horskou časťou považovať za jeden celok, aj keď je diferencovaný podľa určitých odlišností v geologickej stavbe, určujúcej charakter reliéfu.

2.1.2. Geomorfologické pomery

Obec Klin leží na rozhraní Oravskej kotliny a Podbeskydskej vrchoviny.

Nadmorské výšky dosahujú od 610 do 922 m. Najnižšia je pri hladine Oravskej vodnej nádrže, najvyššia na výšine Kapanica.

Tabuľka č. 3

Obec	Najnižšia nadmorská výška	Najvyššia nadmorská výška
Klin	610 m. n. m.	922 m. n. m.

Zdroj: obec 2014

2.1.3. Klimatické pomery

Oravská kotlina má chladnú a vlhkú kotlinovú klímu s veľkou inverziou teplôt. Obec patrí do chladného pásma s priemerným úhrnom zrážok 800-1200 mm. Priemerná ročná teplota sa pohybuje v rozmedzí 5-6 °C. Leto je pomerne krátke s priemernou teplotou 15 °C. Počet letných dní je 20-30, mrazových dní 14-160. Snehová pokrývka v hornatinnej časti katastra trvá 120-180 dní. Snehová pokrývka dosahuje hrúbku 60-100 cm.

2.1.4. Hydrologické pomery

V riešenom území je nízka povrchová retencia a zásoba spodných vôd. Vrstevné a puklinové vody s malou výdatnosťou sa nachádzajú v severnej časti územia katastra.

Hydrologické pomery katastra sa formovali na základe geologickej stavby a zrážkových pomerov. Nakoľko horniny nie sú v území dokonale stmelené, nie sú schopné zadržiavať zrážkovú vodu, ktorá po svahoch rýchlo odteká. Nepriepustná vrstva hornín je plytká, zásoby podzemných vôd malé a teda i výdatnosť prameňov je nepravidelná, značne závislá od množstva zrážok.

Územím katastra pretekajú vodné toky: Klinianka, Michalovka a Červený potok s prítokmi.

2.1.5. Pôdne pomery

Pôdna pokrývka je monotónna. Na nivách sa vyskytujú nivné a glejové pôdy (v závislosti od vplyvov podzemnej vody), na miernejších, zahlienených svahoch a plošinách ilimerizované pôdy, na svahoch pohoria hnedé pôdy nenasýtené a podzolové pôdy.

2.1.6. Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Vegetácia na území katastra je charakteristická pre Oravskú kotlinu a Oravskú Maguru. Na nivu sa viažu podhorské lužné lesy, na kotlinové časti katastra jedľové a jedľovo-smrekové lesy. Pre Oravskú Maguru je typické spoločenstvo jedľových kvetnatých lesov. Pre podhorský lužný les je charakteristická dominantná drevina jelša sivá, jelša lepkavá, jaseň štíhly, čremcha strapcovitá, vŕba krehká. V krovinnom podraze sa vyskytuje vŕba purpurová, lieska obyčajná, vŕba rakytová, krušina jelšová, zemolez obyčajný, ostružina, malina, jarabina vtáčia a kalina obyčajná. V bylinnom poschodí sú hojné hydrofilné a nitrofilné druhy: trebulka lesklá, jarmanka väčšia, záružlie horské, krkoška voňavá, krkoška chlpatá, pakost hnedočervený, túžobník brestový, škarda močiarna, kuklík potočný, praslička lesná a ďalšie.

Živočíšstvo

Fauna katastrálneho územia Klin je súčasťou eurosibírskej podoblasti palearktiskej zóny a podľa zoogeografického členenia Slovenska prináleží do vonkajšieho obvodu Západných Karpát (beskydský okrsk západný). Ekologické podmienky tu formovali zoocenózy lesov, polí a lúk, cenózy hôrno-poľného biotopu, živočíšne spoločenstvá vôd a ľudských sídiel (antropocenózy).

Takmer 70 % druhov živočíchov Klina je súčasťou antropocenóz (agrocenózy, synantropné druhy). Tieto reprezentuje škovránok poľný, strnádka lúčna, cibik chochlatý, jarabica poľná, kanárik poľný, vrabec domový, žltouchost domový, hrdlička poľná, hrdlička záhradná, lastovička obyčajná. Z cicavcov je charakteristický hraboš poľný, myš domová, piskor obyčajný. Zo vzácnejších, ohrozených druhov týchto spoločenstiev sa dnes už zriedkavejšie vyskytuje pipíška chochlatá, prepelica poľná, muchárik sivý. Vzácne sa zatúla kalužiak červenonohý a čajka smejivá, ktoré tu zalietajú z Oravskej priehrady.

Z vtáctva tu prevládajú typické lesné druhy (sýkorky, ďatle, pinky, sojky, drozdy, jastrab veľký, myšiak obyčajný). Zo vzácnejších možno spomenúť orla kriklavého a bociana čierneho. Cicavce reprezentuje bežná poľovná zver (jeleň, srnec, diviak, líška) a vzácne sa tu zatúla i vlk obyčajný, rys ostrovid a medveď hnedý.

Významné sú tiež vodné biotopy bohaté na výskyt bezstavovcov a obojživelníkov. Faunisticky najvýznamnejší biotop katastrálneho územia Klina predstavuje Štátna prírodná rezervácia Klinské rašelinisko. Na vysoké biologické hodnoty tejto lokality poukazuje prezencia chránených a vo svojej existencii ohrozených druhov.

2.1.7. Chránené územia

Chránené územia – územná ochrana

Do súvislej európskej sústavy chránených území Natura 2000 na území katastra obce Klin patrí:

- **CHVÚ Horná Orava** – identifikačný kód územia **SKCHVU 008**
(vyhláška MŽP č. 173/2005 Z.z., ktorou bolo vyhlásené CHVÚ Horná Orava)
- **Klinské rašelinisko**
(Výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14.júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu).

Národná sústava chránených území

Z hľadiska existujúcej legislatívnej ochrany prírody sa územie katastra obce nachádza v zmysle zákona NR SR č.543/ 2002 Z. z. o ochrane prírody v CHKO Horná Orava.

Chránená krajinná oblasť Horná Orava v zmysle vyhlášky 420/2003 prezentuje úpravu pôvodného vymedzenia územia CHKO s vylúčením vnútorných hraníc a člení sa na zóny A, B, C a D.

/ Vnútorné hranice určujú v rámci územia vymedzeného vonkajšou hranicou priestory, ktoré nie sú súčasťou chránenej krajinnéj oblasti. (Klin / Z chránenej krajinnéj oblasti sa vyčleňuje vnútorné územie, ktorého hranica sa začína na rozhraní katastrov Námestovo a Klin, na mieste, kde sa vlieva Červený potok do Michalovky. Vede severozápadným smerom po Červenom potoku na starú Klinskú cestu a tou pokračuje k intravilánu obce Klin. Obchádza intravilán obce z južnej strany a pretína štátnu cestu medzi Zubrohlavou a Námestovom, pokračuje po katastrálnej hranici obce Klin severným a severozápadným smerom až po komplex lesných porastov pod Grapou. Spája výklenky lesných porastov, nasleduje po existujúcich účelových komunikáciách, ktoré vedú k intravilánu. Obchádza intravilán zo severnej strany a pokračuje účelovou komunikáciou smerujúcou na Brestovku. Na okraji lesných porastov mení smer a prechádza okrajom lesa na križovatku účelových komunikácií pod Brestovkou. Odtiaľ pokračuje okolo spevnenej účelovej komunikácie z Brestovky do Námestova cca 3 km, na križovatke s prístupovou

lesnou komunikáciou odbočuje severozápadne k lesu, pokračuje okrajom lesného porastu smerom na západ, obchádza záhradkárské osady a ďalej vedie okolo bezmenného potôčika, ktorý sa vlieva do vodnej nádrže Orava. Na mieste, kde prerezáva štátnu cestu (Námestovo – Oravská Jasenica), odbočuje východným smerom okolo štátnej cesty. Na hranici intravilánu pokračuje okrajom vodnej nádrže Orava, pri ústí Michalovky do vodnej nádrže Orava pokračuje pozdĺž Michalovky smerom na sever, prerezáva štátnu cestu a uzatvára hranicu pri ústí Červeného potoka do Michalovky)

CHKO sa člení, v kontakte s riešeným územím na zóny (vyhláška MŽP SR č.420/2003):

- B - zóna CHKO (4. st. ochrany): - Ťaskovka
- B - zóna CHKO (4. st. ochrany): - Klinské rašelinisko
- C - zóna CHKO (3. st. ochrany): - Pri Klinskom rašelinisku
- C - zóna CHKO (3. st. ochrany): - Pri Ťaskovke
- D - zóna CHKO (2. st. ochrany): ostatné územie CHKO nezaraďené do zón B,C.

Charakteristika zón CHKO:

B - zóna - Klinské rašelinisko (4. st. ochrany) - **Ochrana a manažment mokradí.** Územie predstavuje najlepšie vyvinuté a zachovalé vrchovisko nelesného typu na Slovensku. Na tejto lokalite je prvý doložený výskyt vážky (Leucorrhinia rubicunda) na Slovensku. Je to najstaršie chránené územie zriadené za účelom zachovania vzácných rašelinných spoločenstiev na území Hornej Oravy. Bolo vyhlásené v roku 1967 ako Štátna prírodná rezervácia Klinské rašelinisko. V roku 1995 bolo premenované na Národnú prírodnú rezerváciu Klinské rašelinisko. Je začlenené do CHKO Horná Orava. Od roku 2003 bolo zaradené do B - zóny chránenej krajinej oblasti Horná Orava so 4.-tým stupňom územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Klinské rašelinisko patrí súčasne aj do sústavy európskych chránených území NATURA 2000.

B - zóna Ťaskovka (4. st. ochrany) – územie zahŕňa pôvodnú PR, ktorá bola vyhlásená v roku 1995. Predstavuje malé penovcové kopy spolu so slatinným prameniskovým rašeliniskom v tesnej blízkosti. Dôvodom vyhlásenia v roku 2003 bolo zabezpečenie ochrany ojedinelého výskytu penovcov na Hornej Orave a ochrana chránených ohrozených druhov fauny a flóry rašeliniska.

C - zóna - Pri Klinskom rašelinisku (3. st. ochrany): - Územie vymedzené na ochranu zóny B - Klinské rašelinisko.

C - zóna - Pri Ťaskovke (3. st. ochrany): - Cieľ vymedzenia – ochrana lesných spoločenstiev mikropovodia penovcového rašeliniska, ako ochranné pásmo zóny B - Ťaskovka.

Tabuľka č. 4: **Zoznam chránených území v uvedených kategóriách v obci a okolí**

Názov CHÚ	Kategória	Celková výmera (ha) aj mimo k.ú. obce	Rok vyhlásenia	Stupeň ochrany prírody	Dôvod ochrany
Horná Orava	CHKO	70 333 58 738	1979 2003 prehod. hranice v členení na zóny A,B,C,D	II.- IV.	potreba zachovania typickej hornooravskej krajiny so striedaním lúk a pasienkov s menšími lesmi, s bohatým výskytom rašelinísk, zachovalými pralesovitými lesmi a vodnou nádržou Oravská priehrada
Zóny CHKO Horná Orava:					
Ťaskovka	B - zóna	0,6718	2003 (pôvodne PR 1995)	IV.	ochrana travertínových útvarov a slatinného rašeliniska s existenčne ohrozenými druhmi rastlín dôležitých z ekologického, vedeckovýskumného, náučného a kultúrneho hľadiska
Klinské rašelinisko	B - zóna	15,3	2003 (pôvodne NPR 1967)	IV.	najlepšie vyvinuté a zachovalé vrchovisko nelesného typu na Slovensku, ochrana významných rašelinných biocenóz so zachovalými fytoocenózami nelesného typu a špecifickými zoocenózami, na tejto

					lokalite je prvý doložený výskyt vážky (Leucorrhinia rubicunda) na Slovensku
Pri Klinskom rašelinisku	C - zóna	41,2	2003	III.	ochrana zóny B - Klinské rašelinisko Cieľ vymedzenia – eliminácia negatívnych vplyvov poľ. činnosti v okolí rašeliniska (pôvodne ochranné pásmo NPR Klinské rašelinisko) .
Pri Ľaskovke	C - zóna	5,6	2003	III.	Cieľ vymedzenia – ochrana lesných spoločenstiev mikropovodia penovcového rašeliniska , ako ochranné pásmo zóny B - Ľaskovka
Ostatné časti CHKO	D - zóna	39 326	2003	II.	ostatné územné časti CHKO nezaraďené do B, C zón

Zdroj: Chránené územia SR

1. OSOBITNE CHRÁNENÉ ÚZEMIA – v národnej legislatíve:

CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA

Podľa Národného zoznamu chránených vtáčích území, ktorý bol schválený vládou SR (9.7.2003) a spolu s národným zoznamom navrhovaných ÚEV bol 27.4.2004 zaslaný Európskej Komisii do Bruselu na posúdenie, sa na území obce Klin nachádza jedno chránené vtáčie územie Horná Orava. Správcom územia je CHKO Horná Orava a TANAP (vyhláška MŽP č. 173/2005 Z. z., ktorou bolo vyhlásené CHVÚ Horná Orava

Tabuľka č. 5: Chránené vtáčie územia zasahujúce do katastra obce Klin

Názov chráneného vtáčieho územia	ID	Výmera v ha		okresy
		Celková	Kraj	
Horná Orava	008	58 737,83 ha	Žilinský	Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín

Zdroj: www.sopsr.sk 2014

Charakteristika navrhovaných chránených vtáčích území:

Horná Orava: Územie Hornej Oravy je z veľkej časti tvorené lesnými biotopmi, zvlášť ihličnatých lesov, s prechodmi k lúkam a pasienkom. Zabezpečenie ochrany si tu vyžaduje hlavne kuvik vrbčích (Glaucidium passerinum), chriaštel poľný (Crex crex), ďateľ trojprstý (Picoides tridactylus), tetov hlucháň (Tetrao urogallus), tetov hoľniak (Tetrao tetrix), orol kriľavý (Aquila pomarina) a bocian biely (Ciconia ciconia). Mokrade Oravskej kotliny a okolie vodnej plochy Oravská priehrada sú významnými biotopmi pre hniezdenie rybárika riečného (Alcedo atthis), bociana čierneho (Ciconia nigra), chriaštele bodkovaného (Porzana porzana) a rybára riečného (Sterna hirundo).

2. OSOBITNÉ ÚZEMIA OCHRANY- v národnej legislatíve:

ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU

Národný zoznam území európskeho významu bol schválený vládou SR (17.3.2004) a spolu s národným zoznamom navrhovaných CHVÚ bol 27.4.2004 zaslaný Európskej Komisii do Bruselu. Následne vydalo MŽP SR 14.7.2004 Výnos č. 3/2004-5.1, ktorým sa zoznam navrhovaných ÚEV vydal s účinnosťou od 1.8.2004 (č.450/2004 Z. z.). Týmto sa považujú podľa zákona NR SR č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny navrhované územia európskeho významu uvedené v národnom zozname ustanovenom všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným MŽP SR za chránené so stupňom ochrany uvedenom v národnom zozname. Do záujmového územia katastra obce Klin zasahuje územie európskeho významu – Rašeliniská Bielej Oravy – Klinské Rašelinisko.

Tabuľka č. 6: Územia európskeho významu na území mikroregiónu

Rašeliniská Bielej Oravy, Identifikačný kód: SKUEV0191Beňadovo,Breza, Klin, Mútne	
Výmera	39,17 ha
Stupeň ochrany	4

Zdroj: www.sopsr.sk 2014

Územie chránené v rámci medzinárodných dohovorov – Ramsar

Ramsarská lokalita Mokrade Oravskej kotliny (17.02.1998 / 9 264,0 ha) 9,287 predstavuje pôvodné rozsiahle rašeliniská a močiare, lesné aj nelesné rašeliniská vrchoviskového, slatinného a

prechodného typu, vodné toky, krovité močiare aj vodnú nádrž Oravská priehrada. Územie sa na 90% prekrýva s územím CHKO Horná Orava. Významná fauna v území je nasledovná: žltáček čučoriedkový, bocian čierny, orol krikľavý, tetov hŕbiak, chrapkáč poľný, močiarnica mekotavá a iné. Z flóry možno spomenúť: diablik močiarny, ostrica barinná, rojovník močiarny, kľukva močiarna, rosička anglická, ostroplod biely.

Územný systém ekologickej stability

Do kategórie nadregionálneho biocentra bola v rámci aktualizácie **nadregionálneho generelu ÚSES** navrhnutá vodná plocha Oravská Priehrada a priestor Pilska.

Prvky R-ÚSES v zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja spresnené v ÚPN obce:

V severnej časti riešeného územia prebieha provincionálny biokoridor Oravské Beskydy, južnejšie sa nachádza **nadregionálny biokoridor Podbeskydská vrchovina**.

Regionálne biocentra úplne alebo čiastočne zasahujúce do riešeného územia sú: **Klinské rašelinisko**, Vahanov vrch, Brestovka, Kalužovka, Slanický grúň, Ústie Polhoranky, Belkovka, Roľa dolnosediacka, Plšetnica, Za horárňou Hliny, Vysypkovka a Grebáčovka .

Biocentra miestneho významu - všetky lesy a významné plochy NDV v rámci k. ú. obce, priority vo väzbe na nadradené prvky.

Regionálny biokoridor - Ústie Bielej Oravy, hydrický biokoridor Polhoranka.

Hydrické biokoridory miestneho významu - všetky vodné toky so sprievodným brehovými porastami - alúvium **Michalovky** s prítokmi , alúvium **Červeného potoka** s prítokmi, alúvium **Klinianky** s prítokmi.

2.1.8. Životné prostredie

Potreba naplňovať stanovené environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce, ktorej celý kataster sa rozprestiera na území CHKO **Horná Orava**.

Ochrana ovzdušia

V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Líniový zdroj znečistenia ovzdušia predstavuje automobilová doprava. Na tomto úseku v čase zimnej údržby prichádza k zvýšeniu prašnosti z posypových materiálov a tiež emisií z dopravných prostriedkov. Ďalším zdrojom znečistenia sú bytové objekty vykurované pevnými palivami hlavne v zimnom období. Územie Banskobystrického kraja patrí z hľadiska čistoty ovzdušia k menej narušeným oblastiam a nevyžaduje v tomto smere osobitnú ochranu.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných komunikácií sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

- Ochranné pásmo cesty I/78 v zmysle platnej legislatívy je 50 m od osi komunikácie.

- Ochranné pásmo cesty I/78 vyplývajúce z nadmerného hluku z motorovej premávky v zmysle platnej legislatívy:

Obytné územie popri hlavnej ceste = 60 dB(A)

Školské, zdravotné a rekreačné územie = 45 dB(A)

Aktuálna intenzita hluku z cesty I/78 vo vzdialenosti 7 m od okraja komunikácie = 70 dB(A)

Z uvedeného vyplýva potreba riešenia ochrany pred nadmerným hlukom z cesty I/78 a to v pásme na vzdialenosť od cesty I/78:

- 60 m od cesty pre bývanie

- 240 m od cesty pre školy, zdravotnícke zariadenia, rekreačné zariadenia, resp. eliminácia prirodzenou prekážkou, resp. umelou ochranou.

Pôda

Poľnohospodárske pôdy

V zmysle platnej legislatívy je potrebné zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek a obmedzovať jej neadekvátny úbytok na nepoľnohospodárske účely.

Poľnohospodársku pôdu možno použiť na nepoľnohospodárske účely aj naďalej len na základe rozhodnutia príslušného obvodného pozemkového úradu o odňatí (ďalej len „rozhodnutie o odňatí“).

Lesné pôdy

Vzhľadom na charakter pôd na lesnom pôdnom fonde kde sú pôdy prevažne zastúpené hnedými pôdami nenasýtenými a podzolovými pôdami - nízko humóznymi, stredne hlbokými a stredne až silne štrkovitými, s intenzívnymi lineárnymi a plošnými procesmi odnosu a transportu zvetralín je potrebná ekostabilizácia lesného pôdneho fondu, smerovaná na zachovanie a zvýšenie stability biokrytu, stabilizovanie zosuvov a zamedzenie potenciálnym zosuvom zalesnením a bio úpravami.

Odpadové hospodárstvo

Obec Klin nemá vo svojom katastrálnom území skládku odpadu a ani sa neuvažuje o jej zriadení. Uvažuje sa s umiestnením zberného dvora v obci s triedením základných komodít mimo nebezpečného odpadu a odpadu s rizikom triedenia. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Obec nemá zriadený zberný dvor. Obec má k dispozícii obecný traktor za účelom zvozu odpadových vriec a spracovania drevoštíepky na vykurovanie.

2.2 Súčasná krajinná štruktúra (v širších súvislostiach)

Tabuľka č. 7: Členenie pôdneho fondu v území

Obec	Poľnohospodárska pôda/ha	Lesná pôda/ha	Vodné plochy/ha	Zastavané plochy/ha	Ostatné plochy/ha	Spolu/ha
Klin	893	284	3	32	63	1275
% vyjadrenie	70,00	22,30	0,25	2,50	4,95	100

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Poľnohospodárstvo

Prevažnú väčšinu poľnohospodárskej pôdy tvoria trvalo trávnaté porasty. Záhrady sa viažu prevažne na sídelný útvar a ich rozsah je daný hustotou a charakterom sídelnej štruktúry. Vinice, chmeľnice a ovocné sady sa v tomto území nenachádzajú. Dané územie nepredstavuje vhodné podmienky pre takýto druh pozemkov.

Na katastrálnom území obce sa nachádzajú nasledovné typy pôd:

- hnedé pôdy na flyšových sedimentoch, stredne ťažké, hlboké až stredne hlboké, stredne skeletovité, svahovitost' 3-12 a nad 12°,
- oglejené hnedé pôdy a oglejené kyslé hnedé pôdy na flyšových sedimentoch, stredne ťažké, stredne skeletovité, hlboké až stredne hlboké, svahovitost' 7-12°.
- oglejené pôdy na rozličných substrátoch, stredne ťažké až ťažké, stredne hlboké, bez skeletu (obsah skeletu do 10 %), mierna svahovitost' 3-7 °.

Poľnohospodárstvo v obci je zamerané predovšetkým na chov hovädzieho dobytku, oviec, čo vyplýva zo štruktúry poľnohospodárskej pôdy, z ktorej takmer 67 % pripadá na trvalé trávne porasty (lúky a pasienky).

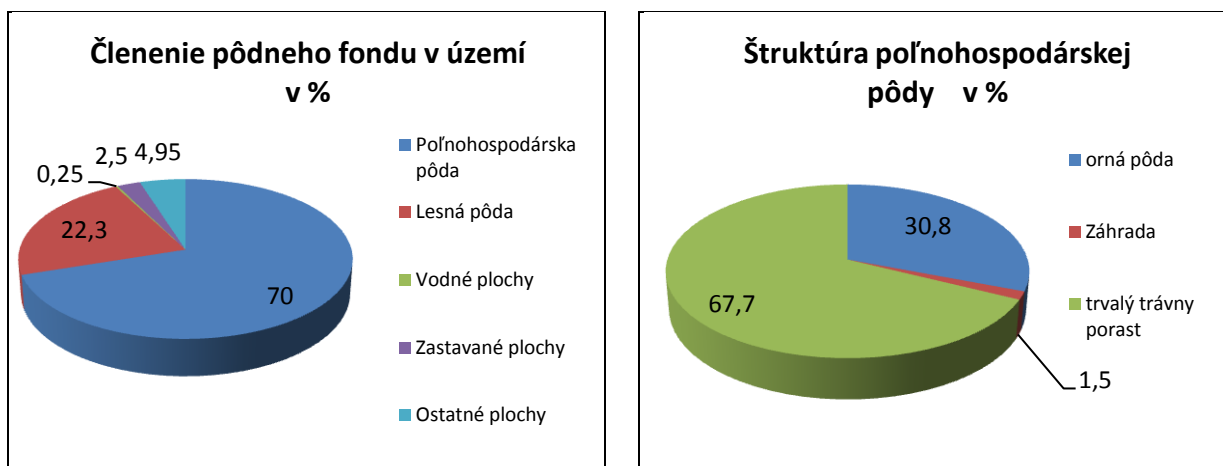
Funkčný význam lesov

V záujmovom území k.ú. Klin dosahuje lesnatost' 22,0 %. Lesy spadajú do kategórie hospodárskych, ich funkcia je hlavne produkčná. V katastri obce sú prevažne urbárske lesy cca 166 ha a lesy súkromné cca 220 ha.

Tabuľka č. 8: Štruktúra poľnohospodárskej pôdy

Názov KÚ	orná pôda (ha)	Záhrada (ha)	trvalý trávny porast (ha)	sad (ha)	Poľnohospodárska pôda spolu (ha)
Klin	275	13	605	0	893
% vyjadrenie	30,8	1,5	67,7	0	100

Zdroj: ŠÚ SR 2014

2. ANALÝZA HOSPODÁRSKÝCH, SOCIÁLNYCH A KULTÚRNYCH ZDROJOV

2.3 Urbanistická štruktúra sídla (v širších súvislostiach)

Poloha a význam obce v rámci osídlenia:

Obec Klin v štruktúre osídlenia podľa ÚPN VÚC Žilinského kraja patrí do okresu Námestovo. V rámci rozčlenenia okresu je súčasťou jadra aglomerácie Námestova, ktoré zahŕňa mesto Námestovo a obce Klin a Oravská Jasenica.

Podľa ÚPN obce je k. ú. obce rozdelené na

- Zastavané územie obce
- Príslušné záujmové územie obce zahŕňa prevažnú časť katastrálneho územia obce, jeho kultúrnu poľnohospodársku krajinu, v severnom a južnom kontakte so súčasným i navrhovaným obytným územím.

Príslušné záujmové územie obce tvorí 5 súborov funkčných plôch:

1	-	Po Záruby
2	-	Pri Červenom potoku
3	-	Pod Grapou
4	-	Rekreačná zóna pri Polhoranke
5	-	Pod Ťaskovkou

Tabuľka č. 9: Prehľad vývoja osídlenia na území obce

Obec	Vznik obce	Výročie založenia obce v r. 2014
Klin	1567	447

Obec Klin vznikla na území Oravského hradného panstva na základe valaského práva v polovici 16. stor. Spravovali ju dediční šoltýsi. Obyvatelia Klina mali oproti iným feudálnym poddaným väčšiu slobodu a výsady, ale aj osobitné povinnosti. Prvým šoltýsom Klina bol Jakub Kohút. V roku 1613 dostal so šiestimi osadníkmi právo založiť dedinu, užívať okolité pozemky a pásť na Babej hore. Prijal meno Klinovsky. Rodiny Klinovskí, Skyčákovci a ďalšie sa tu pevne zakorenili, niektoré získali aj zemianske práva.

Ťažké časy boli v rokoch 1716-1718 kedy obyvatelia čelili neúrode a hladomoru, čo ich prinútilo zmeniť spôsob obživy. Začala éra remeselnej výroby a obchodu, hlavne s plátnom. Pôda a podnebie boli vhodné na pestovanie ľanu a konopy. Klin sa už v polovici 18. storočia stal dedinou remeselníkov a obchodníkov. Vyrábalo sa nielen plátno, ale aj ľanový olej, kože, vlna, súkno a iné remeselné výrobky hlavne z dreva. Obyvatelia ich vozili na predaj do celého Rakúsko-Uhorska a postupne aj ďaleko za jeho hranice.

Začiatkom 19. storočia bola v obci početná hospodársky aktívna, sociálne diferencovaná, ale veľmi súdržná občianska komunita. Stabilizovala sa súčasná urbanistická štruktúra radovej potočnej zástavby. Kontakty so svetom priniesli aj novosti do architektúry, obývania a kvality života. Objavili sa murované domy – tzv. plátennícke kúrie. Začala sa budovať aj verejná vybavenosť – kostol, škola, cesty a mosty.

Krizové obdobie nastalo pre obec začiatkom 19. storočia neskôr počas prvej svetovej vojny. Nastala doba masívneho vysťahovalectva do úrodnejších častí štátu, ale aj do Európy a Ameriky.

Hospodárska a sociálna situácia sa stabilizovala až po druhej svetovej vojne. Počet obyvateľov začal opäť narastať, bývanie sa skvalitnilo, verejná vybavenosť sa podstatne zlepšila, obec sa stavebne rozšírila.

Vznik a doterajší dejinný vývoj obce Klin nesie v sebe silný pozitívny historický odkaz pre súčasnú aj pre budúce generácie:

Občania Klina boli slobodomylní, zbožní, vytrvalí a pracovití. Skúsili veľa, dokázali prežiť aj najťažšie situácie a najhoršie príkoria, ale svoju obec spustiť nenechali. Vedeli vždy nájsť riešenie a prispôbiť sa novým podmienkam. Dokázali sa učiť, preberať poznatky z celého sveta a doma ich využívať. Boli úspešní aj ako jednoduchí ľudia, aj ako poprední spoločenský činitelia. Zmien sa nebáli. Vedeli ich aj prijať, aj využiť pre dobro seba, obce, kraja a národa.

Vonkajší výzor dreveníc v Kline sa nelíšil od zubrohavských, námestovských a pochádzajúcich z iných dedín Slanickej kotliny. V Kline možno dlhšie prežívali valbové typy striech, ktoré sa od konca 19. storočia nahrádzali módnejšími polovalbovými a v 20. storočí už celkom modernými a netradičnými strechami sedlovými často už s tvrdou krytinou. Premena komory na zadnú izbu sa uskutočnila tiež neskôr, pretože od roku 1828 obyvateľstva v obci stále ubúdalo až do 80-tych rokov 19. storočia.

V histórii obce má významné postavenie obchod s plátnom. Zvyšovanie životnej úrovne plátenníkov sa prejavilo i pri stavbách väčších murovaných domov, a to z obdobia prvej polovice 19. storočia. Domy č. 165 a č. 164 sú v priechli spojené s murovanou bránou a drevenými dvojkrídlými vrátami, v hornej časti ukončené do tvaru polkruhu. Pamiatkovo chránené ostávajú aj dve plátennícke kúrie č. 211 a č. 217. V predných izbách sa nachádzajú zrkadlové stropy s bohatšou štukovou výzdobou v strede.

Na vývoji stavebného usporiadania dediny je zvláštne, že sa riadil viac racionálnymi praktickými potrebami ako v iných dedinách hornej Oravy. V Kline nachádzame menej prejavov ozdobnosti a menej objektov demonštrujúcich vzťah ku katolíckej cirkvi.

Domy sa do polovice 19. storočia stavali nie k ceste ako v iných sústredených dedinách, ale v skupinách reťazovite okolo voľného spoločného priestoru okolo potoka. Cestná radová zástavba dostala svoju zovretú pravidelnosť až v I. polovici 20. storočia. V strede historického jadra dediny stojí kostol obkolesený cintorínom. Bol vybudovaný pomerne veľmi neskoro, až na konci 1. tretiny 19. storočia, pravdepodobne v tom istom čase po roku 1828 ako tri murované plátennícke kúrie, nachádzajúce sa v jeho blízkosti.

K zatraktívneniu obce chýba lepšia údržba verejných i súkromných priestranstiev, zazelenenie poľnohospodárskych dvorov a architektonické preriešenie niektorých objektov bytovej výstavby a občianskej vybavenosti.

2.4 Kultúrno-historický potenciál

Obec vznikla v polovici 16. storočia. Patrila Oravskému panstvu a založili ju Thurzovci. Osídlením obce bol poverený Jakub Kohút z Ústia, ktorý sem priviedol päť rodín, spravovali ju dediční richtári. Klin sa už v 18. storočí stal dedinou obchodníkov, remeselníkov a plátenníkov. Začiatkom 19. storočia sa začali objavovať murované domy tzv. plátennícke kúrie. V roku 1778 mala 470 obyvateľov, v roku 1828 mala 151 domov a 822 obyvateľov. Obyvatelia Klina sa okrem poľnohospodárstva zaoberali aj chovom hovädzieho dobytká a oviec, drevorubačstvom, pltníctvom a šindliarstvom.

Tabuľka č. 10: Druhovú členenie kultúrnych pamiatok a ich počet

Obec	pamiatky architektúry	pamiatky archeológ.	historické pamiatky	historická zeleň	pamiatky ľud. staviteľstva	pamiatky techniky	výtvarné pamiatky
Klin	4	1	1	12 stromov	1		

Zdroj: obec 2014

Pamiatky architektúry

Plátennícke a murované domy z polovice 18. a 1. tretiny 19. storočia.

Pamiatky archeológie

Archeologické nálezisko zo staršej doby kamennej /eviduje SAV Nitra v k. ú. obce Klin/ nepreskúmané.

Historické pamiatky

Katolícky kostol sv. Antona z 1. tretiny 19. Storočia.

Historicky významná zeleň

Chránené stromy:

1 topol v hornej časti obce pri Gurovi

2 lipy pri kaplnke sv. Antona

9 líc pri kostole

Pamiatky ľudového staviteľstva

Socha Krista v časti obce NA GRAPE

Tabuľka č. 11: Národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu

Obec	č.úzp	unifikovaný názov KP	vznik	sloh	dátum zápisu
Klin	1565/1	Dom remeselnícky I	1. pol. 19. storočia	Klasicizmus ľudový	23.4.1963
	1565/2	Dom remeselnícky II	1. pol. 19. storočia	Klasicizmus ľudový	23.4.1963
	1571/1	Dom remeselnícky	1. pol. 19. storočia	Klasicizmus ľudový	23.4.1963
	1567/1	Dom remeselnícky	1. pol. 19. storočia	Klasicizmus ľudový	23.4.1963

Zdroj: www.pamiatky.sk 2014

Tabuľka č. 12: Prehľad kultúrnych a historických zdrojov – hmotné zdroje, pamätihodnosti

Obec	Pamätihodnosť
Klin	<ul style="list-style-type: none"> Náhrobné kamene na cintoríne Rodinný dom č. 212 - plátennícka kúria Rodinný dom č. 217- plátennícka kúria Rodinný dom 163-164 – plátennícka kúria Rím. kat. kostol 223 Kaplnka na parc. CKN č. 337 /k sv. Antonovi Paduánskemu/ Socha Krista na Grape, Kríž a kaplnka na Vahanove

Zdroj: obec 2014

NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO:

Súčasťou kultúrneho dedičstva sú ľudové tradície, zvyky, pôvodné remeslá, etnografické prejavy (slovesná a hudobná kultúra, odev, nástroje, výrobky), folklórne slávnosti a expozície významných osobností.

Kultúra v súčasnej recesii spoločnosti prežíva vo veľmi skromných podmienkach z dôvodov nutnosti prvoradého riešenia základných sociálnych potrieb obyvateľov a minimalizácie výdavkov na kultúru. Markantne sa táto situácia prejavuje v podmienkach vidieka, kde sa programové voľby obmedzujú len na miestne ľudové a ochotnícke predstavenia a často iba na príležitostné spoločenské podujatia (svadby, hostiny, kary, a pod.). Významný posun nastal v posledných rokoch v organizovaní zaujímavých podujatí kultúrneho, spoločenského aj športového významu.

rodáci; významné osobnosti:

František Skyčák ml. (1899-1945) - filozof, pedagóg, cirkevný dejateľ, v rokoch 1938-1945 rektor spišského katolíckeho seminára

František Skyčák (1870- 1953) - politik a podnikateľ

František Skycák (1824-1881) - obchodník s plátnom a zakladateľ kúpeľov Slaná Voda
Pavol Olexík (1801-1878) - lekár, botanik, meteorológ

Tradičný kroj Ženský odev

Ženy si na hornú časť tela obliekali oplecko, predtým sa šilo z ľanového plátna, neskôr boli všívané rukávy z mušelinu. Spodná sukňa, ktorá pokrývala dolnú časť tela, bola ušitá z hrubšieho domáceho plátna. Od druhej polovice 19. storočia sa všeobecne rozšírila modrotlač. Na sviatočné sukne si kupovali jednofarebný šťof tmavšej farby, dievčatá kvetovaný šáfol.

Mužský odev

Odev mužov v minulosti mal košeľovitý strih prispôsobený práci v lese a na poli. Letný mužský sviatočný odev pozostával z plátennej košele so širokými voľnými rukávami, neskôr boli rukávy pozberané do manžiet v zápästí. Rukávy a golier boli mušelinové. Na spodných plátenných nohaviciach mali oblečené biele alebo pracovné čierne súkenné nohavice. Vpredu v páse mali dva rozparky a dva dolné bočné sa zapínali na kovové háčiky. Remeň v páse bol dva razy opásaný s gombíkmi na konci. Vrchným odevom bola čierna vesta, ušitá z kupovaného strojového súkna, nosená iba vo sviatočné dni. Mala vyvrátený golier s prednými výložkami ako u konfekčného kabáta.

História v pestovaní ľanu a výrobe plátna (tkanie plátna, predaj, historické vozy, plátennícke kúrie)

2.5 Demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov

Obec Klin sa javí z demografického hľadiska ako perspektívna obec s mladým obyvateľstvom, ktoré je zárukou ďalšieho rastu obyvateľstva. Vysoký demografický potenciál obce je zabezpečený vysokou domácou natalitou.

Tabuľka č. 13: Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 1869-2002

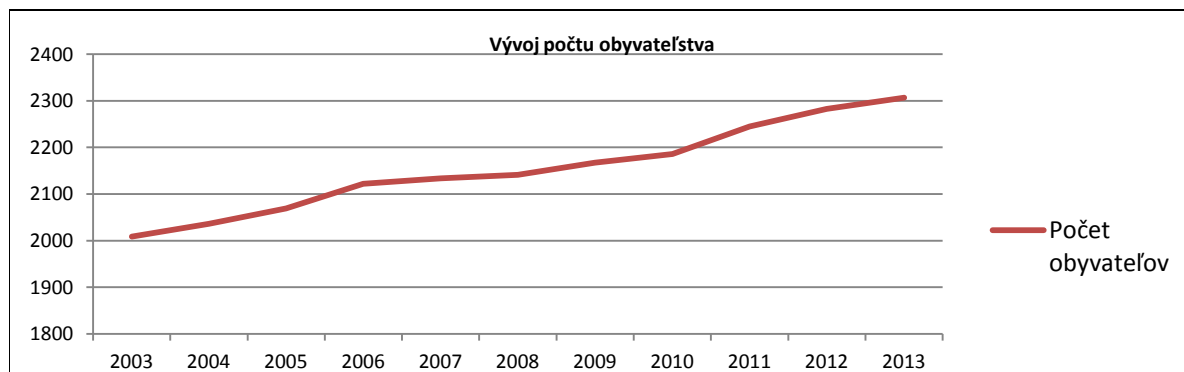
Obec/rok	1869	1890	1910	1930	1950	1970	1991	1996	2001	2002
Klin	806	817	836	908	1146	1469	1766	1856	1981	1987

Zdroj: ŠÚSR 2014

Tabuľka č. 14: Prehľad počtu obyvateľov v obci v rokoch 2003-2013

Obec/rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Klin	2009	2036	2069	2122	2134	2141	2167	2186	2245	2283	2307

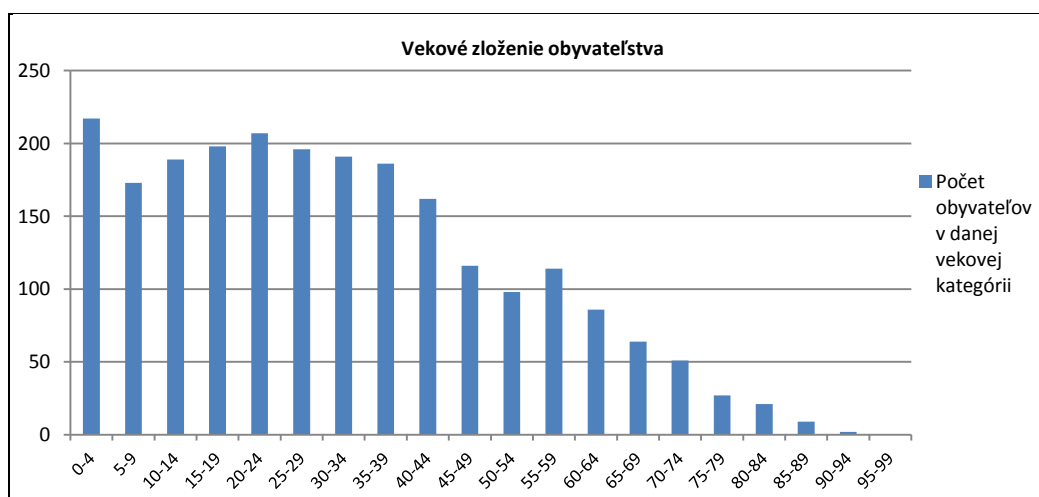
Zdroj: ŠÚSR 2014

Tabuľka č. 15: Vekové zloženie obyvateľstva k 31.12.2013

Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Klin	Vek ,Veková skupina, ukazovateľ	Obec Klin
0-4	217	50-54	98
5-9	173	55-59	114
10-14	189	60-64	86
15-19	198	65-69	64
20-24	207	70-74	51
25-29	196	75-79	27
30-34	191	80-84	21
35-39	186	85-89	9
40-44	162	90-94	2
45-49	116	95-99	0

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Tabuľka č. 16: Pohyb obyvateľov 2001-2013

Obec	celkový prírastok/úbytok obyvateľstva										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2011	2012	2013
Klin	12	6	-2	-1	10	13	7	5	12	38	24

Zdroj: ŠÚ SR 2014

Ako prezentuje tabuľka, dochádza k prírastku obyvateľstva v dôsledku prisťahovania nových obyvateľov ale aj v dôsledku zvýšenej pôrodnosti obyvateľstva.

Príčiny trendov v demografických pohyboch

V posledných rokoch zaznamenávajú obce v blízkosti Námestova zvýšený záujem mladých ľudí o bývanie na vidieku. Do popredia sa dostáva zdravší a hlavne pokojnejší a bezpečnejší život na dedine. Stúpa záujem o IBV, resp. kúpa a rekonštrukcia existujúcich objektov.

Do obcí sa prisťahujú najmä mladšie vekové kategórie - mladé rodiny okolo 30 rokov. Demografia v obci je charakteristická životným štýlom domácich obyvateľov a zakladaním mnohopočetných rodín. V jednej domácnosti sú minimálne 3-4 deti a nie je neobvyklý aj počet detí 9 – 11.

Tabuľka č. 17: Priemerný vek, index starnutia k 31.12.2013

Obec	Muži		Ženy	
	Priemerný vek	Index starnutia	Priemerný vek	Index starnutia
Klin	31,05	23,51	32,28	36,39

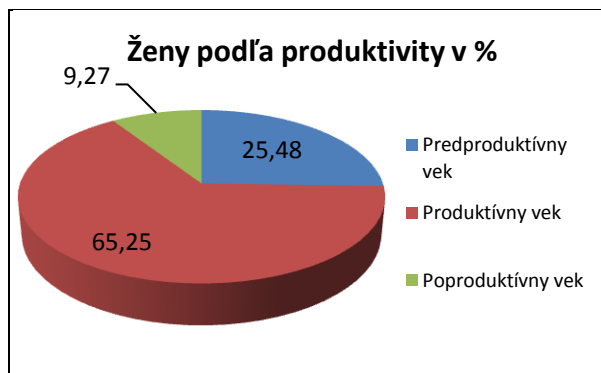
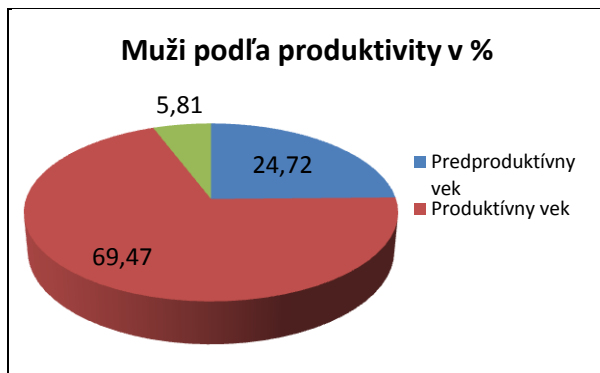
Zdroj: ŠÚSR 2014

Z hľadiska vekovej štruktúry môžeme hodnotiť obec pozitívne, pričom až 67% obyvateľstva je v produktívnom veku. Obyvateľstvo v predproduktívnom veku tvorí 25% a v poproduktívnom veku je približne 8%. Vzdelanostnú úroveň obyvateľov dokumentuje tabuľka.

Tabuľka č. 18: Štruktúra populácie územia podľa produktivity k 31.12.2013

Obec/rok 2012	Predproduktívny vek		Produktívny vek		Poproduktívny vek		Počet obyvateľov	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Klin Vyjadrenie v %	24,72	25,48	69,47	65,25	5,81	9,27	1153	1154

Zdroj: ŠÚSR 2014

Tabuľka č. 19: Najvyššie skončený stupeň vzdelania obyvateľstva, rok 2011

Vzdelanie /ukazovateľ	základné	učňovské a stredné (bez maturity)	úplné stredné a vyššie (s maturitou)	vysokoškolské	bez školského vzdelania	ostatní bez udania
Počet	330	568	545	159	585	28
%	14,9	25,64	24,60	7,18	26,41	1,27

Zdroj: SOBD 2011

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra výrazne negatívny pomer. Záujem o vyššie vzdelanie je silne demotivovaný skutočnosťou, že stagnuje trh práce a v obci a jej okolí nie sú pracovné príležitosti, ktoré by takéto vzdelanie vyžadovali. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, ako aj počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov s úplným stredným vzdelaním.

Obyvateľstvo obce je takmer výlučne slovenskej národnosti. Z hľadiska vierovyznania je obec homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlási ku rímskokatolíckemu vierovyznaniu (94%) a necelé 1% je bez vyznania.

Tabuľka č. 20: Národnostné a etnické zloženie obyvateľstva v obci Klin

Národnosť	slovenská	maďarská	rusínska	rómska	ukrajinská
Územie spolu: 2215	2136	1	-	1	-
Národnosť	poľská	moravská	česká	ruská	ostatné, nezistené
Územie spolu: 2215	2	-	1	-	74

Zdroj: SOBD 2011

Tabuľka č. 21: Zloženie obyvateľstva – vierovyznanie v obci Klin

Rím.- kat. cirkev	Evanj. cirkev aug. vyznania	Grécko - kat. cirkev	Náb. spol svedkovia Jehovovi	Pravoslávna cirkev	Kresťanské zbory
2086	3	-	2	4	-
Českoslov. husitská	Bahájske spoločenstvo	ostatné	Bez vyznania	Nezistené	
-	1	-	18	101	

Zdroj: SOBD 2011

2.6 Technická infraštruktúra

Obec je elektrifikovaná ale nie je plynofikovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu a taktiež verejnú kanalizačnú sieť napojenú na ČOV Námestovo. Dažďová kanalizačná sieť je riešená len čiastočne. Je vedená potrubím aj rigolmi popri ceste na ulici Slnčná, Gromadova, Školská, Stará Kliňanská, Kunová, Odumárky, Pod Grapou ai. do spoločného zberača pri ZDŠ a MŠ. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 100 %, Orange 100 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky – ISDN, EDGE, DSL, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov a firmy prevádzkujúcej WIFI.

Tabuľka č. 22: **Vybavenosť územia infraštruktúrou**

Obec	vodný zdroj	plyn	min. prameň	term. prameň	vodovod	Kanalizácia splašková	ČOV	televíz. signál	Digit. ústredňa	vykurovanie
Klin	áno	nie	nie	nie	áno	áno	Áno NO	vyhovuje	Áno T-com	TP, EI + biomasa

zdroj: obec 2014

TP – tuhé palivo, EL – elektrické vykurovanie, VODOVOD – v stĺpci je udávané % napojenosti obyvateľov EO.
V obci je len verejná sieť - dažďová kanalizácia.

Zdroje pitnej vody a ich ochrana

- Všeobecná ochrana podľa Vodného zákona (230/2005 Z. z.) platí pre celé územie obce.
- Regionálna ochrana - oblasť riešeného územia sa nachádza v území CHKO Horná Orava. Na toto územie sa vzťahuje ochrana podzemnej a povrchovej vody podľa § 1 zákona 230/2005. CHKO bola vyhlásená v roku 1979 a aktualizovaná v roku 2003.
- Sprísnená - špeciálna ochrana vyplýva z § 1 zákona 230/2005 o stanovení pásiem hygienickej ochrany (PHO) pre využívané vodné zdroje slúžiace pre hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou a pre využívané zdroje prírodných liečivých vôd a minerálnych vôd stolových.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec má vybudovanú verejnú kanalizačnú sieť napojenú na skupinovú kanalizáciu s vyústením na ČOV Námestovo. Dažďová kanalizácia je riešená len čiastočne. Je vedená potrubím a rigolmi popri ceste Slnčná, Gromadová, Školská, Stará Kliňanská, Kunová, Odumárky, Pod Grapou ai.

Minerálne vody

V katastri obce Klin je malý predpoklad získania minerálnych teplých vôd. Územím neprechádza žiadne významné tektonické pásma a na povrchu územia na výstupových cestách z horninového prostredia sa nevyskytujú minerálne pramene.

V hlbších polohách je možné vrtnými prácami získať teplú minerálnu vodu. Treba však v prvej fáze urobiť základný geofyzikálny prieskum, aby sa mohla určiť hĺbka prieskumno-exploatačných vrtov alebo vrtu. Ak by sa pristúpilo k takémuto riešeniu, je potrebná predovšetkým spolupráca odborníkov - balneohydrogeológov, balneotechnikov, chemikov atď.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec má vybudovaný obecný verejný vodovod pozostávajúci z 3 tlakových pásiem napojený na Oravský skupinový vodovod. Územná časť Taskovka nie je napojená na verejný vodovod.

- VDJ Klin I. s kótami hladín 658,3/655 m n. m.
- VDJ Klin II. s kótami hladín 702,0/698,7 m n. m.
- VDJ Klin III. s kótami hladín 760,0/756,7 m n. m. Na kóte 700 s redukciou tlaku na sieti (III. redukované tlakové pásmo 674 – 690 m n. m.)
- Dotlačanie vody z VDJ Klin III. cez ATS

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Klin je elektrickou energiou zásobovaná z prevodovej transformátorovej stanice 110/22 kV Vavrečka, z ktorej vyúsťuje 22 kV vzdušné vedenie č. 1303.

Zásobovanie elektrinou sa uskutočňuje prostredníctvom VN prípojek cez distribučné transformátory VN/NN 22/0,4 kV s následným sekundárnym rozvodom v obci.

Sekundárny rozvod NN v obci Klin je v prevažnej miere vybudovaný ako vzdušná sekundárna sieť NN na drevených alebo betónových stĺpoch vodičmi AIFe 6 alebo závesnými káblami.

Zásobovanie teplotou

Prevažujúci spôsob vykurovania obce je na tuhé palivo v kombinácii s elektrickou energiou. Z obnoviteľných zdrojov energie používajú obyvatelia obce hlavne palivové drevo, peletky a na vykurovanie budovy Základnej školy je vybudovaná kotolňa na biomasu. Zatiaľ v malej miere je využívaná aj slnečná

energia na ohrev teplej úžitkovej vody. Nezanedbateľný podiel má vykurovanie a ohrev vody elektrickou energiou. Tepelná energia je používaná predovšetkým na vykurovanie objektov a prípravu teplej úžitkovej vody. Spotreba tepelnej energie je svojim charakterom sezónna. Počas trvania letného obdobia je jej denný odber relatívne rovnomerný s malými výkyvmi. Z neobnoviteľných zdrojov energie sa využíva hlavne čierne a hnedé uhlie.

Plynoifikácia

Obec nie je plynoifikovaná, ani sa do budúcnosti neuvažuje s plynoifikáciou.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie v obci je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytané na stĺpoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičmi AlFe 6, ktoré slúžia ako fáza verejného osvetlenia. Jednotlivé vetvy verejného osvetlenia sú napájané zo skríň RVO. Z týchto skríň sú aj ovládané buď fotobunkami alebo spínacími časovými hodinami.

Rádiokomunikácie

V obci je príjem televízneho signálu zabezpečovaný cez digitálny signál, ktorý je šírený v rámci rádiokomunikácií SR, pričom väčšina občanov v rodinných domoch má zabezpečený signál prostredníctvom vlastných satelitných zariadení.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie a umiestnenie reproduktorov sa uloží na podperné body NN distribučnej siete.

Telekomunikácie

Z hľadiska telekomunikačného členenia územie okresu Námestova a tým aj obec Klin prislúcha do centra sieťovej infraštruktúry Martin v RCSI Žilina.

V obci Klin je vybudovaná digitálna ústredňa, ktorá je optickou transportnou sieťou pripojená na riadiacu ústredňu v Dolnom Kubíne.

Mobilná sieť pre riešené územie je zabezpečená mobilným operátorom T-Mobile. V obci je vybudovaná jeho základňová stanica.

Doprava

Tabuľka č. 23: **Stav dopravnej infraštruktúry**

Obec	MHD	Dĺžka miestnych komunikácií	Počet autobusových zastávok	Autobusové prístrešky	vlak	Benzínová pumpa	Dĺžka chodníkov v obci
Klin	SAD	9,98 km	5	6	nie	nie	290m

Zdroj: obec 2014

Súčasný stav komunikačnej siete.

Cestná doprava - v obci je dopravná sieť, ktorú tvorí cesta III. triedy č. III/52104, ktorá vytvára základný, dopravný, urbanistický raster obce. Spomínaná komunikácia nadväzuje na medzinárodnú cestu I/78.

Železničná doprava

Priamo v katastri obce sa nenachádza železničná stanica, ani neprechádza železničná trať.

Cestná doprava

Ako vyplýva z predchádzajúceho textu z hľadiska cestnej dopravy je väzba obce na nadradený systém cestnej dopravy priama. Nosnú kostru z hľadiska dopravného systému bude tvoriť cesta III. triedy č. III/52104, ktorá nadväzuje na medzinárodnú cestu 78 (I/78).

Statická doprava

Hlavné plochy statickej dopravy sú alokované v centre obce.

Hromadná doprava

Hromadnú dopravu zabezpečuje dopravca SAD Námestovo. Pre linky je tu situovaných 5 zastávok verejnej pravidelnej autobusovej dopravy. Nachádza sa tu 6 autobusových prístreškov.

Prístrešky pre cestujúcich na zastávkach sú morálne a fyzicky zastarané a nekorešpondujú s miestnou zástavbou a navrhuje sa ich kompletná výmena. Izochrómy pešej dostupnosti nie je vzhľadom na existujúcu zástavbu v plnej miere pre riešené územie aj vzhľadom na zámery SAD vo vykonávaní verejnej dopravy dosiahnuť.

Vodná doprava

V riešenom území nie sú podmienky pre existenciu vodnej dopravy.

Letecká doprava

Najbližšie letisko je v Žiline a Krakove s civilnou dopravou.

2.7 Sociálna infraštruktúra

V nasledujúcich tabuľkách je poskytnutý prehľad o existencii základných aj doplnkových zariadení občianskej vybavenosti v obci. Ide o vybavenosť v oblasti technickej infraštruktúry, služieb, sociálnych služieb, zdravotníctva, školstva a športového vyžitia (vzhľadom na sústavne sa meniaci stav sa neudáva počet zariadení). Pošta je v obci. Zdravotné stredisko sa v obci nenachádza. Obyvatelia využívajú zdravotnícke a sociálne služby v Námestove. Najbližšia lekáreň je taktiež v Námestove. Obec má Základnú školu s materskou školou s veľmi dobrou vybavenosťou.

Obec má katolícky kostol, ktorý môžu navštevovať veriaci z obce.

Tabuľka č. 24: Sociálna infraštruktúra v obci

Obec	administratíva	pošta	obchod	espresso	pohostinstvo	kaderníctvo	kino
Klin	Obecný úrad	áno	áno 2x	nie	áno 2x	nie	nie

Obec	lekár obvodný	lekár pediater	zubár	lekáreň	MŠ	ZŠ - 1. stupeň	ZŠ - 2. stupeň
Klin	nie	nie	nie	nie	áno	áno	áno

Obec	kostol RKC	kaplnka modlitebňa	zvonica	kult. dom	knižnica	pamät. izba	rozhlás	dom smútku	cintorín
Klin	áno	áno	nie	áno	áno farský úrad		áno	áno	áno

Obec	telocvičňa	kúpalisko	lyžiarsky vlek	futbalové ihrisko	vol/tenis ihrisko	klzisko
Klin	áno	nie	áno	áno 2x	viacúčelové ihrisko	nie

Obec	verejne prístupný internet, miesto	www stránky obcí	propagačný materiál	noviny	informačné strediská
Klin	Kiosk na budove OcÚ	áno	nie	Echo KLINA	Info kiosk

Zdroj: obec 2014

V obci sa nachádza základná škola s kapacitou cca 340 detí, a materská škola s kapacitou cca 85 detí. V súčasnosti je naplno využitá. Základná škola je plnoorganizovaná, ide o základnú školu 1 - 9. Trend vývoja počtu detí a žiakov v základnej a materskej škole je vyrovnaný. Stav budovy školy je vyhovujúci, škola sa vykuruje kotelňou na biomasu.

V dôsledku toho, že mladí ľudia za vzdelaním odchádzajú na stredné a vysoké školy trávia svoj voľný čas mimo obce. V obci chýbajú ďalšie zariadenia pre trávenie voľného času mládeže preto, aby sa

viacej zapájali do života obce. Cieľom by mala byť snaha o udržanie mladých a vzdelaných ľudí v obci za účelom zlepšenia demografickej a ekonomickej štruktúry obyvateľstva.

Tabuľka č. 25: Vývoj počtu žiakov v základnej škole

Názov obce /Rok sčítania	2011/12	2012/13	2013/14
Klin	321	322	320

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 26: Vývoj počtu detí v materskej škole

Názov obce /Rok sčítania	2011/12	2012/13	2013/14
Klin	84	85	85

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 27: Náklady na prevádzku školských zariadení

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013
Výdavky v Euro	39.333,53	42.776,16	35.410,14

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 28: Školstvo- stav objektov a rozvojové zámery

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavebno – technickým stavom	Málo využívané objekty	Objekty s nepostačujúcou kapacitou	Vlastníctvo objektu/prevádzkovateľ zariadenia
Klin	Bývalá materská škôlka	-	-	obec

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 29: Náklady na prevádzku školských zariadení

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013
Výdavky v Euro	39333,53	42776,16	35410,14

Zdroj: Obec 2014

Tabuľka č. 30: Prehľad a popis inštitúcií pôsobiacich v území

Obec	Miestna úroveň	Regionálna úroveň	Národná úroveň
Klin	Obecný úrad, pošta	-	-

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 31: Verejné a iné služby -situácia

Obec	Obchod a služby	Administratíva
Klin	potraviny, pohostinstvo, Pizzeria – Koliba, autoservis, stolárstvo	Obecný úrad, pošta

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 32: Stav objektov verejných budov

Obec	Objekty s nevyhovujúcim stavebno – technickým stavom	Málo využívané objekty	Objekty s nepostačujúcou kapacitou	Vlastníctvo objektu/prevádzkovateľ zariadenia
Klin	Administratívna budova a garáže s.č. 147	Budova ZŠ s.č. 224, Administratívna budova s.č. 147	-	obec

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 33: Známe rozvojové zámery v oblasti verejných a iných služieb

Obec	Známe rozvojové zámery	Vlastníctvo objektu
Klin	Budova bývalej materskej škôlky – vytvoriť komunitné centrum pre starších ľudí, pre mimoškolské aktivity detí a pamätnú izbu o histórii obce	obec

Klin	Administratívna budova (bývalá prevádzka) a garáže s. č. 147, vytvorenie kancelárskych priestorov pre služby obyvateľstvu	obec
Klin	Areál telových. jednoty pri ihrisku, budova + šatne+ tribúna dobudovať	obec

Zdroj: obec 2014

Možno konštatovať, že obecné budovy a objekty ako: Obecný úrad, Kultúrny dom, Základná a materská škola, Dom smútku, sú v relatívne vyhovujúcom stave.

Obecné budovy sú v prevažnej miere po rekonštrukciách, avšak len čiastočne. Ide o objekty ZŠ a MŠ, Kultúrneho domu a Obecného úradu. V obecnom majetku sú aj budovy bývalej prevádzky, ktoré sú čiastočne v prenájme a čiastočne sú využívané na administratívu a garážovanie mechanizačných prostriedkov obce. Ide o objekty, ktoré si vyžadujú kompletnú rekonštrukciu (zateplenie, výmenu okien opravu strechy a odvodnenie základov ai.). Objekty sú využívané na drobné podnikanie a v službách obyvateľstvu. Rekonštrukciu a zmenu využitia (napr. ako komunitné centrum) si vyžaduje aj budova bývalej Materskej škôlky, kde sú nevyhnutné stavebné úpravy, zmena palivovej základne a iné úpravy.

Obnovu a dobudovanie areálu TJ si vyžaduje rekonštrukciu tribúny a dobudovanie šatní.

Tabuľka č. 34: Náklady na prevádzku verejných obecných zariadení

Ukazovateľ/Rok	2011	2012	2013
Výdavky v Euro	15.234,50	28.714,91	49.794,49

Zdroj: obec 2014

Domový fond

Obyvateľstvo obce na bývanie využíva predovšetkým rodinné domy. Nasledujúca tabuľka prezentuje stav bytového fondu. V obci bolo v tomto roku evidovaných 521 domov, z čoho 53 domov bolo neobývaných. Niektoré sa rekonštruujú, na účely individuálnej rekreácie sa podľa SOBD 2011 využíva 7 domov. V obci sa nachádza 6 bytov.

Tabuľka č. 35: Prehľad domového fondu

Obec	Domov spolu	Trvale obývaných domov	Bytov spolu	Trvale obývané byty
Klin	521	468	6	6

Zdroj: obec 2014

Väčšinu rodinného kapitálu bežná rodina investuje do nehnuteľností v obci, čo má za následok dopyt po stavebných pozemkoch často aj mimo zastavané územie obce. Je to spôsobené vlastníctvom k pozemkom, dlhoročným rodinným zázemím, dedičstvom po rodičoch a zachovávaním tradícií.

Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.8 Hospodárska základňa

V obci žije cca 67% t.j. prevažná časť obyvateľov v produktívnom veku. Aktuálny výrobný potenciál obce je však veľmi nízky. Umožňuje zamestnať menej ako 10 % práceschopných obyvateľov obce. Ostatní sú nútení za prácou odchádzať, prevažne do blízkeho Námestova a do ďalších sídelno-hospodárskych centier regiónu. Časť obyvateľov smeruje aj do zahraničia, prevažne do ČR. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia mimo obce, čo spôsobuje odliv obyvateľov produktívneho veku na dlhší čas. Následkom je aj nedostatok tzv. samozamestnanosti obyvateľov v podnikaní a v zakladaní vlastnej živnosti.. Väčšina remeselníkov a zručných ľudí odchádza za prácou mimo región aj do zahraničia.

Priemyselná výroba a stavebníctvo

nemá zastúpenie v obci

Strojársky priemysel

nemá zastúpenie v obci

Drevospracujúci priemysel

Urbárska píla

Stavebný priemysel

nemá zastúpenie v obci

Iný priemysel

nemá zastúpenie v obci

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo má charakter veľkovýroby a tiež individuálnej rodinnej výroby. Veľkovýrobu prevádzkuje podnik - DAKNA Námestovo, Poľnohospodárske družstvo Beskydy KLIN. V Kline má hospodársky dvor. Jeho poľnohospodárska výroba predstavuje pestovanie plodín a chov hospodárskych zvierat (teľatá, kravy, jalovice).

Poľnohospodársku výrobu na území obce možno charakterizovať ako stabilizovanú. Intenzifikácia poľnohospodárskej výroby je možná len formou biologickej rekultivácie trvalých trávnych porastov tak, aby sa zachoval krajinný a biologický potenciál krajiny.

Tabuľka č. 36: **Poľn. subjekty v prvovýrobe, hospodárske dvory, súkromne hospodáriaci roľníci**

Lokalita	subjekt	celková výmera PP	orná pôda	TTP	ošápané	hovädzí dobytok	ovce	počet zamest.
Klin								
	DAKNA Námestovo Družstvo	382,25 ha			-	teľatá 85 kravy 439 jalovice 44	-	19
	PD Beskydy Klin	298,00		60,00		140	0	1
	SHR							2

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 37: **Poľnohospodárske a výrobné objekty**

Objekt	Podnikateľ, firma	Druh činnosti	Poznámka
Poľnohospodársky dvor (súbor objektov)	Dakna -družstevný agrokombinát Námestovo	Poľnohospodárska výroba	Farma dojníc, realizované opatrenia na zber a čistenie močovky

Zdroj: obec 2014

Poľovníctvo a rybárstvo

Lesné hospodárstvo

Z celkovej rozlohy katastra obce má lesná pôda 22% podiel. Lesný pôdny fond je v správe len spoločenstva URBÁR PS Klin a v správe vlastníkov- jednotlivcov. Ťažba prírodných surovín na území katastra sa orientuje v súčasnosti obmedzene na ťažbu drevnej hmoty na plochách hospodárskych lesov.

Nerastné suroviny a prírodné zdroje

Tabuľka č. 38: **Nerastné bohatstvo a ťažba**

Lokalita	Druh nerastu	Druh ložiska	CHLU	DP	ťažba
Klin	-	-	-	-	-

Zdroj: obec 2014

CHLU – chránené ložiskové územie

DP – dobývací priestor

2.9 Rekreačia a cestovný ruch

Obec je a môže byť z hľadiska rekreácie a cestovného ruchu cieľom prímestskej rekreácie občanov miest Námestovo a širokého okolia. Obec je atraktívna predovšetkým pre jej:

- prírodný potenciál a krajinu
- priaznivé podmienky pre cykloturistiku a turistiku

Nadregionálne vzťahy obce Klin vyplývajú z jej polohy voči významným turistickým trasám. Obec sa nachádza cca 20 km od severojužnej medzinárodnej trasy E-77, vedúcej po ceste I/59 cez Trstenú a Tvrdošín. Jej význam zvyšuje aj blízkosť hraničných priechodov s Poľskom pri Skalitom, Oravskej Polhore a Bobrove.

Regionálne vzťahy vyplývajú z postavenia obce na Hornej Orave. Podmieňuje ich blízkosť priemyselnej aglomerácie Nižná – Tvrdošín – Trstená a bezprostredné susedstvo s mestom Námestovo.

Z hľadiska cestovného ruchu je územie vhodné na rekreáciu. V okolí je krásna príroda pre zimnú i letnú pešiu turistiku. Obec je členom združenia cestovného ruchu podľa občianskeho zákonníka „Babia hora“ aj s Poliakmi. Obec je členom miestnej akčnej skupiny Biela Orava a euroregiónu Beskydy a je členom Asociácie horských sídiel Slovenska. V predmete činnosti majú tieto organizácie okrem iného aj cestovný ruch. Dôležité je postavenie obce ako centra prímestskej rekreácie predovšetkým obyvateľov Námestova.

Stravovanie

Stravovanie zabezpečuje Pizzeria - Koliba.

Lyžovanie

V obci sa nachádza lyžiarske stredisko Ťaskovka s potenciálom ďalšieho rozvoja.

Bežecké lyžovanie

Pre milovníkov bežekého lyžovania sa v okolí obce množstvo bežekých tratí, nie sú však pravidelne upravované, len nárazovo počas bežekých podujatí. Taktiež je problém s vysporiadaním pozemkov.

Pešia turistika a cykloturistika

V letnej turistickej sezóne a mimosezónnom období (jar, jeseň) ponúka obec vhodné podmienky pre turistiku a cykloturistiku. Existuje niekoľko turistických a cykloturistických ciest po obci a jej okolí. Ide prevažne o poľné cesty. V katastri obce tieto trasy nie sú značené.

Náučné chodníky a turistické trasy

Náučný chodník „**Premeny lesa v Kline**“ – dlhý 9 km s 13 informačnými tabuľkami.

Neznačená turistická trasa na Vahanov a Socha Krista na Grape.

Tabuľka č. 39: **Prehľad športových zariadení – letné športy**

Obec	Športové zariadenie	Počet	Vlastník	Povrch	Poznámka
Klin					
	Futbalové ihrisko	2	obec	tráva	V katastrálnom území Slanica a v správe mesta Námestovo
	Viacúčelové ihrisko	1	ZŠ	umelá tráva	
	Loptové ihriská	2	obec	Tráva, asfalt	situované pri ZŠ

	Telocvične	2	ZŠ		
	Posilňovňa	1	obec		

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 40: **Prehľad športových zariadení – zimné športy**

Obec	Športové zariadenie	Počet	Vlastník	Poznámka
Klin				
	Lyžiarsky vlek 350m	1	obec	Kapacita 660 os/hod.
	Bežecké trate lokalita Pod Ľaskovkov	6km	Spravoval to školský športový klub	Neupravované pravidelne (nevysporiadané pozemky)

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 41: **Ubytovacie a stravovacie zariadenia v obci Klin**

Názov zariadenia	Lôžková kapacita	Stravovacia kapacita	Kategória
Pizzeria - Koliba	---	40+50	Reštaurácia,

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 42: **Vyznačené turistické trasy v obci a okolí**

Trasy	Trasa	Dĺžka
Modro značené chodníky		
	Cyklotrasy (názov)	Nie sú
Zeleno označené chodníky- bez označenia		
	Lyžiarske bežecké trasy – lokalita Pod Ľaskovkou	6 km
Žltó značené chodníky		
-	-	Nie sú

Zdroj: obec2014

Zdroj: web <http://www.cestovnyatlas.szm.com/orava1.jpg>

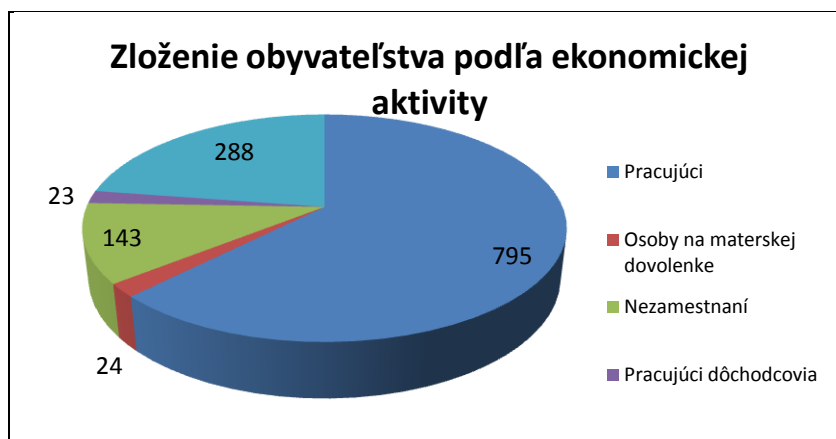
2.10 Trh práce

Zamestnanosť

Tabuľka č. 43: Členenie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity (2011)

Obec	Počet obyvateľov	Pracujúci	Osoby na materskej dovolenke	Nezamestnaní	Pracujúci dôchodcovia	Dôchodcovia	Ekonomicky aktívni spolu
Klin	2215	795	24	143	23	288	985

Zdroj: SOBD 2011

Z celkového počtu 2215 obyvateľov obce bolo v roku 2011 (SOBD2011) ekonomicky aktívnych 985, čo činí 44,7%. Počet nezamestnaných v produktívnom veku k 31.12.2013 bol 152 osôb, čo predstavuje cca 16 % produktívneho obyvateľstva, z toho 72 žien. Obecný úrad zamestnáva 8 ľudí a miestna pošta disponuje 3 pracovnými miestami.

Podnikateľské aktivity, pracovné príležitosti

Obyvatelia obce dochádzajú za prácou do okolitých miest Námestovo, Dolný Kubín, Tvrdošín a Trstená. Taktiež obyvatelia pracujú v Bratislave, v zahraničí – Čechy, kedy odchádzajú z domu na dlhší čas (týždňový, mesačný...). Pracovnou príležitosťou je budovanie novej priemyselnej zóny „PANČ“ v Námestove (elektronika, vybavenie a príslušenstvo v rámci automobilového priemyslu).

Obvyklým spôsobom života je že matka s deťmi zostáva v domácom prostredí a venuje sa starostlivosti o rodinu a otec je zárobkovo činný a vo väčšine dochádza za prácou mimo obce. V obci je typické, že v pracovné dni prevláda ženská časť obyvateľstva, ktorá disponuje vlastnou pracovnou silou.

Tabuľka č. 44: Podnikateľské subjekty zapísané v ORSR so sídlom v obci Klin

Názov podnikateľského subjektu	Podnikateľská oblasť	Vznik
AT-HYDROIZOL, s.r.o.	autodoprava	2012
BARÓN, s.r.o.	Administratívne, ekonomické služby	2013
BATT nábytkové a stavebné stolárstvo s.r.o.	Stavebné stolárstvo	1993
BE - PROSTAV, s.r.o.	zákazkové šitie, dekorácie interiérov a exteriérov	2008
DIGITALAID, s.r.o.	reklamná, propagačná a inzertná činnosť, poradenská činnosť v rozsahu voľnej živnosti	2007
DREVOHIT s.r.o.	stolárstvo	2008
EKOCENTRUM SK, s.r.o.	uskutočňovanie stavieb a ich zmien, stavbyvedúci, stavebný dozor	2006
ELTYP s.r.o.	výroba elektromotorov, rozvádzačov, káblov a batérií	2010
EMELDOP, s.r.o.	vnútroštátna a medzinárodná nákladná cestná doprava	2012
Ján Poniger	dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov	2014
JASYS s.r.o.	Počítačové služby	2013

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klin na roky 2014 - 2020

Jozef Sroka - JSK AUTODOPRAVA	vnútroštátna nákladná cestná doprava	2012
JUMOX s.r.o.	Sprostredkovateľská činnosť v oblasti služieb a výroby, Čistiace a upratovacie služby	2012
KATMONT, s.r.o.	uskutočňovanie stavieb a ich zmien	2008
KATTRANS, s.r.o.	spostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby	2011
KJHT, s.r.o.	Prípravné práce k realizácii stavby, Uskutočňovanie stavieb a ich zmien	2013
KLINSTAV s.r.o.	stavitel' - vykonávanie jednoduchých stavieb a poddodávok, cestná nákladná doprava	1992
komín, s.r.o.	prípravné práce k realizácii stavby, uskutočňovanie stavieb a ich zmien	2011
le-nom s.r.o.	spostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby	2008
M - VOLF, s.r.o.	spostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby	2009
MLK-IN, s.r.o.	Prípravné práce k realizácii stavby, uskutočňovanie stavieb a ich zmien	2013
NOVAVIS s.r.o.	opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva, textilná výroba, odevná výroba	2012
Rastislav Govda	dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov	2014
STAVEB - Tech s.r.o.	spostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, montáž a demontáž lešenia a pracovných plošín	2012
STAVOLF, s.r.o.	uskutočňovanie stavieb a ich zmien	2012
TRIPOSTAV, s.r.o.	prípravné práce pre stavbu, demolácie a zemné práce	2004
V E L D, s.r.o.	nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,5 t vrátane prípojného vozidla, zvaračstvo, zámočníctvo	2010
ZILEM, s.r.o.	poradenská a konzultačná činnosť, demolácie, búracie práce a prípravné práce pre stavbu	2005

Zdroj: www.orso.sk r.2014

Tabuľka č. 45: Podnikateľské subjekty zapísané v ŽSR so sídlom v obci Klin

Názov podnikateľského subjektu	Hlavné zameranie činnosti
Nadežda Luticová	Poskytovanie krátkodobej pomoci pri opatere detí a starších osôb, Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu
Patrik Kormančík	Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
Ing. Peter Trnčák - Projektovanie stavieb	Grafické práce, Vypracovanie dokumentácie a projektu jednoduchých stavieb, drobných stavieb a zmien týchto stavieb - stavebnej časti
Štefan Volf AUTODIELŇA	Opravy cestných motorových vozidiel
Magdaléna Štepunková	Zákazkové šitie
Zuzana Revajová	Poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia v spojení s predajom na priamu konzumáciu
Ing. František Jendroľ STAVPOČ	Stolárske práce, Staviteľ - vykonávanie jednoduchých stavieb a poddodávok
Tomáš Svetlošák	Pohostinská činnosť a výroba hotových jedál pre výdajne
Štefánia Lajdová SPIEŽOVCE	Obchodná činnosť v rozsahu voľných živností,
František Blaškovič BIF	Opravy poľnohospodárskych a stavebných strojov a zariadení, Zámočníctvo
Miroslav Králik ND ORAVA . SK	Stolárstvo, tesárstvo
Štefánia Gurová KONZUM	Maloobchod so zmiešaným tovarom
Daniel Gura	Kovoobrábanie
Stanislav Šatan	Prípravné práce pre stavbu
Martin Kviatek	Stolárstvo
Martin Svetlošák	Jednoduchá drevárska výroba

Katarína Svetlošáková	Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu
Matej Tomašík STOLÁRSTVO	Stolárstvo
Anton Katrák MARWAN	Obchodná činnosť v rámci voľných živností
Tibor Fenik	Autoservis
Veronika Basárová - kaderníctvo BIBA	Prevádzka v Námestove
Ing. Anna Kobylíaková	Vedenie účtovníctva
Bc. Pavol Bolibruch IT	Počítačové služby
Milan Kobylíak st.	Výroba jednoduchých drevárskych výrobkov, zostavovanie stolárskych dielcov alebo súčastí z dreva do finálnych produktov a ich údržba

Zdroj: www.zrsr.sk r.2014

2.11 Ľudský potenciál (spolky, združenia, podnikatelia, kluby)

Kluby, spolky a združené spoločenské aktivity

Tabuľka č. 46: Zručnosti obyvateľstva

Obec	Databáza zručných ľudí v území
Klin	<ul style="list-style-type: none"> Ganobjak Peter, Ganobjak Miroslav – rezbárske výrobky Červeň Štefan – rezbárske výrobky Filipčíková Albína, Bišťáková Mária – háčkované a pletené výrobky Prisažná Oľga – výroba bižutérie Červeňová Oľga, Feniková Margita- výroba syrových korbáčikov Tomašík Matej, Večerek Pavol, Kviatek Martin, Hurák Marián – výroba nábytku Hladeková Zuzana, Večerková Iveta, Volfová Marcela, Šatanová Marika, Svetláková Lenka – cukrárske výrobky Ing. Jana Jadroňová – výzdoba miestností na kultúrne podujatia

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 47: Prehľad kultúrnych a historických zdrojov – nehmotné zdroje, ľudský potenciál

Obec	Kluby, spolky združenia	Kultúrne podujatia
Klin	<p><i>registrované</i></p> <ul style="list-style-type: none"> OZ Orlovňa KLIN BOX KLUB Triebeľ <p><i>neregistrované</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Hasičský zbor – oficiálny DHZ Chovatelia poštových holubov Jednota dôchodcov 	<ul style="list-style-type: none"> Obecné páračky Klíňanská heligónka Pochovávanie basy Výstava holuby, psy Klíňanská biela stopa

Zdroj: obec 2014, Register Občianskych združení SR

Práca s verejnosťou

Od roku 2007 do roku 2013 neboli realizované žiadne ankety resp. dotazníky v záujme prieskumu verejnej mienky o rozvoji obce. Boli realizované iba stretnutia s občanmi k parciálnym zámerom, ktoré riešili konkrétne lokálne investície ako napr. zástavbu rodinnými domami a pod.

Spolupráca

- Obec je členom Občianskeho združenia Babia Hora - mikroregión Babia Hora
- Obec je členom Miestnej akčnej skupiny Biela Orava (Oravská Polhora, Rabča, Rabčice, Sihelné, Zubrohlava, Klin, Bobrov, Vavrečka, Oravská Jasenica, Oravské Veselé, Námestovo (mesto), Babín, Beňadovo, Breza, Krušetnica, Lokca, Mútne, Novoť, Oravská Lesná, Ťapešovo, Vasiľov, Zákamenné
- Členstvo v ďalších organizáciách: Združenie región Beskydy, Asociácia horských sídiel Slovenska
- Obec má uzatvorenú zmluvu o spolupráci medzi dobrovoľnými požiarnymi zbormi Obce Klin a Gminy Lipnica Wielka (Poľsko)
- Partnerstvo s Gminou Jeleśnia (Poľsko)
- Hraničné prechody Bobrov -Veľká Lipnica, Polhora- Korbielow

2.12 Rozvojové dokumenty (súladi s existujúcou dokumentáciou rozvoja)

Na riešené územie je spracovaných viacero dokumentácií, ktoré sa zaoberajú jeho trvalo udržateľným rozvojom:

Koncepcia územného rozvoja Slovenska ako územnoplánovacia dokumentácia celoštátneho významu rieši nadradené rozvojové osi, hierarchiu sídiel, životné prostredie, nadradené systémy sociálnej a technickej infraštruktúry

Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja (ÚPN VÚC ŽK) bol schválený uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26.05.1998. Jeho záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 223/1998 Zb.

Zhodnotenie a požiadavky záväznej časti nadradenej ÚPD - Územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj (ÚPN VÚC) / výber častí vo vzťahu k územia obce Klin.

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

2/2. VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU - ÚPN VÚC ŽILINSKÝ KRAJ

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,

1.2 vychádzať pri územnom rozvoji Žilinského kraja z rovnocenného zhodnotenia vzťahov vnútroregionálnych a nadregionálnych, pri zdôraznení územnej polohy kraja, ktorý hraničí s Českou republikou a Poľskou republikou a jeho špecifických podmienok spočívajúcich vo veľmi vysokom plošnom podiele chránených území v kraji (najvyššom v celej SR),

1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí vidieckych priestorov,

1.6.4 podporovať rozvoj mesta Dolný Kubín ako centra tretej skupiny, jej prvej podskupiny s regionálnym až nadregionálnym významom a centier druhej podskupiny ako centier regionálneho významu so špecifickými funkciami: Bytča, Kysucké Nové Mesto, Liptovský Hrádok, Námestovo, Turčianske Teplice a Tvrdošín.

1.10.2 tvrdošínsko – námestovské ťažisko osídlenia ako ťažisko osídlenia tretej úrovne druhej skupiny,

1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,

1.16.3 podporovať ako rozvojovú os tretieho stupňa:

c) kysucko – oravskú rozvojovú os: Krásno nad Kysucou – Nová Bystrica – Námestovo – Oravská Polhora,

1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:

1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,

1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,

1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko – priestorové prostredie,

1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).

1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

3. V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva

3.6 využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a v Poľskej republike, na budovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej Priehrade a v Oraviciach; s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach,

3.13 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistály

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva

4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,

4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,

4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)

5. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

5.1 Dopravná regionalizácia

5.3.30 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu cesty I/78 v trase a úsekoch:

c) križovatka Vavrečka - Námestovo - preložka Zubrohlava - Oravská Polhora - štátna hranica SR/PR v kategórii C 9,5/70-60, cesta nadregionálneho významu,

7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry

7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:

7.2.1 modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov,

7.2.2 budovaním nových zdrojov využívaním vodnej energie,

7.2.3 využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,

7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,

7.8 zvýšiť percento plynifikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia. (Národné parky, ich OP, CHKO a p.),

7.9 zriaďovať zásobovacie VTL a STL prepojovacie sústavy plynovodov hlavne v okresoch Námestovo, Ružomberok, Liptovský Mikuláš,

7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami, využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,

7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát,

9. V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja

9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja

II. časť / Verejnoprospešné stavby

2.1.7 cesta I/78

3.1 vodohospodárske stavby

p) OSV, vetva Námestovo - Novoť a súvisiace stavby s napojením obcí Vavrečka,

3.1.3 kanalizácie a čistiarene odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby :

h) rekonštrukcia a rozšírenie ČOV Námestovo,

3.1.3.2 stavby z hľadiska ochrany vôd, vodných zdrojov, prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd :

f) regionálna skupinová kanalizácia obcí: Oravská Polhora, Rabča, Sihelné, Rabčice, Mútne, Oravské Veselé, Oravská Jasenica, Novoť, Zákamenné, Krušetnica, Breza, Lokca, Hruštín, Babín, Ťapešovo so spoločným čistením na ČOV Námestovo,

a) digitalizácia telefónnej siete: Kysucké Nové Mesto, Námestovo, Ružomberok,

- **Regionálny systém ekologickej stability** okresu Námestovo hodnotí ekologickú stabilitu územia a navrhuje ekostabilizačné prvky a systém hospodárenia na lesnom a poľnohospodárskom pôdnom fonde s cieľom zlepšenia súčasného stavu.
- **Územný plán obce KLIN** - schválený uznesením OZ č. 66/03 zo dňa 6.6. 2003 a Doplnok č. 1 ÚPN- O schválený OZ č. 44/2007 zo dňa 13.4. 2007

ROEP a Pozemkové úpravy

Obec má spracovaný dokument ROEP (situáciou v ROEP a pozemkových úpravách): ukončený v roku 2006

Tabuľka č. 48: Situácia v Programoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Obec	Názov PHSR	Spracovateľ	Programovacie obdobie
Klin	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce		2007-2013

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 49: Územné plány obcí a ďalšie rozvojové dokumentácie

Obec	Názov PHSR	Spracovateľ	Schválené v roku
Klin	Územný plán obce	Arch. eko s.r.o. Banská Bystrica	2000
	Aktualizácia ÚPN obce Klin -Doplnok č. 1	Arch. eko s.r.o. Banská Bystrica	2007

Zdroj: obec 2014

Tabuľka č. 50: Situácia v ďalších rozvojových dokumentáciách

Obec	Názov a druh dokumentácie	Spracovateľ	Programovacie obdobie alebo rok spracovania
Klin	„Povodňová ochrana obce Klin“	obec	2014-2015
	Zvýšenie energetickej efektívnosti ZŠ Klin - budova s. č. 224“	obec	2014
	Infraštruktúra - (vodovod, kanalizácia, osvetlenie v lokalite Roveň- Grúň) pre IBV	obec	2014-2015
	„ Okružná križovatka a nástupný ostrovček - cesta I/78 „	obec	2014-2015

	Klin- kanalizácia Pod Grapou	obec	2014
	Klin- rozšírenie vodovodu – ul. Kunova a Pod Grapou	obec	2014
	Klin, Grúň- rozšírenie vodovodnej a kanalizačnej siete	obec	2014
	Rekonštrukcia Starej kliňanskej cesty s vybudovaním chodníka pre cyklistov	obec	2015

Zdroj: obec 2014

Majetok obce a investičné aktivity obce v posledných 5 rokoch, plánované investičné aktivity

Tabuľka č. 51 : **Majetok obce**

Obec	Celková nadobúdacia hodnota majetku obce v EUR	Celková posledná účtovná hodnota majetku v EUR k 31.12.2013
Klin	8.316.039,75	7.139.014,21

Zdroj: obec 2014

Hodnotenie doterajšieho rozvoja hlavne zo zameraním na integrovaný prístup, vrátane popisu využitia vonkajších zdrojov, napr. EU fondov, štátneho rozpočtu, súkromné zdroje a ďalších nástrojov

Využitie EÚ zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie štátnych zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie iných zdrojov: výborné, priemerné, slabé, žiadne

Využitie regionálnych zdrojov (ZASK a pod.): výborné, priemerné, slabé, žiadne

2.13. Realizovaný rozvoj

Realizované investície, projekty, aktivity hlavne zo zameraním na integrovaný prístup (posledných 5 rokov).

Tabuľka č. 52: Realizované projekty v obci za posledných 5 rokov

Projekt:	KLIN – vodovod, III. tlakové pásma, rozšírenie vodovodnej siete
Podporil:	Oravská vodárenská spoločnosť, a.s. Dolný Kubín
Rok:	2010
Rozpočet:	14 500 eur
Projekt:	Rekonštrukcia areálu cintorína
Podporil:	Dotácia zo ŠR a obec
Rok:	2010
Rozpočet:	16 094,27 eur
Projekt:	Športové vybavenie pre obec Klin
Podporil:	Dotácia zo ŠR
Rok:	2010
Rozpočet:	9 450 eur
Projekt:	Klin – Roveň zahustenie TS a rozvody NN
Podporil:	Stredoslovenská energetika a.s.
Rok:	2010
Rozpočet:	137 271 eur
Projekt:	Zmena palivovej základne v objekte ZŠ v obci Klin zavedením obnoviteľného zdroja – biomasy
Podporil:	EU, ŠR, obec
Rok:	2010
Rozpočet:	540 733, 86 eur
Projekt:	Klin – Pod Grapou zahustenie siete VN, TS a NNK
Podporil:	Stredoslovenská energetika a.s.
Rok:	2011
Rozpočet:	150 847 eur
Projekt:	Rekonštrukcia ZŠ s MŠ - rekonštrukcia vybudovania (kotolne, rozvodov) MŠ , prístavba ZŠ, zateplenie ZŠ ,rekonštrukcia a modernizácia MŠ, nadstavba MŠ, interiérové vybavenie ZŠ a MŠ, vybavenie počítačovej triedy (IKT)
Podporil:	EU,ŠR, obec
Rok:	2009-2010
Rozpočet:	1 290 105 eur
Projekt:	Revitalizácia centra v obci Klin v hodnote - celk. náklady 722 193 eur
Podporil:	EU,ŠR, obec
Rok:	2011
Rozpočet:	698 391 eur
Projekt:	Klin, Gromadova ul. – rozšírenie vodovodu a zemné práce na úprave MK
Podporil:	Obec
Rok:	2011
Rozpočet:	32 190 eur

Projekt:	Stavebná úprava podkrovných priestorov v hornej MŠ, s. č. 325
Podporil:	obec
Rok:	2011
Rozpočet:	
Projekt:	Rekonštrukcia miestnej cesty ku K. Revajovi
Podporil:	Obec
Rok:	2012
Rozpočet:	21 745 eur
Projekt:	Rozšírenie cesty –ulica od Prísazný Ján
Podporil:	Obec
Rok:	2012
Rozpočet:	5 363,65 eur
Projekt:	Spevnenie brehu Kliňanka
Podporil:	Obec
Rok:	2012
Rozpočet:	6 580,78 eur
Projekt:	Rekonštrukcia rozvodov ústredného vykurovania v kultúrnom dome
Podporil:	obec
Rok:	2013
Rozpočet:	8 598 eur
Projekt:	Oprava chodníka pri obecnom úrade a opravu krajnice cesty
Podporil:	obec
Rok:	2014
Rozpočet:	18 898 eur
Projekt:	Rekonštrukcia žľabov v cestnom telese na križovatke pri bývalej prevádzke
Podporil:	Obec
Rok:	2013
Rozpočet:	3 307 eur
Projekt:	Vybudovanie náučného chodníka v rámci cezhraničnej spolupráce Poľsko - SR pod názvom „ Prírodnými zákutiami“ v spolupráci s CHKO Horná Orava
Podporil:	CHKO Horná Orava
Rok:	2013
Rozpočet:	10 000 eur
Projekt:	Spoločný projekt Poľsko – SR Babohorských obcí pod názvom “ Babiohorský turistický informačný systém –BTIS „
Podporil:	Združenie Babia Hora
Rok:	2013
Rozpočet:	55 170 eur
Projekt:	Klin- Roveň - Grúň- zahustenie TS a rozvody NN
Podporil:	Stredoslovenská energetika
Rok:	2014
Rozpočet:	104264,89 eur

Zdroj: obec 2014

2.14. Finančná analýza

DOMÁCE ZDROJE (V EURO)		
Názov obce		Klin
Zdroje	Rok	Štátne zdroje (z Ministerstva financií)
Podielové dane z daní právnických osôb	2011	-
	2012	-
	2013	-
Podielové dane z daní fyzických osôb	2011	474 976,21
	2012	473 326,21
	2013	558 771,58
Cestná daň	2011	-
	2012	-
	2013	-
Dotácia na samosprávne funkcie obcí	2011	415 360,35
	2012	426 653,47
	2013	512 065,65
Iné štátne zdroje (Štátne fondy, Pro Slovakia, POD...)	2011	-
	2012	-
	2013	-
Štátne zdroje spolu:	2011	890 336,56
	2012	899 979,68
	2013	1 070 837,23
Zdroje	Rok	
Daň z nehnuteľností fyzických osôb	2011	17 783,25
	2012	17 921,10
	2013	22 039,20
Daň z nehnuteľností právnických osôb	2011	-
	2012	-
	2013	-
Miestne poplatky	2011	23 136,08
	2012	25 165,34
	2013	29 480,92
Správne poplatky	2011	6 765,00
	2012	3 620,25
	2013	6 717,09
Zdroje z predaja a prenájmu	2011	14 449,61
	2012	54 173,26
	2013	20 876,04
Zdroje z podnikateľskej činnosti obce	2011	-
	2012	-
	2013	-
Obecné zdroje spolu:	2011	62 133,94
	2012	100 879,95
	2013	79 113,25
Zdroje	Rok	
Dary a sponzorstvá	2011	-
	2012	-
	2013	-
DOMÁCE ZDROJE SPOLU:	2011	952 470,50
	2012	1 000 859,63
	2013	1 149 950,48

Zdroj: Obec 2014

ZAHRANIČNÉ ZDROJE (v Euro)	
Obec	Klin
Rok	Tendre a výzvy
2011	-
2012	-
2013	-
Rok	Fondy EÚ
2011	619 244,85
2012	189 842,36
2013	11 384,47
Rok	Bilaterálna spolupráca
2011	-
2012	-
2013	-
Rok	Iné zahraničné zdroje
2011	-
2012	-
2013	-
ZAHRANIČNÉ ZDROJE SPOLU:	
2011	619 244,85
2012	189 842,36
2013	11 384,47
ZDROJE POUŽITÉ NA ROZVOJ / z domácich a zahraničných zdrojov spolu / :	
2011	1 571 715,35
2012	1 190 701,99
2013	1 161 334,95

Zdroj: Obec 2014

3. SWOT ANALÝZY

3.1. SWOT – analýza vnútorná (s verejnosťou)

Klin

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> Vzťah k obci Pracovní a svedomiti ľudia, iné životné hodnoty Kvalitné životné prostredie Vlastníctvo pozemkov Stúpajúci demografický vývoj Školstvo na dobrej úrovni, krúžková činnosť Šport, dobré podmienky pre rozvoj, futbal Aktívne spolky a združenia Kultúrno-spoločenské podujatia aj pravidelné Záujem mladých o IBV Katolícka cirkev – aktívni mladí ľudia Veľa podnikateľských subjektov v obci Poloha blízko mesta Poloha medzi dvoma kopcami, nie je veterno, prevažne slnečno Terénna aj kvalitná dostupnosť PPF Jednota dôchodcov, Červený Kríž, TJ futbal, ping-pong, box, flórbal, spevokol, Hasiči, silná členská základňa Podpora spolkov aj navzájom Dostupnosť vykurovacej drevnej hmoty Opatrovateľská služba na požiadanie na OcÚ Prechod na bežkách „Kliňanským chotárom“ Obecné páračky Známi rodáci Olexík, Skičákovci Tradícia vo výrobe plátna, plátennícke kúrie Zdravotnícke služby blízko v Námestove 5 pohostinstiev, pošta OcÚ 8 prac. miest, pošta 3 prac. miesta Stolárstvo, stavebníctvo, mnoho SZČO DAKNA – zamestnáva Svojpomocné roľnícke družstvo BESKYDY, 290ha, cca 100 členov Klub včelárov Chov koní 4ks UPN obce Nová priemyselná zóna „PANČ“ Možnosť stravovania v reštaurácii KOLIBA Obecný amfiteáter Atraktívne pútnické miesto – Socha Krista na Grape V zime sa organizuje 33 prechodov na bežkách Fitnes centrum na obecnom úrade Lyžiarsky vlek v Ľaskovke Obec je členom združenia CR „Babia Hora“, MAS Biela Orava, Združenie horských sídiel nad 600 m.n.m., Euroregión Beskydy Tradičný kliňanský kroj – modrotlač 	<ul style="list-style-type: none"> Chýba vedenie bežeckého krúžku Neudržiavané bežecké trasy (certifikované, ale nevyužívané) Nedostatočná kultúrna činnosť pre mladých Chýbajú cestné komunikácie k novým IBV ROVEŇ a POD GRAPOU a chýba tu splašková kanalizácia, zastaraný vodovod Chýba prístupová cesta do Ľaskovky Požiarne technika zastaraná Chýba požiarne voda v Ľaskovke Potreba rekonštruovať mosty a zábradlia Rozšírenie miestneho cintorína Nedoriešené verejné priestranstvá Nedostatočná kvalita existujúcej cestnej siete, oporný múr – stred obce – pri potoku Vysporiadanie vlastníckych vzťahov pod plánovanými cestnými komunikáciami Záujem o výstavbu IBV mimo pripravených plôch UPN Nízka zapojiteľnosť podnikateľov do rozvoja obce Rašeliniská nevyužitá v rozvoji obce Čierne skládky, krádeže dreva URBÁR – nie je dobré hospodárenie Nevyhovujúci stav bývalej prevádzky garáže a bývalej materskej školy Chýbajú chodníky, park, detské ihrisko Verejný rozhlas – potrebná rekonštrukcia Znečisťovanie ŽP vykurovaním TP Slabé environmentálne povedomie Vodovod, kanalizácia – potrebná rekonštrukcia Chýba verejné osvetlenie v lokalite ROVEŇ Chýbajú prechody pre chodcov Napojenie na ČOV 30-40% Existencia starších a odkázaných na opatrovateľskú službu, ktorá nie je v obci Slabá organizovanosť VPP (chýba kontrola) Lahostajní ľudia k verejným veciam Málo mimoškolských aktivít Chýba individuálna podpora aktívnych jedincov Chýbajú programy pre aktivizáciu detí a mládeže Málo pracovných miest v obci Chýba väčší zamestnávateľ Chýba spoločný hospodársky dvor Chýba gazdovský dvor Vymreli ľudia čo tkali plátno Slabá úroveň zdravotníctva v Námestove Chýba kaderníctvo Chýba bankomat

	<ul style="list-style-type: none"> • Potok nie je zregulovaný, potrebná úprava • Dopravný problém na začiatku obce • Zlé a prašné komunikácie • Ľudia majú prácu v Bratislave, zahraničí – väčšinou na týždňovky • Ubytovacie služby v obci absentujú • Nevyužitá Ľaskovka v cestovnom ruchu • Nevyužitá Rašeliniská v cestovnom ruchu • Problém uplatniť sa s vysokoškolským vzdelaním • Mladí ľudia trávia čas mimo obce, hlavne v Námestove, keďže stredné školy sú mimo obce
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> • Využitie cestovného ruchu v obci • Dobudovanie detských ihrísk, parkov, • Dobudovanie športovej vybavenosti - športový areál, plaváreň • Dobudovanie sociálnej vybavenosti • Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry – nové, rekonštrukcie, obnova • Vybudovanie cyklotrás, v obci cyklochodníkov a chodníky pre kolieskové korčule • Vybudovanie nového lyžiarskeho areálu a vleku • Vybudovanie orientačného systému v obci • Dobudovanie centrálnej zóny obce • Rozšírenie cintorína • Obnova bežeckých trás • Oprava miestnych komunikácií • Vybudovanie kruhového objazdu • Vybudovanie parkovísk • Úprava potoka v obci • Zriadenie dielní v starom objekte (krajčírsky...) • Ľaskovka – vybudovanie rekreačnej oblasti, hotel, prieskumný vrt na termálny prameň • Vybudovanie salaša • Výroba a predaj miestnej produkcie • Zriadenie školy remesiel • Rekonštrukcie plátenníckych kúrií a ich využitie v cestovnom ruchu • Ubytovanie na súkromí • Výstavba bytovky + denný stacionár • Vysporiadanie vlastníckych vzťahov pod cestné komunikácie a verejné priestory • Využitie nevyužitého objektu bývalej budovy OcÚ • Potenciál využitia polohy obce blízko Oravskej priehrady 	<ul style="list-style-type: none"> • Záťaž miestnych komunikácií rastúcou návštevnosťou • Umiestnenie ekologicky závadnej výroby • Zdevastovanie prírodného prostredia • Odchod investorov • Nedostatok snehovej pokrývky <p>Vízia: Čistá a pekná obec s priateľskými, súdržnými, prajnými, zodpovednými ľuďmi.</p>

3.2. SWOT – analýza vonkajšia (AUDIT zdrojov)

Klin

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> obec v záujmovom území Oravskej priehrady obec je súčasťou Mikroregiónu Babia Hora obec je súčasťou verejnosúkromného partnerstva obcí s realizáciou rozvoja prístupom LEADER (VSP Horná Orava) veľmi pekná poľnohospodárska krajina vyvážená krajinná štruktúra zaujímavý reliéf veľké množstvo vyhládok na krajinu aj široké okolie iniciatívna samospráva prírodné zázemie pre rozvoj cest. ruchu, športových aktivít (zimné športy – zjazd, behy, letné – turistika, jazdectvo, cykloturistika), kultúrno-historický potenciál kultúrne a historické zázemie pre konanie spoločenských akcií nedostatok ubytovacích kapacít relatívne kvalitné životné prostredie a z toho vyplývajúca dobrá kvalita prírodných podmienok pre existenciu trvalej zelene voľná pracovná sila prísunom nových obyvateľov (väčšinou mladí ľudia) sa zvyšuje vzdelanostný potenciál v území a je predpoklad stále rastúceho záujmu o kvalitné obytné prostredie zvyšujúce sa požiadavky na oddych v peknom prostredí nielen zo strany turistov, ale aj domácich obyvateľov existencia turistických trás a vybudovaných lyžiarskych tratí <p>Bohaté fyzické (hmotné) zdroje – pozemky a objekty Rozsiahle prírodné zdroje – vodná nádrž, vodné toky, kvalita vody, príroda a jej hodnoty</p>	<ul style="list-style-type: none"> Chýba stavebný poriadok Nedostatok územnoplánovacích podkladov pre stanovenie vhodnosti a rozsahu výstavby Slabá zapojenosť obyvateľstva a podnikateľov do rozhodovania o rozvoji obce nedostatočný objem poskytovaných doplnkových služieb nedostatok organizovaných aktivít pre návštevníkov v náväznosti na mikroregión nedostatočné značenie turistických chodníkov a cyklotrás absencia jednotného informačného systému absencia spoločného produktu CR v náväznosti na MR a Hornú Oravu slabá propagácia obce navonok (vo vzťahu k potenciálnym návštevníkom) technické objekty a plochy, ktoré znehodnocujú krajinný obraz zástavba rodinnými domami mimo zastavané územie obce narušujúca krajinný obraz nedostatočne využitý potenciál krajiny pre rekreáciu a turistiku nedostatočné hospodárske využitie miestnych zdrojov nedostatočná kvalita prístupových a miestnych komunikácií nedokončené úpravy verejných priestranstiev chátrajúce objekty plátenníckych kúrií nevhodné objemové a tvaroslovné riešenie objektov občianskej vybavenosti nedokončená environmentálna infraštruktúra (kanalizácia, ČOV) nedostatočné odvodnenie územia existujúce závady (vzdušné vedenia, stožiarové trafostanice, čierne skládky tuhého komunálneho odpadu) neudržiavaná architektúra hlavnej komunikácie (zábradlia, mosty a pod.) nedokončená koncepcia budovania centrálnej zóny, nejasné funkcie verejných plôch malá väzba na tradíciu a históriu obce, absencia múzeí o tradíciách a histórii obce nedostatočná vybavenosť, chýba inf. centrum a jednotný informačný systém v rámci obce a mikroregiónu chýbajú umelecké remeslá vo väzbe na tradície chýba vopred stanovená koncepcia riešenia zelene v sídle potreba dokončenia obnovy obecných budov chýba odborný potenciál na realizáciu a následnú údržbu jestvujúcich plôch jestvujúca zeleň je poškodzovaná

	<p>(vandalizmus)</p> <ul style="list-style-type: none"> • neekonomické verejné osvetlenie a zastaraný rozhlas • nevhodná druhová skladba drevín (nerešpektovanie biologických vlastností drevín a ich vhodnosti do daného prostredia) • nezáujem občanov o životné prostredie (často pramení nie z nevedomosti, ale skôr zo súčasnej sociálno-ekonomickej situácie) • neudržiavané plochy zarastené burinami (produkcia alergénov, šírenie invázných organizmov) • snaha napodobňovať mestský životný štýl vrátane charakteru stavieb a úpravy ich okolia • vnášanie cudzokrajných drevín • nevyhovujúca kvalita vody v povrchových tokoch • podceňovanie nutnosti spolupráce s odborníkmi s oblasti krajinnej ekológie a plánovania. • nedostatočná osвета • chýba odborný potenciál v obci (návrhy, realizácia, údržba) • chýba osвета, výchova pre všetky vekové skupiny • možnosť zdevastovania prostredia vandalizmom • nedôsledná legislatívna podpora (neexistuje zákon o zeleni) • limitované technické podmienky pre výsadbu drevín vzhľadom na nadzemné a podzemné inžinierska siete, najmä v centre obce • zanedbanie úpravy turistických chodníkov a cykloturistických trás, kultúrno-historických pamiatok • absencia komunikácie a spolupráce medzi podnikateľskými subjektmi navzájom, slabá propagácia a nedostatočná štruktúra poskytovaných služieb
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
<ul style="list-style-type: none"> • práca s existujúcim obyvateľstvom v prospech rozvoja – imidž obce, atmosféra a genius loci • pripraviť komplexný produkt cestovného ruchu v spolupráci s obcami mikroregiónu Babia Hora • rozšíriť sieť doplnkových služieb, organizované podujatia pre návštevníkov • efektívnejšia propagácia obce (aj vo vzťahu k obyvateľom Námestova a Poľsku) • zlepšiť komunikáciu medzi podnikateľmi • najväčšiu vekovú skupinu SR tvorí obyvateľstvo vo veku 0-19 a 20-39 rokov – zamerať ponuku na tento segment • v odvetví priemyslu – potenciálny segment – únik k zdravému životnému prostrediu • rast počtu dovolenkujúceho obyvateľstva - potenciál pre chalupárstvo v obci • možnosti internetizácie obce, ponuka produktu cest. ruchu cez internet, www stránka • software v oblasti ubytovania, skladovej, 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov • ohrozenie rastúcou chudobou – celospoločenský problém • práca mimo obec – odliv financií • neochota ľudí podnikat' • nie sú vysporiadané vlastnícke vzťahy (napriek ROEP) • ľudia stavajú nové objekty tam, kde vlastnia pozemky, nerešpektujú rozvojové plochy v ÚPD - zvyšovanie nákladov na dobudovanie cestnej a technickej infraštruktúry • prívalové dažde, ohrozenie povodňami • ohrozenie stavebnou disharmóniou -obec má spoločný stavebný úrad s ďalšími 19 obcami, ale nemá možnosť a nástroje ako zasahovať do výzoru, architektúry navrhovaných domov • neúnosný rozvoj motorovej dopravy a jeho

<p>výrobnej prevádzky – úspora času, pracovných síl</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasnežovacie mechanizmy, moderné osobné horské dopravné zariadenia • netradičné a extenzívne poľnohospodárstvo (pestovanie liečivých rastlín, malé agrofarmy..) • využiť tradície a znalosti predkov pri hospodárskom využití územia • lesné hospodárstvo a poľovníctvo • bývanie (blízkosť mesta) • obnova tradičných remesiel • prepojiť poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo s obnovou tradičných remesiel (výroba dreveného riadu, tradičné spracovanie ľanu, konope ...) • prepojiť hospodárske využitie územia s rozvojom rekreácie a turistiky (zoologické záhrady hospodárskych zvierat, hypoturistika, výroba kulinárskych špecialít ...) • zapojiť tradície, minulosť a ľudové zvyky pri rozvoji rekreácie a turistiky • možnosti zimnej rekreácie (zjazdové a bežkárske lyžovanie) • možnosti tradičnej letnej rekreácie spojenej s prírodnými, krajinárskymi a kultúrnymi hodnotami územia (auto-, cyklo-, pešia turistika, poznávacia turistika, zber lesných plodov) • možnosti vidieckej rekreácie a agroturistiky • možnosti rozvoja netradičných športov a rekreačných činností • rozvíjať začaté aktivity (práca s obyvateľstvom, osveťa, výchova) • využiť vhodné voľné plochy, preluky a jestvujúce plochy zelene na skvalitnenie okolia • možnosť využiť voľnú pracovnú silu na rekvalifikácie pre oblasť zelene a prispieť tak k zvýšeniu zamestnanosti v regióne • využiť verejnoprospešných pracovníkov na niektoré činnosti v oblasti údržby zelene (kosenie trávnikov, príprava pozemkov) • povzbudiť obyvateľov k súťaživosti o kvalitné obytné prostredie (najkrajšie okno, najkrajšia predzáhradka) • pri výsadbách ovocných stromov sa vrátiť k vysokokmenným tvarom, ktoré vhodnejšie začlenia obec do okolia realizácia princípov permakultúry 	<p>tlak na prírodné a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> • nevyvážený rozvoj určitých aktivít v území na úkor iných (napr. nekontrolovateľný rozvoj výstavby versus rozvoj rekreácie).
--	--

4. HODNOTENIE

4.1. Hlavné smery rozvoja obce (v širších súvislostiach)

Popis potenciálu rozvoja obce z hľadiska územného plánovania:

Budúca organizácia a urbanistická štruktúra obce Klin bude v rozhodujúcej miere závislá na zamestnanosti obyvateľov obce a na hospodárskej základni priamo v obci, osobitne na prevládajúcej forme budúcej poľnohospodárskej výroby a jej vzťahu k urbanizácii obce.

Obec Klin má vysoký potenciál pre rozvoj rekreácie a turizmu a pre jeho ekonomické a spoločenské využitie predovšetkým z hľadiska svojej polohy. Nachádza sa v blízkosti perspektívnej aglomerácie stredísk rekreácie a cestovného ruchu pri Oravskej vodnej nádrži a má možnosť bezprostredne sa začleniť do sústavy rekreačných útvarov na severnom brehu tohto jazera. Neďaleko obce vedú dôležité vnútroštátne a medzinárodné turistické trasy. Výhľadovo sa obec môže sformovať na rekreačný útvar pri Oravskej vodnej nádrži ako východiskový bod pešej turistiky do príľahlej Podbeskydskej vrchoviny, ako satelitná lokalita zimných lyžiarskych športov a ako sídlo vhodné pre pobytovú rodinnú rekreáciu i v špecifickej forme vidieckej rekreácie. Vynikajúca priestorová poloha a zaujímavé krajinné prostredie osady Ťaskovka odôvodňujú úvahu o možnosti vybudovať tu originálnu agroturistickú základňu špičkovej úrovne, navyše s ekologickou orientáciou na flóru a faunu tohto regiónu.

HLAVNÉ SMERY A PODMIENKY ROZVOJA PODĽA ÚZEMNÉHO PLÁNU

Zásady a regulatívy územného rozvoja z ÚPN obce KLIN – vybrané časti

Obec Klin v zhode s ustanoveniami zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o ÚPP a ÚPD na základe aktualizácie ÚPN obce Klin - Doplnok č.1, v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja – Zmeny a doplnky 2005 a v nej uvádzaných záväzných regulatívov funkčného a priestorového usporiadania územia, ktoré nadväzujú na schválené zásady a regulatívy Koncepce územného rozvoja Slovenska 2001 uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1033 z 31. októbra 2001, určuje tieto z á s a d y a r e g u l a t í v y priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce Klin:

Z hľadiska širších urbánnych vzťahov považovať Klin za sídlo, ktoré významnou mierou bude participovať na plnení vybraných funkcií v aglomeračnej sústave, prioritne funkcie rekreácie a CR, ale tiež podnikateľských aktivít v súlade s vidieckym charakterom krajinného prostredia obce (súčasť RKC Námestovo).

2. Z hľadiska vnútroubánnych vzťahov (rurálnej - vidieckej podstaty) pokladať Klin za sídlo s kumuláciou obytných, administratívno-správnych, kultúrno-spoločenských, obchodno-obslužných a výrobnoprevádzkových štruktúr miestneho až nadmiestneho významu, ako aj štruktúr turizmu, rekreácie a športu prevažne miestneho, nadmiestneho až aglomeračného významu.

Priestorovo, kultúrne a ekonomicky zhodnocovať jestvujúce obytné zóny a rozvíjať bývanie predovšetkým formou rodinnej zástavby.

2. Zvyšovať rozsah i štandard základnej vybavenosti a tiež vybavenosti vyššieho významu a charakteru.

3. Zachovať a umocniť kultúrno-historickú a tvaroslovnú identitu pôvodných častí obce a ich stavebnú architektonicko-rurálnu podstatu.

4. Ekologizovať krajinu obce, s prehĺbením vzájomných väzieb prírodných a rurálnych štruktúr a zabezpečiť tak harmonizáciu a stabilitu geoekologického krajinného obrazu.

5. Zvýšiť výkonnosť a diverzifikáciu technických a obslužných systémov obce.

V aktualizácii ÚPN obce - Doplnok č.1 navrhnutá stratégia rozvoja obce predpokladá jeho postupný rozvoj zo súčasných cca 2 066 obyvateľov (rok 2005) v závislostiach na predpokladaných – možných rozvojových trendoch, resp. časových vývojových etapách nasledovne:

- na cca 4077 až 4260 obyv. (plánovací rozvojový trend)

- na cca 4271 až 4470 obyv.(progresívne rozvojový trend) cieľový stav rozvoja obce

Za nosnú urbanizačnú os aglomerácie pokladať smer S - J - Poľsko - hraničný priechod Oravská Polhora - Klin - Námestovo, v k. ú. obce Klin podporiť prirodzene vyvinutú os obce SZ - JV, smer Ťaskovka - zastavané územie obce - rekreačná zóna Polhoranka a podružné, priečne rozvojové osi funkčne a priestorovo limitované.

Vo vnútorozvojových vzťahoch rešpektovať a umocňovať priestorovú identitu historicky vyvinutých stavebných štruktúr obce.

Aplikovať zásady revitalizácie, rekonštrukcie, modernizácie a estetizácie obytnej zóny, pri uplatnení gradácie možnej polyfunkčnosti smerom k ťažisku - jadrú obce, s nezávadnými pracovnými aktivitami v oblasti obchodu a služieb.

2. V plánovacom horizonte bývanie rozvíjať v jestvujúcej obytnej zóne obce formou rekonštrukcií a vertikálnej intenzifikácie (nadstavby, využitie podkroví), resp. reanimáciou, dostavbou a využívaním prieluk pre možnú zástavbu.

Občiansku vybavenosť obchodného, marketingového, kultúrneho, spoločenského charakteru a tiež vyššieho významu prioritne sústreďovať v centre a tiež v priestore nástupu do obce pri ceste I/78 vo väzbe na rekreačnú zónu pri Polhoranke.

2. Občiansku vybavenosť obce Klin v období do r. 2015-20 zabezpečovať pre predpokladaných 2 200 obyvateľov a 500 návštevníkov.

Fakultatívnu občiansku vybavenosť zabezpečovať podľa aktuálnych potrieb obce a záujmu podnikateľských subjektov. Za záväzné považovať tieto stavby:

- * Modernizácia a prípadná prístavba kultúrneho domu.
- * Rekonštrukcia a využitie chránených plátenníckych kúrií.
- * Modernizácia a rozšírenie futbalového ihriská pri Polhoranke.
- * Dobudovanie areálu zimných športov pod Ľaskovkou.
- * Modernizácia jestvujúcich a budovanie nových maloobchodných predajní a pohostinských zariadení

Celé katastrálne územie obce Klin považovať za rekreačný priestor, tvoriaci rekreačné zázemie mesta Námestova a aglomerácie rekreačných útvarov pri Oravskej vodnej nádrži. Jeho dennú návštevnosť limitovať počtom návštevníkov v lete 1 000, v zime 3 000 za deň.

2. Využitie rekreačného priestoru obce Klin koordinovať s rozvojom rekreačných útvarov a prímestských rekreačných zón Námestova, hlavne pri Polhoranke, pozdĺž cesty č. I/78 a tiež s rekreačnými aktivitami obce Zubrohlava, osobitne pri toku Polhoranky a na výšine Grapa.

Rezervovať a chrániť koridory pre výstavbu dopravných trás a plôch všetkých druhov dopravy (motoristické, pešie a cyklistické komunikácie, parkoviská, parkovacie a zastávkové pruhy pri komunikáciách ...) podľa ÚPN.

2. Rešpektovať cestu I/78 (II/521) uvádzanú vo VÚC Žilinského kraja. V dotyku s obcou Klin je vhodné jej trasu optimalizovať v zmysle ÚPN obce.

3. Sieť miestnych komunikácií rekonštruovať na požadované kategórie v zmysle ich funkčného triedenia podľa STN 73 6110. Okolo cesty III/52104 (prieťah obcou) vybudovať obojstranný chodník s dláždeným povrchom.

4. Vybudovať prístupové komunikácie k novým lokalitám IBV, resp. rekonštruovať jestvujúce účelové komunikácie na MK.

1. Rezervovať územie pre vybudovanie cesty spolu s cyklistickým pásom Klin - Námestovo mimo ochranného pásma NPR - Klinské rašelinisko.

7. U navrhovaných dopravných a obslužných zariadení riešiť odstavné parkovacie plochy.

8. Chrániť územie okolo dopravných a parkovacích plôch od povrchových dažďových vôd znečistených ropnými látkami odvedením cez čistiace zariadenia.

9. Chrániť územie citlivé na negatívne vplyvy motorovej dopravy a vhodnou organizáciou dopravy zabezpečiť obsluhu územia dopravou nemotorovou (elektrobus, cyklistika, konské záprahy a pod.).

10. Zabezpečiť spevnenie poľných účelových ciest na bezprašnú úpravu.

11. Spevniť a vybudovať súčasnú cestu na Ľaskovku s dláždeným povrchom, ako cyklistickú a pešiu trasu.

12. Rezervovať územie pre vybudovanie novej prístupovej komunikácie k novonavrhovanému lyžiarskemu vleku pod Brestovkou a na Ľaskovku, vytrasovaním v teréne, s menším dopravným spádom.

Odstrániť ekologickú záťaž obce spôsobenú spaľovaním pevných palív, pripraviť podmienky pre nezávadné vykurovanie obce variantne elektrickou energiou, biomasou a v prípade plynofikácie plynom.

Rešpektovať existujúcu legislatívnu ochranu objektov:

- 2 plátennícke kúrie
- 2 plátennícke domy.

Zakladať ochrannú, izolačnú a sprievodnú zeleň ako prostriedok na elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie, ako filter medzi zastavaným územím a PF, popri komunikáciách, popri vodných tokoch, v okolí hospodárskeho dvora družstva, tiež v rámci PF.

5. Nepripúšťať zmenu funkčného využitia plôch verejnej zelene pre iné funkčné využitie.

Verejnoprospešné stavby

Bývanie

1. Príprava území pre výstavbu novej obytnej štruktúry obce v rozsahu zdokumentovanom v ÚPN obce.

Vybavenosť a služby

2. V rámci jestvujúceho areálu materskej školy rozšíriť jej kapacitu (3 oddelenia, herne) a vonkajšiu vybavenosť (ihriská, oddychové plochy, okrasná zeleň).

3. V rámci areálu novej základnej školy dobudovať jej ďalšiu učebnú časť (6 učební, kabinety) a vybavenosť (telocvičňa, družina, školská jedáleň a pod.). Športový areál pri základnej škole dobudovať a rozšíriť (futbalové ihrisko, ľahkoatletické dráhy, viacúčelová hracia plocha, tenisové ihrisko a pod.) tak, aby bol využiteľný aj pre obyvateľov a návštevníkov obce.

4. Objekt starej základnej školy adaptovať na stredisko zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Umiestniť tu zdravotné stredisko (3-4 lekárske ordinácie, lekáreň) a stredisko sociálnych služieb (klub a jedáleň dôchodcov, pracovisko opatrovateľskej služby, prípadne aj penzión pre dôchodcov a iné potrebné zariadenia).

5. Postupná premena osady Ľaskovka na základňu špecifického cestovného ruchu so širokým spektrom ponuky rekreačných a športových aktivít, tiež rekreačného bývania.

6. Zlepšiť funkčnosť a vzhľad verejných priestranstiev v obci. Dobudovať okrasný park a oddychové plochy pri kultúrnom dome v centre obce, pri kaplnke, pri vstupe do obce, pri materskej škole a pri otočke autobusov.

7. Rozostavané športové plochy pre deti a mládež v zastavanom území obce dokončiť a zabezpečiť ich prevádzku. V prípade aktuálnosti vybudovať ďalšie 1-2 detské ihriská.

8. V centre obce, vo vhodnej prieluke, alebo adaptáciou jestvujúceho nefunkčného objektu vybudovať protipožiarnu zbrojnicu a technický dvor obecného úradu.

9. Dobudovanie súčasného areálu zimných lyžiarskych športov – vybudovanie objektu vybavenosti so službami pre lyžiarov a stravovacím zariadením (20-30 stol.).

10. Vybudovať nový mototuristický areál pri ceste č. I/78 (II/521). Zachovať postup výstavby: motorest (30-50 stol.), služby pre motoristov (umýváreň, servis, čerpacia stanica), autokemping (10-15 kemp. miest), prípadne aj motel (20-30 postelí).

11. Pamiatkovo chránené objekty (plátennícke domy a kúrie) rekonštruovať a min. jednu z nich využiť na kultúrne účely (výstavné priestory ľudovomeleckej tvorby, výtvarných, remeselných a iných expozícií prezentujúcich tradície obce). Ostatné využiť pre cestovný ruch.

12. Vybudovať farmu koní o rozlohe cca 31 ha, v blízkosti vodného toku Michalovka v južnej časti katastra.

13. Rezervovať územie pre rozšírenie jestvujúceho cintorína na rezervnú plochu východne od existujúcej plochy a dokončiť vonkajšie úpravy okolia rímsko-katolíckeho kostola, fary a cintorína. Areál začleniť do štruktúry verejného priestranstva v centrálnej časti obce. Upraviť a priestorovo integrovať aj okolie kaplnky.

Zeleň a ekostabilizačné opatrenia

14.1. Zakladanie účelových funkčných plôch sídelnej zelene v rámci celého zastavaného územia obce.

14.2. Zakladanie ochrannej, izolačnej a ekostabilizujúcej zelene mimo zast. úz. obce.

15. Rozšíriť súčasnú legislatívnu ochranu NPR - národnej prírodnej rezervácie Klinské rašelinisko v zmysle ÚPN obce.

16. Revitalizácia vymedzených hydrických biokoridorov. Ochrana a podpora hlavnej kostry ÚSES na území katastra obce, vymedzenej územným plánom obce.

Technická vybavenosť

Doprava

17. Rekonštrukcia a prestavba ciest I/78; III/52013; III/52104 s ich vzájomným prepojením .

1.VÝHODY Z HL'ADISKA POLOHY:

- Obec je členom Občianskeho združenia **Babia Hora - mikroregión**
- Obec je členom **Miestnej akčnej skupiny Biela Orava** (Oravská Polhora, Rabča, Rabčice, Sihelné, Zubrohlava, Klin, Bobrov, Vavrečka, Oravská Jasenica, Oravské Veselé, Námestovo (mesto), Babín, Beňadovo, Breza, Krušetnica, Lokca, Mútne, Novoť, Oravská Lesná, Ťapešovo, Vasil'ov, Zákamenné
- Obec má uzatvorenú zmluvu o spolupráci medzi dobrovoľnými požiarnymi zbormi Obce Klin a Gminy Lipnica Wielka (Poľsko)
- Partnerstvo s Gminou Jeleśnia (Poľsko)
- Obec sa nachádza v blízkosti perspektívnej aglomerácie stredísk rekreácie a cestovného ruchu pri Oravskej vodnej nádrži a má možnosť bezprostredne sa začleniť do sústavy rekreačných útvarov na severnom brehu tohto jazera.
- Hraničné prechody Bobrov -Veľká Lipnica, Polhora- Korbiewo

VÝHODY:

- Poloha obce bezprostredne pri meste Námestovo
- Dostupnosť za prácou do mesta a okolia je priaznivá
- Existencia prírodných zdrojov

STRATEGICKÁ A PROGRAMOVÁ ČASŤ

Strategická a Programová časť obsahuje :

1. zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
2. inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce,
3. finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce,
4. systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov,
5. časový harmonogram realizácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

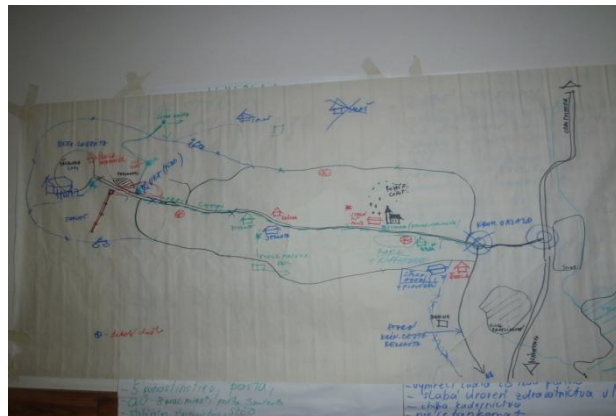
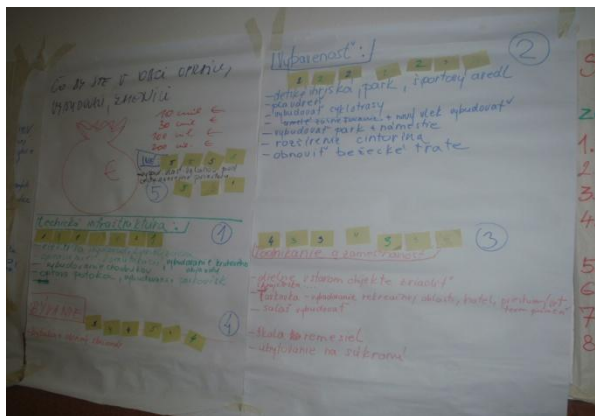
Schválenie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2 zák. č. 539/2008 Z.z.

Vízia (dlhodobá):

Chceme dosiahnuť trvaloudržateľný rozvoj obce v čistom a peknom prostredí so súdržnými, prajnými a zodpovednými ľuďmi.

Vízia s dlhodobým časovým horizontom má charakter želania obyvateľov a aktérov obce. Počas uplynulého obdobia v rozvoji obce nedošlo k takým celospoločenským zmenám a lokálnym zmenám, že by to vyvolalo zvlášť závažný obrát v smerovaní rozvoja oproti rokom 2007-2013. Počas obdobia realizácie programu rozvoja do roku 2013 neprešla obec takou výraznou zmenou, ktorá by ovplyvnila základné smerovanie rozvoja obce aj v budúcom období do roku 2020.

Programovanie a tvorba strategických cieľov

1. STRATEGICKÝ CIEĽ A OPATRENIA (plánovacie obdobie 2014 – 2020)

Strategický cieľ 2014 – 2020

Zvýšením atraktivity obce, lepším využitím existujúcich ľudských, prírodných a fyzických zdrojov a zlepšením služieb obyvateľstvu dosiahnuť zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v obci

Špecifické ciele a opatrenia

číslo	Špecifický cieľ	
	č.	Opatrenie
1	Zlepšenie kvality životného prostredia	
	1	Zvýšiť kvalitu životného prostredia obce a zlepšiť starostlivosť o krajinu
2	Dobudovanie a modernizácia základných služieb obyvateľstvu	
	1	Zlepšiť podmienky pre bývanie a služby obyvateľstvu
	2	Obnova dediny a zvýšenie atraktivity obce
3	Zvýšenie občianskej participácie a zlepšenie účasti ľudí na pracovnom trhu	
	1	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie
	2	Zlepšiť konkurencieschopnosť a uplatnenie obyvateľov na pracovnom trhu
4	Zvýšenie využitia miestnych zdrojov, rozvoj a modernizácia hospodárstva obce	
	1	Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci
	2	Rozvoj a modernizácia podnikateľského prostredia v službách, poľnohospodárskej, lesníckej a remeselnej výrobe

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením atraktivity obce, lepším využitím existujúcich ľudských, prírodných a fyzických zdrojov a zlepšením služieb obyvateľstvu dosiahnuť zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v obci
PRIORITA	PRÍRODNÉ ZDROJE
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	1. Zlepšenie kvality životného prostredia
OPATRENIE	1.1. Zvýšiť kvalitu životného prostredia obce a zlepšiť starostlivosť o krajinu
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> • obnova a údržba krajiny a ekologickej stability, eliminácie erózie pôd, obnova a údržba lesných komunikácií, obnova lesa prirodzeným omladením • rekonštrukcia a modernizácia existujúcej technickej environmentálnej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, nový zdroj pitnej vody, ukončenie napojenia na ČOV apod.) • budovanie a zavádzanie technológií vykurovania a výroby elektrickej energie šetriacich životné prostredie (solárna energia, spaľovne drevných štiepkov, veterné elektrárne, stimuly, informácie, osвета a pod.) • aktivity na podporu zavádzania „čistej“ a neškodnej (na životné prostredie) výroby (programy podpory a stimulácie, apod.) • eliminácia dopadov na životné prostredie v dôsledku znečisťovania vody, pôdy, ovzdušia a hluku z poľnohospodárskej a inej výroby, vykurovania a spaľovania odpadu lokálnymi zdrojmi, vypúšťaním odpadových vôd a dopravou (hygiena, hluk, prach, pachy, znečistené vodné toky, skládky odpadov a iné) • aktivity zamerané na protipovodňové opatrenia, regulácie vodných tokov s efektom udržania vody v mieste (zrekonštruovať lávku - most ponad potok, úpravy a regulácie potokov a vodných tokov, riešenie odvodnenia z miestnych spevnených komunikácií - rigoly, priekopy, požiarne nádrže atď.) • aktivity v teréne zamerané na ochranu prírody a krajiny (budovanie vzťahu k prírode, čistenie, kontrola a pod.) • zlepšenie stavu a efektivity likvidácie tuhého komunálneho odpadu a separovaného zberu odpadu z domácností a verejných objektov (zberný dvor, kompostoviská, kompostárne recyklácia separovaného odpadu, spaľovne a iné) • aktivity zamerané na zamedzenie a likvidáciu „čiernych“ skládok (prevencia, kampaň, zberne, uskladňovanie a recyklácia triedeného odpadu a pod., atď.), • obnova a údržba krajiny a ekologickej stability, (eliminácie erózie a zosuvy pôdy, úpravy a regulácie v krajine, vodné toky, rekultivácie, odstraňovanie neregistrovaných skládok TKO, ozdravenie sídelnej a krajinnej zelene, pozemkové úpravy, revitalizácie krajiny a parkov, obnova lúčnych, lesných plôch a pod.) • obnova a následná starostlivosť o prírodné lokality, (ekosystémy, biotopy, korytá potokov, prameňov a minerálnych prameňov, odpočívadlá, chodníky, apod.) • zlepšenie vzhľadu a regulácie vodných tokov a priľahlých priestorov v centre obce • zavádzanie využívania alternatívnych a prírodných zdrojov energie (BIOMASA, BIOPLYN, solár. energia, atď.)

	<ul style="list-style-type: none"> • zavádzanie alternatívnych foriem čistenia odpadových vôd (malé domové a skupinové ČOV a pod) • aktivity na znižovanie energetickej náročnosti obecných budov a zariadení • aktivity monitoringu a verejnej kontroly životného prostredia a bezpečnosti • aktivity zamerané na zvýšenie environmentálneho povedomia detí a mládeže (likvidácia odpadu a triedený zber, vypaľovanie tráv, likvidácia odpadov v záhradách, údržba uličných fasád, oplození a pod.) • aktivity zamerané na budovanie vzťahu turistov a obyvateľstva k prírodným hodnotám a ochrane prírody (ekologická výchova, alternatívne zdroje energie, príroda, vzhľad a čistota obce, školy v prírode, letné školy a pod.) • ochrana prírodných zdrojov a hodnôt a budovanie ekologickej stability vrátane spodných vôd a minerálnych prameňov • aktivity na znižovanie energetickej náročnosti obecných budov a zariadení
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, inštitúcie a organizácie, miestne iniciatívy v životnom prostredí, vlastníci a užívatelia pôdy,</i>
ODÔVODNENIE	<p>Obec Klin sa nachádza v hodnotnom prírodnom prostredí s nádherným vzhľadom krajiny. Pre zachovanie prírodného potenciálu budúcim generáciám je potrebné venovať vyššiu pozornosť zlepšeniu kvality životného prostredia. Je potrebné zvýšiť starostlivosť nielen o zložky životného prostredia – voda, pôda, ovzdušie, horniny a biota, ale aj zabezpečiť komplexnú starostlivosť o krajinu ako celok. Na zabezpečenie tohto cieľa je potrebná osвета obyvateľstva obce. Vysoký potenciál má obec vo využívaní obnoviteľných zdrojov energie (drevo, štiepka, voda, pôda, biomasa, bioplyn), ktoré sú riešením aj pre problémy s neobhospodarovateľnými TTP a drevným odpadom z lesných ekosystémov. Aby bol rozvoj obce trvalo – udržateľný má veľký význam pre návštevníkov ako aj pre samotných občanov starostlivosť o krajinné prostredie obce, zachovanie kvalitného životného prostredia obce a jej okolia. Obec zabezpečuje riešenie odpadového hospodárstva napriek tomu vznikajú „čierne skládky odpadu“. Spôsob hospodárenia v záujmových územiach ochrany prírody a krajiny je problematický najmä z dvoch protichodných dôvodov – prílišná exploatácia a nevyužívanie. Oba spôsoby vedú k znižovaniu biodiverzity.</p> <p>Stav environmentálnej infraštruktúry je uspokojivý ale nedostatočný z dôvodu nedokončenia odvedenia dažďovej vody, znečisťovania obce dopravou (hluk a prach) a znečistenia ovzdušia v dôsledku vykurovania tuhým palivom.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet domácností zapojených do separovaného zberu - počet zariadení na výrobu energie - dĺžka protipovodňovej ochrany - rozsah vybudovanej kanalizácie – dĺžky rozvodov - dĺžka obnovených vodných tokov - rozsah zásahov ochrany v prírode - počet vybudovaných oddychových miest - zlepšenie hodnôt kvality zložiek životného prostredia - rozsah ušetrených zdrojov na zber tuhého komunálneho odpadu

	<ul style="list-style-type: none"> - počet zberných nádob - počet zlikvidovaných skládok TKO - počet zriadených plôch pre odpadové hospodárstvo - počet realizovaných zariadení čistenia odpadových vôd - počet zariadení na výrobu energie - počet realizovaných krajinnoekologických opatrení - počet jednotiek dĺžky protipovodňových úprav - hodnota zníženia negatívnych vplyvov na zložky životného prostredia - počet jednotiek plochy rekultivácií - počet km vybudovanej kanalizácie - počet vybudovaných ČOV (obecné, domové a skupinové) - počet napojených domácností na ČOV - počet km zrekonštruovaného a novo - vybudovaného vodovodného potrubia - počet prednášok, seminárov a podujatí zameraných na životné prostredie a starostlivosť o krajinu - počet programov, súťaží a pozitívnych príkladov v obnove objektov - počet účastníkov na vzdelávacích a osvetovo výchovných podujatiach - počet obyvateľov zapojených do environmentálnych aktivít - počet materiálov pre propagáciu a osvetu - počet aktivít zameraných na zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Obnovené krajinné prostredie obce a zlepšené životné prostredie obce. Dobudovaná environmentálna infraštruktúra a environmentálne povedomie.
ODHADOVANÉ DOPADY	Kvalitné životné prostredie
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	756 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením atraktivity obce, lepším využitím existujúcich ľudských, prírodných a fyzických zdrojov a zlepšením služieb obyvateľstvu dosiahnuť zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v obci
PRIORITA	BÝVANIE A SLUŽBY OBYVATEĽSTVU
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2. Dobudovanie a modernizácia základných služieb obyvateľstvu
OPATRENIE	2.1. Zlepšiť podmienky pre bývanie a služby obyvateľstvu
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> • územná príprava rozvojových lokalít pre bývanie a vybavenosť, príprava stavebných pozemkov pre bývanie a územnoplánovacia príprava (majetko-právne vysporiadanie, územnotechnické a územnoplánovacie podklady, územný plán, technická a dopravná infraštruktúra, a i.) • zlepšenie základných služieb a malej infraštruktúry a prístupu k miestnym službám • modernizácia infraštruktúry efektívnej verejnej správy a dovybavenie infraštruktúry pre poskytovanie služieb

	<p>obyvateľstvu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zavádzanie elektronizácie do verejného života obce (samospráva, škola, knižnica, archív atď.) • budovanie efektívnej verejnej správy optimalizáciou procesov a organizácie, bojom proti korupcii a efektívnou správou daní • rozvoj služieb verejnej správy (zriadenie a vybavenie spoločného technického parku pre techniku na zimnú údržbu ciest, úprava povrchov ciest a pod.) • budovanie prístupovej a rekonštrukcie miestnej dopravnej infraštruktúry – (miestne komunikácie, chodníky pre peších, eliminácie zosuvov pôdy a premostenia) • rekonštrukcia a dobudovanie prístupových miestnych komunikácií do nových obytných celkov (cesty, chodníky, oporné múry, odvodnenie, spevnenie a pod.), • vybudovanie nových parkovacích miest a dobudovanie odstavných plôch a zariadení pre vozidlá • budovanie a rekonštrukcia rozvodov elektrického vedenia, miestneho rozhlasu a technických zariadení (zvýšenie kapacity, káblovanie do zeme, rekonštrukcie zdrojov dopravné značenie atď.) • obnova a rekonštrukcie sietí a rozvodov a zariadení technickej vybavenosti (elektrorozvody, telekomunikácie, a iné). • rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) - aktivity na zlepšenie signálu mobilných operátorov a prístupu k internetu • výstavba nových bytových domov pre mladé rodiny a nájomných bytov • podpora zvyšovania štandardu bývania v porovnaní z EÚ štandardami • budovanie zariadení pre sociálne slabších spoluobčanov s bezbariérovými vstupmi (hospic, dom sociálnych služieb, domovy a kluby pre dôchodcov, opatrovateľská služba, sociálne byty, vývarovne, denný stacionár, a iné) • zriaďovanie podmienok pre zdravotnú starostlivosť a predaj liekov • zavádzanie alternatívnych foriem adaptability a starostlivosti o starších, sociálne slabších a neprispôsobivých obyvateľov • aktivity na zlepšenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti s prioritným využitím existujúcich objektov (dobrovoľná sociálna a zdravotnícka pomoc, starostlivosť o deti a matky s deťmi, charita, rozvoz stravy, pomoc starším a imobilným obyvateľom, aktivity pre mobilnú pomoc lekára poradenstvo a iné) • budovanie zariadení základnej a vyššej vybavenosti pre obyvateľov • zlepšenie stavebného a technického stavu verejných budov • zavádzanie bezbariérových prístupov do verejných objektov a objektov verejných služieb • budovanie zariadení pre deti školského a predškolského veku, • budovanie zariadení pre verejnosť na podporu zachovania kvality verejného života (kultúrne stánky, knižnice, cintoríny, domy smútku a pod s bezbariérovým prístupom)
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • budovanie a rekonštrukcie objektov pre komunitné združovanie záujmových skupín, klubovne, herne a pod. • budovanie a rekonštrukcie zariadení pre šport a oddych (areál futbalového ihriska, a i) • modernizácia vybavenia školských a kultúrnych zariadení (školy, škôlky, kult. dom, knižnica, amfiteáter, klubové miestnosti, kultúrne centrum a pod.) • podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (galéria s kaviarňou, čajovne, tradičná kuchyňa, zriadenie tvorivých dielní apod.) • zlepšenie podmienok pre požiaru bezpečnosť, (výstavba a modernizácia požiarnej zbrojnice, vybavenie a pod.) • zvyšovanie bezpečnosti a ochrana majetku obyvateľov (zriadiť policajnú stanicu a iné)
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, miestne iniciatívy v rozvoji,</i>
ODÔVODNENIE	<p>Počet obyvateľov v obci Klin je v posledných rokoch vyrovnaný a postupne narastá. Obec má pripravených viacero zámerov rozvoja nových obytných rozvojových plôch a má aj územný plán obce. Má potenciál pre rozvoj nových lokalít bývania. V obci je niekoľko domov/ bytov neobývaných. O nové bývanie v obci je dostatočný záujem hlavne na nových pozemkoch a menej v pôvodnej zástavbe. Je však potrebné sa viac ako na novú výstavbu orientovať na rekonštrukciu pôvodných domov za účelom bývania, ubytovania na súkromí, rekreáciu resp. služieb s cieľom využívať príjemné vidiecke prostredie pre život. K stúpajúcim požiadavkám na novú výstavbu je nevyhnutné dobudovanie základnej technickej a sociálnej infraštruktúry, prípravu pozemkov pre IBV a vysporiadanie majetko-právnych vzťahov, čo si žiada vyššie náklady na dobudovanie nevyhnutnej vybavenosti (cesty, siete atd.). Pre ďalší rozvoj obce je nevyhnutné dobudovať a rekonštruovať technickú infraštruktúru a riešiť stav dopravnej infraštruktúry (kanalizácia a ČOV, vodovod, miestne komunikácie a chodníky pre peších). Stav technickej vybavenosti územia je uspokojivý ale nedostatočný z dôvodu nedokončenia odvedenia a čistenia odpadových vôd, nedostatočného technického stavu komunikácií a peších komunikácií. Dobrý stav technickej vybavenosti vytvára výborné predpoklady rozvoja bývania a služieb v obci.</p> <p>Časť obyvateľov sa postupne vracia do obce za pokojnejším a bezpečnejším bývaním. Napriek starnutiu obyvateľov je podiel predproduktívneho a produktívneho veku obyvateľov mimoriadne priaznivý. V rámci postupného zvyšovania počtu obyvateľov v dôsledku priaznivej pôrodnosti je nutné dobudovanie služieb obyvateľstvu na dostatočnú úroveň. Sociálna a zdravotná starostlivosť o obyvateľov je zabezpečovaná opatrovateľskými službami, ktoré pôsobia v meste Námestovo podľa potreby a požiadaviek.</p> <p>Prírodné prostredie predstavuje vhodný rozvojový potenciál obce s možnosťou využitia prírodných zdrojov nielen v bývaní ale aj v oddychových a relaxačných aktivitách ako napr. šport, kultúra, turistika a iné.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet zrekonštruovaných obecných budov na budov s multifunkčným využitím (školy, obecné úrady, kultúrne domy ...)

	<ul style="list-style-type: none"> - počet zrekonštruovaných autobusových zastávok - počet obnovených kultúrnych a prírodných pamiatok zapísaných v UZPF a architektonických a technických pamiatok - počet km² nových resp. obnovených plôch verejných priestranstiev - počet nových resp. obnovených stavieb, diel a úprav objektov - počet vybudovaných sociálnych a kultúrnych zariadení - počet asanovaných objektov - počet vybudovaných oddychových miest - počet pripravených lokalít pre rozvoj obce - počet vysporiadaných pozemkov - počet nových plôch a vybudovaných zariadení športu a rekreácie - počet vybudovaných sociálnych a kultúrnych zariadení - počet modernizovaných obecných budov a objektov - počet pripravených stavebných pozemkov pre bývanie - počet nových bytových domov pre mladé rodiny - počet nových bytových jednotiek - počet vybudovaných zariadení služieb pre obyvateľov - počet charitatívnych a dobrovoľníckych služieb obyvateľstvu v sociálnej a zdravotníckej pomoci - počet modernizovaných zariadení občianskej vybavenosti - počet nových verejných služieb obyvateľstvu (vrátane zdravotníckej pomoci a pomoci sociálne slabším) - počet nových verejných bezbariérových vstupov - počet km nových alt. obnovených prístupových komunikácií - počet km vybudovaných, obnovených chodníkov pre peších - počet m² vybudovaných odstavných plôch - počet rekonštruovaných premostení - počet m rekonštruovaných miestnych komunikácií - počet m podzemného elektrického vedenia - počet domácností pripojených na internet - počet bodov prístupných k verejnemu internetu - dĺžka obnovených, rekonštruovaných sietí technickej infraštruktúry - počet dobudovaných a obnovených technických zariadení - počet dokumentov rozvoja obce - počet prisťahovaných obyvateľov a mladých rodín - počet web stránok, obecných novín zameraných na informovanie obyvateľstva - počet verejne dostupných internetových bodov v obci - počet elektronických programov v obci
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Zlepšené podmienky pre rozvoj bývania v obci, atraktívne bývanie, dobudované služby obyvateľstvu, nárast obyvateľstva
ODHADOVANÉ DOPADY	Vyššia životná úroveň
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 v EURO	2 226 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením atraktivity obce, lepším využitím existujúcich ľudských, prírodných a fyzických zdrojov a zlepšením služieb obyvateľstvu dosiahnuť zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v obci
PRIORITA	BÝVANIE A SLUŽBY OBYVATEĽSTVU
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	2. Dobudovanie modernizácia základných služieb obyvateľstvu
OPATRENIE	2.2. <i>Obnova dediny a zvýšenie atraktivity obce</i>
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> • aktivity zamerané na motiváciu pre dosiahnutie obnovy objektov bývania (bytovky, rodinné domy) – programy obnovy, súťaže, pozitívne príklady • príprava architektonických riešení verejných priestranstiev, drobná architektúra oddychových zón • obnova, rekonštrukcia, úprava, údržba a budovanie verejných priestranstiev (terénne úpravy, detské ihriská, oddychové zóny s lavičkami, zeleň, cintoríny, oplozenia, spoločenské a kultúrne priestory, pietne miesta a pod.) • tvorba podmienok pre zachovanie urbanistickej štruktúry a obnovy pôvodnej zástavby v súlade s tradíciami a mierkou (charakter vidieckeho sídla, rešpektovanie zástavby a regulácie umiestnenia stavieb, uplatňovanie typologických charakteristických prvkov v novej architektúre a pod.) • obnova a výmena prvkov drobnej architektúry (vstupy do obce, zariaďovacie predmety na verej. priestranstvách, ihriskách, značenie, autobusové zastávky apod.) • obnova stavebného potenciálu obce a podpora multifunkčného využitia obecného nehnuteľného majetku, zlepšenie stavebnotechnického stavu a vzhľadu obecných objektov, priestorov a lokalít • zavádzanie bezbariérových prístupov do verejných objektov a objektov verejných služieb • realizácia obnovy obce v duchu Programu obnovy dediny • aktivity na záchranu architektonických hodnôt a obnovu ulice a verejných priestorov (projekt obnovy dediny, architektonické a urbanistické štúdie, design vidieckeho priestoru apod.) • zachovávanie tradičného obrazu dediny (význam siluety a panorámy miesta, tradičný obraz typickej uličnej zástavby, pôvodná architektúra, krajina, pôvodná zeleň apod.) • obnova kultúrnych a prírodných, obnova architektonických, technických pamiatok, pamätihodností obce a iných objektov s miestnou kultúrnou hodnotou (historické budovy, plátennícke kúrie, kaplnky, zvonice, sakrálne stavby, pamätníky atď.) • obnova a rekonštrukcia parkových plôch a objektov, obnova zelene a budovanie parkov • obnova existujúceho domového fondu s využitím prírodných materiálov (drevo, kameň) s viacúčelovým využitím • aktivity na odstránenie objektov znehodnocujúcich prostredie

	<ul style="list-style-type: none"> • obnova tradícií a „ducha dediny“, využitie historických odkazov v rozvoji obce • obnova zaniknutých foriem hospodárenia a zručností obyvateľov obce v prezentácii a propagácii obce • obnova jedinečnosti spoločenských a kultúrnych podujatí, folklóru a tradícií
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, miestne iniciatívy v rozvoji, vlastníci budov a pozemkov</i>
ODÔVODNENIE	<p>Obnova obce je obnovou nielen jej stavebného a technického potenciálu ale aj obnovou krajiny a životného prostredia, vzhľadu obce, obnovy tradícií, zaniknutých zručností a hospodárenia. Cieľom obnovy obce Klin ako klenotnice vidieckeho spôsobu života je zlepšenie jej atraktivity nielen pre bývanie, oddych ale aj prácu napr. v cestovnom ruchu, poľnohospodárstve, v spojení prírodných, kultúrnych a duchovných hodnôt, hospodárenia s existujúcim stavebným a ľudským potenciálom.</p> <p>Podstatou skvalitnenia životného prostredia je skvalitnenie vzhľadu obce, verejných priestranstiev a súkromných priestorov, aby sa stali príťažlivými pre obyvateľov aj návštevníkov obce. Prostredie obce potrebuje zvýšenú starostlivosť v oblasti úprav verejných priestranstiev, budovania oddychových zón, rekonštrukcií menšej architektúry, autobusových zastáviek a starostlivosti o zeleň. Veľký význam má miestne povedomie o životnom prostredí a hodnotách obce.</p> <p>Do obce sú vnášané nevhodné a nepôvodné architektonické prvky a materiály, čo sa prejavuje najmä u novostavieb. Rovnako sú vnášané cudzie rastlinné spoločenstvá a nepôvodné druhy väčšinou ako okrasná zeleň. V obnove výrazu obce si to vyžiada užšiu spoluprácu s odbornou verejnosťou, využitie miestnych zručností, vnímanie miestnej originality nielen v architektúre ale aj atmosfére a spôsobe života. Obec Klin „vychováva“ (ZŠ a MŠ) mladých ľudí do života v spoločnosti. Chýbajú tu však viditeľné rukopisy originality pôvodného obyvateľstva, úcta k dielam a zručnostiam žijúcich majstrov a remeselníkov. Architektúra často kopíruje cudzie prvky prinesené z miest aj zahraničia. Komplexnou obnovou obce je možné dosiahnuť vyššiu zaujímavosť prostredia nielen v regióne ale aj mimo neho.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet obnovených autobusových zastávok - počet obnovených verejných priestranstiev - počet obnovených uličných priestorov (okraje ciest, značenie, zvodidlá, mosty apod.) - počet pripravených architektonických riešení verejných priestranstiev - počet urbanistických štúdií, územnoplánovacích podkladov pre obnovu obce - počet programov, súťaží a pozitívnych príkladov v obnove objektov - počet obnovených kultúrnych a prírodných pamiatok zapísaných v UZPF - počet obnovených pamätihodností - počet obnovených architektonických a technických pamiatok - počet prednášok, seminárov a podujatí zameraných na obnovu dediny (Program obnovy dediny na Slovensku) životné prostredie a starostlivosť o krajinu

	<ul style="list-style-type: none"> - počet obnovených obytných objektov - počet obnovených pôvodných obytných objektov s uplatnením tradičnej architektúry - počet obnovených pôvodných obytných objektov s využitím miestnych prírodných zdrojov - počet materiálov pre propagáciu a osvetu - počet nových resp. obnovených stavieb, diel a úprav objektov - počet asanovaných objektov - počet účastníkov na vzdelávacích a osvetovo výchovných podujatiach - počet prednášok, seminárov a podujatí zameraných na obnovu dediny - počet programov, súťaží a pozitívnych príkladov v obnove objektov
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Obnovené prvky, objekty a lokality, program obnovy dediny, uplatnenie typických regionálnych a lokálnych prvkov v architektúre, obnovené tradície, originálne riešenia
ODHADOVANÉ DOPADY	Atraktívny vzhľad obce – zvýšenie návštevnosti a záujmu o bývanie
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	353 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením atraktivity obce, lepším využitím existujúcich ľudských, prírodných a fyzických zdrojov a zlepšením služieb obyvateľstvu dosiahnuť zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v obci
PRIORITA	ROZVOJ ĽUDÍ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3. Zvýšenie občianskej participácie a zlepšenie účasti ľudí na pracovnom trhu
OPATRENIE	3.1. Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> • zavádzanie inovatívneho prístupu rozvoja vidieckej obce s využitím miestneho potenciálu územia a endogénnych zdrojov „zdola nahor“ • zlepšenie prístupu a informovanosti verejnosti (noviny, letáky, podujatia, miestne médiá a tlač, informačné kanály, ankety, podnety, články verejnosti, infokancelárie, technológie, internet a pod.) • aktivity pre účely zapojenia občanov do vecí verejných, verejnej diskusie, komunikácie a informovanosti • aktivity na zvýšenie kvality kultúrneho a spoločenského života s dôrazom na zachovanie kultúrneho a historického dedičstva obce • aktivity na posilnenie miestneho manažmentu územia obce (spolurozhodovanie, spolupráca, spoluzodpovednosť a pod.) • aktivity zamerané na zvýšenie miestneho povedomia a lokalpatriotizmu obyvateľstva • zvyšovanie miestneho povedomia a osvetu v oblasti identity a obnovy duchovných tradícií • zlepšenie informovanosti o dianí v obci

	<ul style="list-style-type: none"> • podpora existujúcich a vznik nových verejnoprospešných iniciatív, združení a spolkov na podporu verejného života a rozvoja (občianske iniciatívy, kultúrne a športové kluby, zväzy, spolky apod.) • podpora aktivít rozvoja činnosti spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení zameraných na podporu kultúrneho a spoločenského života a zachovania tradícií a kultúry vrátane pozitívneho rozvoja jednotlivých oblastí života v obci - priestory, vybavenie pre činnosť, organizovanie podujatí apod., (stará MŠ - spolková činnosť) • zavádzanie procesov participatívneho plánovania a rozhodovania o živote a rozvoji v obci • aktivity na podporu koordinácie rozvoja a spoločné programy riadenia rozvoja (rozvojové dokumenty, územné plány, koncepcie, stratégie, projekty a iné), • aktivity na podporu združovania zdrojov a zakladanie koordinačných združení zapájania sa aktívnych subjektov do činnosti obce a mikroregiónu (partnerstvá, spoločné produkty a projekty, zimná údržba, sociálna pomoc, apod.), • aktivity na podporu zlepšenia komunikácie a medziľudských vzťahov v obci aj medzi obcami a miestnymi rozvojovými aktérmi (občania, inštitúcie, podniky, organizácie atď.)-stretnutia, facilitácia, web diskusie online, dotazníky, prieskumy apod., • aktivity na rozvoj športu, kultúry a záujmových činností • aktivity na podporu miestnych talentov (kultúra, remeslá, šport) • zriadenie obecného múzea, domy remesiel, izby tradícií a pod. • udržanie zachovaných tradícií a ich obnova duchovného bohatstva (folklór, remeslá, zručnosti, podujatia, výstavy, udalosti, zachovanie historických odkazov, tvorba fondov a iné) • obnova a podpora miestnych a regionálnych tradícií vo všetkých oblastiach života obce, obnova a zavádzanie nových zvykov a tradícií (kultúrno – spoločenské podujatia, koncerty, divadlo, súbory, umelecké remeslá, jarmoky a iné) • aktivity, práce s deťmi a zapájanie detí a mládeže do komunitného života a budovanie vzťahu k prostrediu (genius loci) • rekonštrukcie a vybudovanie kultúrnych zariadení, priestorov a plôch určených na stretávanie, kultúru a šport (komunitné centrum, kino, klubové miestnosti, kultúrne centrum, divadlo, amfiteáter a pod.) • podpora uplatňovania oživenia miestnej kultúry zriadením špecifických služieb (tradičná kuchyňa, zriadenie tvorivých dielní apod.) • aktivity na podporu rozvoja kultúrno - spoločenského života obce • organizovanie obecných a mikroregionálnych podujatí (súťaže, futbalové turnaje, folklórne slávnosti, športové podujatia, koncerty, apod.) • organizovanie študijných ciest obyvateľov obce a osвета (spolupráca, exkurzie, výstavy, výmena skúseností, získavanie informácií a pod.) • aktivity zamerané na osvetu a výchovu obyvateľstva v oblasti starostlivosti o krajinu a životné
--	--

	<p>prostredie(prednášky, semináre, letáky ...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivity na podporu rozvoja kultúrno - spoločenského života obce, • podpora programov proti kriminalite • aktivity na podporu tvorby nových projektov rozvoja obce
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, školy, inštitúcie, organizácie a miestne iniciatívy v rozvoji, vzdelávaní, kultúre, športe a sociálnych službách</i>
ODÔVODNENIE	<p>Obec Klin je vidieckym sídlom s prevažujúcou obytňou funkciou. Pri vidieckom spôsobe života je predpoklad, že má vyššiu kvalitu spolunažívania miestnych obyvateľov založenú na komunitnom princípe. V obci existuje množstvo iniciatív, ktoré pomáhajú, podporujú a realizujú život v komunite. V záujme jej udržateľnosti je však potrebné viac aktivizovať obyvateľov obce pre tento životný štandard nielen v záujme zvýšenia atraktivity bývania v obci ale aj v záujme zvýšenia vzdelanosti, schopnosti samozamestnania sa, konkurencieschopnosti a miestneho povedomia obyvateľov.</p> <p>U obyvateľov obce je nedostatočný tzv. lokalpatriotizmus ako vzťah k obci a jej prostrediu. Napriek regionálnej výchove v základných a materských školách veľa mladých nemá záujem o aktívnejší život v obci a jej rozvoj. Prevažujúci spôsob odchodu za prácou mimo obec spôsobuje, že klesá aj záujem o dianie v obci a o veci verejné.</p> <p>Všetky aktívne subjekty obce by mali viac navzájom spolupracovať a informovať sa. Chýba im spoločná platforma spolupráce. Jednou z príčin je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zabezpečiť intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi aktérmi pôsobiacimi v obci a zapájať ich do rozvoja. Spolková činnosť sa sústreďuje na vysoký podiel športových a kultúrnych aktivít. Stále absentuje vyššia občianska participácia a angažovanosť na veciach verejných. Rozvojové možnosti sa sústreďujú na rozvoj ľudského potenciálu, na zvýšenie uvedomelosti a vedomia, vzdelávanie, prácu s deťmi a mládežou ako aj na zlepšovanie podmienok pre sociálne odkázaných spoluobčanov a kultúrno-spoločenský život. Obyvateľstvo je nedostatočne pripravené prevziať zodpovednosť za existenciu podmienok života v obci. Jeho schopnosti, zručnosti a iné osobné kvality sú priaznivé a dávajú vysoký predpoklad efektivity vynaložených investícií. Rovnakým predpokladom podpory komunity obce je existencia dochovaných kultúrohistorických hodnôt, tradícií a zachovaných zvykov z minulosti už i s ohľadom na budovanie imidžu obce.</p> <p>Do života obce preniká vplyv mestského spôsobu života. Pre zvýšenie atraktivity prostredia obce má veľký vplyv existencia fungujúcej miestnej komunity, ktorú si vidiecky charakter obce vyžaduje. Pre zvýšenie návštevnosti a podporu marketingu je mimoriadne dôležitá kvalita obyvateľa obce, jeho kultúrny a spoločenský život ako aj jeho ochota a kvalifikácia vykonávať služby v cestovnom ruchu, ktorý môže predstavovať dôležitý doplnkový zdroj pracovných príležitostí dnes ale aj v budúcnosti.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet verejných stretnutí - počet zapojených občanov do prieskumu verejnej

	<ul style="list-style-type: none"> mienky - počet programov práce s verejnosťou - počet zapojených aktívnych subjektov do činnosti na veciach verejných - počet uskutočnených vzdelávacích a osvetových programov pre obyvateľstvo - počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest - počet organizovaných podujatí - počet obnovených tradícií - počet nových kultúrno spoločenských podujatí - počet návštevníkov podujatí obce a pod. - počet zapojených obyvateľov do verejného života a do rozhodovania o veciach verejných - počet osôb zapojených do sociálneho programu - počet vyškolených obyvateľov - počet obyvateľov zapojených do spolkového života - počet obnovených tradícií - počet výtlačkov obecných novín, periodík - počet zriadených obecných tabúl - počet facilitácií, prednášok - počet podporených spolkov, klubov, záujmových a občianskych združení - počet účastníkov na podujatiach - počet rozvojových dokumentov, územných plánov, koncepcií, stratégií, projektov - počet založených partnerstiev verejnosúkromného sektora - počet partnerských projektov - počet podujatí, študijných ciest, exkurzií
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Vybudovaný komunitný život v obci, vyššie miestne povedomie, kvalifikovaná pracovná sila pre služby v cestovnom ruchu a bohatý kultúrny a spoločenský život
ODHADOVANÉ DOPADY	Kvalitný ľudský potenciál obce
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	97 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením atraktivity obce, lepším využitím existujúcich ľudských, prírodných a fyzických zdrojov a zlepšením služieb obyvateľstvu dosiahnuť zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v obci
PRIORITA	ROZVOJ ĽUDÍ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	3. Zvýšenie občianskej participácie a zlepšenie účasti ľudí na pracovnom trhu
OPATRENIE	3.2. Zlepšiť konkurencieschopnosť a uplatnenie obyvateľov na pracovnom trhu
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> podpora aktivít zameraných na začlenenie obyvateľov do občianskeho a pracovného života aktivity pre stabilizáciu mladých a aktivity zamerané na motiváciu pre nárast obyvateľstva a dosiahnutie výstavby a obnovy objektov bývania – programy obnovy, súťaže, pozitívne príklady

	<ul style="list-style-type: none"> • aktivity zamerané na zvýšenie zručností obyvateľstva obce (vzdelávacie, rekvalifikačné a motivačné programy atď.), • vzdelávacie programy pre obyvateľstvo pre zvyšovanie schopností pre realizáciu rozvoja • podpora začínajúcich podnikateľov v malom a strednom podnikaní • vzdelávanie a aktivity na podporu a zvyšovanie kvality pri poskytovaní služieb v turizme • vzdelávanie pre účely zvyšovania kvalifikácie v cest. ruchu a kvalifikácie pracovných síl pre lepšie uplatnenie sa na trhu práce (jazyková zdatnosť, ako poskytovať dobré služby, programy ako podnikateľ, aktuálne programy podpory podnikania, informatika, internet, legislatíva, účtovníctvo, daňové povinnosti, a pod.) • uplatnenie aktívnej politiky trhu práce s cieľom podpory vlastných podnikateľov v obci (príprava a uplatnenie vlastnej kvalifikovanej pracovnej sily) • aktivity zamerané na zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu pracovnej sily • aktivity na podporu spolupráce – podnik, agrosektor a obec, podnik, agrosektor - mikroregión (tvorba spoločných produktov aj v agroturizme, zvýhodnenie služieb, zamestnanosť obyvateľov a pod.) • odborné vzdelávanie, informačné aktivity a terénne poradenstvo (<i>poľnohospodárstvo, potravinárstvo a lesné hospodárstvo</i>) • aktivity pre zvýšenie zamestnanosti a sociálnu inklúziu znevýhodnených a sociálne slabších skupín obyvateľstva • aktivity na podporu zlepšenia informovanosti obyvateľstva o možnostiach samozamestnania, zamestnania a o dianí v obci a mikroregióne (web, obecné noviny, rozhlas obecné tabule, informačné kampane, vybavenie na tlač periodík apod...), • organizovanie osvetových a vzdelávacích aktivít pre dospelých • podpora získavania skúseností v oblasti marketingu obce (účasť na podujatiach, spolupráca, exkurzie, a i.), • aktivity zamerané na marketing a propagáciu (publikácia, internet, webstránky atď.) • organizovanie študijných ciest obyvateľov obce a osveta (spolupráca, exkurzie, výstavy, výmena skúseností, získavanie informácií a pod.)
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, školy, inštitúcie a organizácie so zameraním na vzdelávanie, agrosektor, cestovný ruch a manažment, poradenské centrá pre podnikanie</i>
ODÔVODNENIE	<p>Pre obyvateľov obce nie sú v súčasnosti vytvorené dostatočné možnosti zamestnať sa. Obyvatelia obce dochádzajú za prácou do okolitých miest Námestovo, Dolný Kubín, Tvrdošín a Trstená. Taktiež obyvatelia pracujú v Bratislave, v zahraničí – Čechy, kedy odchádzajú z domu na dlhší čas. Vracajú sa len v čase voľna a svoj čas prevažne sústreďujú na bývanie. Stále však mnoho obyvateľov v produktívnom veku disponuje kapacitou, vzdelaním a zručnosťami – predpokladmi pre podnikanie. Nezamestnaní obyvatelia, ktorí nenachádzajú prácu v obci svojho bydliska začínajú byť apatickí, strácajú pracovné návyky a nemajú záujem o rozvoj územia, v ktorom žijú. Obec má predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu nielen svojou polohou ale aj existenciou prírodného a ľudského</p>

	<p>potenciálu. Pre vznik adekvátnych služieb turistovi je nevyhnutná príprava a kvalifikácia poskytovateľov súčasných ale aj budúcich služieb. S cieľom zapojiť obyvateľstvo obce do rozvojového a pracovného procesu, je potrebné vytvoriť podmienky a realizovať vzdelávacie a informačné aktivity za účelom zvyšovania zručností, vzdelanostnej úrovne, jazykovej zdatnosti, informovanosti o možnostiach získavania finančných prostriedkov a následne zabezpečiť podporu pri začatí podnikania, samozamestnania a pod.</p> <p>Všetky aktívne subjekty obce by mali viac navzájom spolupracovať a informovať sa. Niektoré podniky síce dobre spolupracujú s obcou v rámci obecných aktivít avšak menší podnikatelia, občianske iniciatívy a iní partneri rozvoja na území obce nekomunikujú dostatočne. Chýba im spoločná platforma spolupráce v prospech rozvoja obce. Jednou z príčin je aj nedostatočná informatizácia a modernizácia verejnej správy tak, aby bolo možné zabezpečiť intenzívnejšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi zamestnávateľmi a poskytovateľmi služieb.</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet zapojených občanov do prieskumu verejnej mienky - počet uskutočnených vzdelávacích a osvetových programov pre obyvateľstvo - počet uskutočnených exkurzií, študijných ciest - počet vyškolených obyvateľov - počet facilitácií, prednášok - počet partnerských projektov - počet nových podnikateľských zámerov - počet poskytovateľov služieb - počet rekvalifikačných programov - počet úspešných podnikateľských projektov
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Kvalifikovaná pracovná sila pre služby v cestovnom ruchu, samozamestnanie, podnikanie a marketing
ODHADOVANÉ DOPADY	Zvýšený počet podnikateľských zámerov a investícií do vzniku pracovných miest
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	75 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením atraktivity obce, lepším využitím existujúcich ľudských, prírodných a fyzických zdrojov a zlepšením služieb obyvateľstvu dosiahnuť zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v obci
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	4. Zvýšenie využitia miestnych zdrojov, rozvoj a modernizácia hospodárstva obce
OPATRENIE	4.1. Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania v obci
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> • vzdelávacie a informačné akcie, výmenné návštevy podnikov, poradenské služby, spolupráca – zameranie na zavádzanie inovácií, zlepšovanie výkonnosti podnikov, prenos vedomostí v oblasti vidieckeho cestovného ruchu

	<ul style="list-style-type: none"> • podpora rozvoja cestovného ruchu a aktivity na podporu tvorby ponuky pre turistu (združenia, stretnutia, stratégie, koncepcia CR, tvorba produktov, ponuka služieb, spolupráca, propagácia, apod.) • aktivity marketingu a propagácie obce a vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky, rekreačnej turistiky horského a podhorského typu okolitých obcí (propagačné materiály, web stránky o obci a mikroregiónu, miestne príbehy a povesti a pod.), • budovanie verejných investícií na zvyšovanie atraktivity územia (športové možnosti, prístupy k minerálnym prameňom, gazdovské dvory a školy remesiel, rozhľadňa, amfiteáter, zábavno-náučné chodníky a pod.) • vybudovanie a obnovenie existujúcich tratí a cyklotrás obecnej a mikroregionálnej siete pre zimnú a letnú prevádzku a chodníkov v prírode (turistické chodníky, bežecké trate, pre cyklistov a kolieskové korčule a bežecké lyžovanie) • zapojenie sa do budovania náučných, kultúrno-poznávacích a tématických regionálnych produktov a trás (historický náučný chodník, história v blízkych obciach mikroregiónu, prírodné hodnoty, atd.) • aktivity zamerané na údržbu a značenie všetkých obecných a nadobecných existujúcich a nových trás športu (bežkárske a zjazdové trate, turistické, cyklistické, ai.) • budovanie oddychových miest s prístreškami na trasách turistických, náučných chodníkov a cyklotrás (zastávky v obci, odpočívadlá, studničky a pod.) • dobudovanie kvalitného informačného a orientačného systému v obci a krajine pre turistov (informačné panely, poradenské služby, orientácia v obci, doplniť informačné tabule a pod.), • budovanie a rekonštrukcie odstavných priestorov pre dopravu turistov • podpora organizácie výstav a kongresovej turistiky • nadobecné aktivity spoločnej propagácie obce, mikroregiónu a turistických lokalít (informačný systém, organizovanie súťaží, kongresov, výstav, podujatí, prezentácií apod.) • aktivity na zlepšenie informovanosti pre návštevníka, prehliadky obce a sprievodcovstvo (letáky a informačné materiály, médiá a pod.) • budovanie a organizovanie doplnkových podujatí blízkyh strediskám zimnej a letnej turistiky (divadelné letá, koncerty, bály, trhy miestnych produktov, prezentácia zručností, zo života Klina, animácia historických procesov, a pod.) • komunikácia a spolupráca s podnikateľským prostredím a pomoc na začatie podnikania pre mladých podnikateľov a farmárov • dobudovanie existujúcich obecných areálov športu a rekreácie (a pod.) • zriadenie múzea obce, pamätnej izby, expozícií (tradície, história obce, skanzen, apod.) • dobudovanie obecných zariadení pre návštevníkov (obecná reštaurácia, Info centrum, zmenáreň, verejné toalety, bankomat a pod.) • rozvoj služieb verejnej správy pre malé a stredné podnikanie
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • budovanie investícií na zvyšovanie atraktivity územia (prístupy k minerálnym prameňom, gazdovské dvory a školy remesiel, rozhľadne, amfiteáter a pod.) • rekonštrukcie existujúcich obecných zariadení budov a plôch s viacfunkčným využitím pre šport a relax – ubytovanie, klubovne, posilňovne, futbalové, volejbalové, detské a multifunkčné ihriská, kúpalisko, kolkárne, klziská, rybník a pod., • aktivity zamerané na zakladanie podnikateľských a verejno-súkromných partnerstiev (združenie cestovného ruchu, odbytové združenie a pod.) • vytváranie administratívnych a priestorových podmienok pre podporu zamestnanosti priamo v obci (rozvoj verejných investícií, pracovné príležitosti vo verejnom sektore, verejných službách, podpora neziskových združení, priemyselné a technologické parky a pod.) • tvorba a podpora rozvojových projektov zameraných na vznik nových pracovných príležitostí
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, subjekty podnikajúce v službách verejnosti, miestne iniciatívy v rozvoji, cestovnom ruchu, združenia podnikateľov</i>
ODÔVODNENIE	<p>V obci a okolí je to práve agrosektor, ktorý je nositeľom rozmanitej identity a rozvoja vidieckeho prostredia obce Klin, prírodného a kultúrneho dedičstva a vysokej atraktivity pre jeho trvaloudržiateľný rozvoj.</p> <p>Obec Klin má dostatočný potenciál pre rozvoj podnikania v oblasti remeselnej výroby, spracovania dreva, poľnohospodárstva, včelárstva, lesníctva aj agroturistiky. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané.</p> <p>Obec má bohaté tradície a v jej katastri sa nachádza veľa možností pre doplnkové aktivity. Obec v letnej sezóne a medziobdobí ponúka vhodné podmienky na množstvo turistických aktivít. Predpokladom pre miestny ekonomický rozvoj je existencia zručného a vzdelaného ľudského potenciálu a výhodnej polohy v CHKO Horná Orava a blízkosti Oravskej vodnej nádrže ako aj blízkosť hranice s Poľskom. Množstvo existujúceho stavebného fondu obce zostáva nevyužitým pre možné služby a podnikanie. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané, zanikajú pôvodné remeslá využiteľné napr. v cestovnom ruchu. V obci absentujú väčšie ubytovacie zariadenia. Ubytovanie na súkromí prakticky neexistuje z dôvodu nepripravenosti obyvateľstva. Cykloturistika, pešia a náučná turistika, bežecké trate nie sú na dostačujúcej úrovni. Orientačný a informačný systém v prepojení obec-krajina chýba. Informácie turistom poskytuje obecný úrad. Propagácia obce je minimálna, chýbajú obecné a mikroregionálne propagačné materiály. Je nutná podpora vzniku nových podnikateľských aktivít, vybudovania jednotného informačného systému s ponukou doplnkových služieb vrátane predaja miestnych produktov s využitím blízkosti oravských zaujímavostí a poľského regiónu.</p> <p>Obec takmer nevyužíva svoje tradície, históriu ako aj prírodný potenciál v prospech vlastnej ekonomickej prosperity. Obec sa pripravuje na realizáciu ďalšieho rozvoja prostredníctvom programu LEADER a buduje spolu s okolitými obcami rozvojovú stratégiu, čím vytvára priestor pre miestnych rozvojových aktérov a podniky vidieckeho hospodárstva..</p> <p>Predpokladom pre miestny rozvoj je existencia produktívneho ľudského potenciálu. Pracovné príležitosti</p>

	však nachádzajú obyvatelia mimo obce, čo spôsobuje odliv obyvateľov produktívneho veku na dlhší čas, čím vyvoláva ďalšie potrebné investície na prepravu. Následkom je aj nedostatok tzv. samozamestnanosti obyvateľov v podnikaní a v zakladaní vlastnej živnosti. Napriek priaznivej situácii v investovaní do výstavby rodinných domov a zakladaní rodiny tento odliv spôsobuje aj neochotu investovania kapitálu do podnikateľskej činnosti. Potenciál v obci je možné nájsť v budovaní doplnkových zdrojov príjmov obyvateľstva v službách, cestovnom ruchu, poľnohospodárstve a remeslách.
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	<ul style="list-style-type: none"> - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet nosičov informácií - počet návštevníkov na web stránke - počet nových produktov pre turistu v obci - počet sprievodcov v cestovnom ruchu - počet km siete poznávacích trás - počet zriadených náučných chodníkov - počet turistov prechádzajúcich náučnými chodníkmi a sieťou poznávacích trás - počet vybudovaných oddychových miest s prístreškami - počet informačných a orientačných objektov - počet vydaných propagačných materiálov - www stránka / počet návštev na stránke - počet zriadených pamätných izieb, obecných domov - počet návštevníkov - počet m vybudovaných resp. rekonštruovaných lyžiarskych vlekov, tratí - počet zorganizovaných výstav a kongresov - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových verejných služieb turistom - počet rozvojových plánov, štúdií a projektov - počet obnovených tradícií a zručností - počet pripravených architektonických riešení verejných priestranstiev - počet uplatnených marketingových nástrojov - počet atraktivít, podujatí a akcií pre návštevníka - počet účastníkov vzdelávania a získavania skúseností v cestovnom ruchu a podnikaní (vzdelávanie, osвета, exkurzie a pod.) - počet projektov na podporu rozvoja v podnikaní
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Pripravená obec a občan na rozvoj podnikania – plochy a objekty vhodné na podnikanie, podnikateľské zámery, obec pripravená na turistu a návštevníka – zariadenia, produkty, informácie, podujatia
ODHADOVANÉ DOPADY	Zvýšený počet podnikov, pracovných miest a návštevníkov obce
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 V EURO	349 000

STRATEGICKÝ CIEĽ	Zvýšením atraktivity obce, lepším využitím existujúcich ľudských, prírodných a fyzických zdrojov a zlepšením služieb obyvateľstvu dosiahnuť zlepšenie ekonomickej a sociálnej situácie v obci
PRIORITA	EKONOMICKÝ ROZVOJ
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	4. Zvýšenie využitia miestnych zdrojov, rozvoj a modernizácia hospodárstva obce
OPATRENIE	4.2. Rozvoj a modernizácia podnikateľského prostredia v službách, poľnohospodárskej, lesníckej a remeselnej výrobe
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> • aktivity na modernizáciu, zlepšenie a rozvoj poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva a spracovateľských kapacít v súlade so zachovaním krajinného obrazu obce • podpora diverzifikácie poľnohospodárskych a lesohospodárskych činností v turizme (agroturistika, malé výroby, prezentácia výroby apod.) • podpora malých, mladých farmárov, podpora rozvoja malých, rodinných agrofariem s využitím aj v agroturistike • investície do nepoľnohospodárskych činností, podpora živnostníkov, remeselníkov a pod. • vybudovanie agroturistických zariadení vidieckeho typu (rodinné farmy a agrofarmy, konská farma, salaše, ubytovacie zariadenia s tradičným hospodárením a pod.) • budovanie kapacity na spracovanie produktov ekologického poľnohospodárstva • usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, sceľovanie a arondácia pozemkového vlastníctva • podpora vzniku biofariem, spracovanie a predaj produktov • zabezpečenie propagácie a marketingu biopotravín • podporovanie vzniku odbytových združení • aktivity zavádzania inovácií, nových metód a nástrojov práce v poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych podnikoch pre zvýšenie ich efektívnosti • zdokonalenie a zracionalizovanie pestovania a ochrany lesa, ťažby dreva, manipulácie a dopravy dreva, zberu ostatnej lesnej produkcie a pestovanie reprodukčného materiálu v lesných škôlkach • obnova strojov a zariadení na ťažbu a spracovanie drevnej hmoty • budovanie zariadení pre výrobu obnoviteľných zdrojov energie • zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov • ekologická stabilizácia a ochrana krajiny realizáciou vodohospodárskych, protieróznych, ekologických a rekultivačných opatrení • zvyšovanie počtu fariem, ktoré získajú moderné budovy, nové technológie a technické zariadenia s úspornou spotrebou energie (výroba biomasy) • zakladanie malých podnikov a vytváranie pracovných miest • zriadenie služieb turistom a budovanie doplnkových komerčných služieb, zariadení, služieb zábavy a prevádzok blízokým strediskám zimnej a letnej turistiky a existujúcich zariadení cestovného ruchu (zábava,

	<p>požičovne, ubytovanie, stravovanie, kolkárne, predaj miestnych výrobkov, predaj suvenírov a špeciálnych, a iné)</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobudovanie centra obce ako miesta pre umiestnenie malých služieb (reštaurácia, kaviareň, cukráreň, letné terasy, služby malých remesiel, darčeky a pod.) ako doplnkového zdroja príjmov • zriaďovanie služieb obyvateľstvu a obchodu (ihriská, krajčírstvo, opravovne, obchody, drobné služby, služby motoristom, cukráreň a pod.) • budovanie ubytovacích zariadení (penzióny, turistická ubytovňa, ubytovanie na súkromí) s využitím existujúceho stavebného fondu v súlade s tradíciou a prostredím (Ľaskovka) • dobudovať centrum obce o služby ako napr. kaviarničky, cukrárne, terasy, internet, služby malých remesiel apod. • budovanie centier voľného času, miest relaxácie a oddychu • podpora rozvoja malých a stredných podnikov v cestovnom ruchu (jazdecká škola, hypotekárstvo, lov rýb, experimentálna archeológia, apod.) • budovanie malého podnikania v oblasti služieb a obchodu (obecné vidiecke centrum obchodu a služieb pre malých podnikateľov a iné) • zriadenie prevádzok na spracovanie dreva a miestnych surovín • budovanie zariadení pre rozvoj tradičných aj moderných remesiel • zavádzanie moderných technológií do existujúcej výroby a pre prácu „z domu“ • zavádzanie technológií „čistej“ a neškodnej (na životné prostredie) výroby do existujúcich prevádzok • finalizácia produkcie výroby s uplatnením predaja v miestnom až regionálnom rozsahu • investície do spracovania a marketingu a obchodu s predajom miestnej výroby - miestnych produktov • zriadenie malých remeselných výrobných prevádzok (hrnčiarstvo, výroba mlieka, mliečnych produktov, práca s ovčou vlnou, tkanie kobercov, drevovýroba, výroba kachlí, šindľov, kamenárska výroba, spracovanie využiteľných odpadov a pod.), • budovanie výrobných prevádzok a prevádzok služieb s využitím existujúceho stavebného a iného hmotného potenciálu
OPRÁVNENOSŤ	<i>obec, podnikatelia, družstvo, SHR, živnostníci</i>
ODÔVODNENIE	<p>V obci a okolí je to práve agrosektor, ktorý je nositeľom rozmanitej identity a rozvoja vidieckeho prostredia obce Klin, prírodného a kultúrneho dedičstva a vysokej atraktivity pre jeho trvaloudržiateľný rozvoj. Tento sektor je založený na multifunkčnom diverzifikovanom pôdohospodárstve v súlade s potenciálom krajiny a zabezpečuje udržiavanie kultúrnosti krajiny a miestnu špecifickú produkciu pre zdravú výživu, drevársky priemysel a ekologicky šetrnú energetiku. Stabilitu ekonomiky dopĺňa rozvinutý vidiecky cestovný ruch založený na uchovanej identite, príťažlivosti a rozmanitosti vidieckeho priestoru a partnerstve a spolupráci sektorov, ako aj rozvinutý sociálny sektor a dostupné a kvalitné služby, čím sa dosahuje vysoká kvalita života obyvateľov na vidieku. Obec Klin má dostatočný potenciál pre rozvoj podnikania v oblasti remeselnej výroby, spracovania dreva,</p>

	<p>poľnohospodárstva, včelárstva, lesníctva aj agroturistiky. Miestne zdroje nie sú dostatočne využívané. Existujúce podniky v obci majú potenciál pre ďalší rozvoj a modernizáciu výroby. Významným ekonomickým príjmom z agrosektora okrem poľnohospodárstva a lesníctva sú včelárstvo, remeslá a tzv. „predaj z dvora“. Nevyhnutnou zmenou v hospodárení by mala byť finalizácia výroby z produkcie agrosektora. Obec disponuje aj rekreačným potenciálom pre zabezpečenie ekonomickej prosperity a vytvorenie pracovných príležitostí pre obyvateľstvo. Kvalita a zloženie pôdneho fondu, prírodné, klimatické a terénne podmienky umožňujú rozvoj intenzívnej poľnohospodárskej výroby. V území sa prelínajú hospodárske, ochranné, vodohospodárske, estetické a rekreačné funkcie lesa, preto je nutné hospodársku činnosť zamerať na udržiavanie estetickej hodnoty lesných porastov a ich dobrého zdravotného stavu.</p> <p>Výrobná aktivita by mohla byť založená na ťažbe a spracovaní miestnej surovínovej základne, ktorá využíva zdroje dreva. Aby bol rozvoj efektívny je dôležité podporovať využívanie a zhodnocovanie miestnych zdrojov, tradičné formy hospodárenia, remeselnú činnosť, rôzne doplnkové aktivity a služby v cestovnom ruchu a ďalšie, ktoré vedú k samozamestnávaniu občanov. Existujúce služby hosťom nepostačujú a množstvo existujúceho stavebného fondu zostáva nevyužitým. Súčasné využitie ubytovacích kapacít v obci sa sústreďuje hlavne na zariadenia vo vlastníctve súkromných osôb a podnikov, na čom sa obec ekonomicky nepodieľa. Aby aj obec mala ekonomický prínos z podnikania je nevyhnutné zlepšenie a zvýšenie využitia existujúcich vnútorných kapacít akými sú prírodné, ľudské a hmotné zdroje a postaviť svoj vnútorný rozvoj na existujúcich danostiach nielen samotnej obce ale celého mikroregiónu. V obci absentujú menšie ubytovacie zariadenia. Ubytovanie na súkromí prakticky neexistuje z dôvodu nepripravenosti obyvateľstva. Nielen v obci ale hlavne v jej okolí chýba ponuka služieb pre ubytovaných hostí ako doplnková forma zážitkovej turistiky aj pre hostí, ktorí po športových aktivitách vyhľadávajú pokojný relax (wellness ai.).</p>
MONITORING A HODNOTENIE OPATRENIA	
<p>UKAZOVATEĽ MERATEĽNÝ INDIKÁTOR</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počet nových podnikov a služieb - počet modernizovaných podnikov - počet novovzniknutých pracovných miest - počet zamestnaných obyvateľov s trvalým bydliskom v obci - počet malých podnikateľov - počet stavieb, diel a úprav pre zvýšenie príjmov z podnikania (obnova verejných priestranstiev, objektov, zelených plôch, drobnej architektúry a uplatnenie vhodných prvkov architektúry do obnovy stavieb a do novostavieb) - počet nových podnikajúcich subjektov - počet novovzniknutých služieb a prevádzok - počet nových rodinných fariem - počet nových spoločných hospodárskych dvorov - počet zapojených poľnohospodárskych podnikov do finalizácie produkcie - počet produktov miestnej výroby na trh - počet dobudovaných ubytovacích kapacít / počet lôžok - počet dobudovaných stravovacích kapacít / počet

	<p>stoličiek</p> <ul style="list-style-type: none"> - počet ubytovacích kapacít na súkromí / počet lôžok - počet návštevníkov - počet m vybudovaných resp. rekonštruovaných lyžiarskych vlekov, tratí - počet zriadených nových prevádzok pre účely doplnkových služieb - počet novovzniknutých a obnovených remesiel - počet nových služieb turistom - počet ubytovaných hostí sezónne aj celoročne
OČAKÁVANÉ VÝSLEDKY	Dostatočný rozsah a rôznorodosť kvalitných služieb a pracovných príležitostí v hospodárskych činnostiach obce, zamestnanosť v obci a zvýšená návštevnosť
ODHADOVANÉ DOPADY	Vyššie príjmy do rozpočtu obce a vyššie príjmy obyvateľstva z hlavných aj doplnkových ekonomických činností
ODHADOVANÉ ALOKÁCIE FINANČNÝCH ZDROJOV DO ROKU 2017 v EURO	1 820 000

2. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie programu

Aktérmi programu sú:

- riadiace orgány
- koneční realizátori
- užívatelia jednotlivých opatrení

2.1. Riadiaci orgán Programu rozvoja –PHSR

Pre zabezpečenie realizácie programu je ustanoveným riadiacim orgánom programu volená resp. Obcou zriadená tzv. „**Komisia pre výstavbu, rozvoj a pôdohospodárstvo**“.

Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce.

Obec podľa zákona č. 539/2008:

- ☐ spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce
- ☐ poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu
- ☐ poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov
- ☐ spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viacerých obcí
- ☐ zriaďuje s inými obcami združenie obcí k ekonom.-sociál. rozvoju obce a VÚC
- ☐ spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja

adresa a kontakty riadiaceho orgánu pre program

Obecný úrad Klin

Klin 199

02941 Klin

Tel. č. 043-5584321, 043-5521680, 043-5584997

Email: obecklin@klin.sk

zodpovedná osoba: starosta obce Klin : **Štefan Peňák**

(tel. kontakt : 043 / 552 16 80, mobil: 0915 818 262, email: starosta@klin.sk)

(schváli zastupiteľstvo obce uznesením)

Aktérmi programu sú:

- riadiaci a monitorovací orgán
- koneční realizátori (obec, občania, podnikatelia, združenia, spolky, kluby atď.)
- užívatelia jednotlivých opatrení

2.2. Hlavné zásady administratívy Programu rozvoja –PHSR

Opatrenia na organizačné zabezpečenie efektívnej realizácie, monitorovania a hodnotenia Programu rozvoja je potrebné záväzne zabezpečiť v zmysle uznesenia „**Komisie pre výstavbu, rozvoj a pôdohospodárstvo**“ a **uznesenia zastupiteľstva obce** takto:

1. stanoviť spracovanie hodnotiacej správy Programu za príslušný rok každoročne v termíne do 15.2. nasledujúceho roka (napr. správu za rok 2014 v termíne do 15.2.2015)
2. zostaviť spôsob hodnotenia podľa ukazovateľov programu (zodpovednosť a metodika) **vid'.**
monitorovacia správa
3. stanoviť zjednodušený spôsob zverejnenia príslušnej správy (letáky, médiá, tlač)
4. zabezpečiť spôsob monitoringu a koordinácie spoločných rozvojových projektov (zodpovednosť a harmonogram)
5. zabezpečiť spôsob financovania riadiacej, monitorovacej a administratívnej činnosti Programu
6. zabezpečiť súlad rozvojových zámerov z územia s Programom rozvoja (PHSR obce)
7. zabezpečiť informovanosť verejnosti o programe a jeho plnení
8. zabezpečiť prístup k informáciám pre prípravu rozvojových projektov a fundraising
9. každoročne zostaviť koncentráciu finančných zdrojov obce na prípravu kofinancovania rozvojových projektov (rezerva v rozpočte obce)
10. zabezpečiť profesionálne účtovníctvo pre projekty zo štrukturálnych fondov EÚ (vyškolenie a financovanie)
11. zabezpečiť mobilizáciu zdrojov z územia a vyškolenie vlastných resp. externých odborníkov pre projektovú činnosť.

3. Finančné zabezpečenie - Klin

Odhad objemu potrebných finančných zdrojov a možnosti ich zabezpečenia pre roky 2014-2017 –tabuľka cieľov a opatrení z Akčného plánu - príloha č. 2

číslo	Špecifický cieľ (Priorita)		%	2014 -2015	EUR	%	2016 - 2017	EUR	SPOLU
	č.	Opatrenie							Eur
1	Zlepšenie kvality životného prostredia								
	1.1	Zvýšiť kvalitu životného prostredia obce a zlepšiť starostlivosť o krajinu	90		681 000	10		75 000	756 000
		Opatrenie celkom	90		681 000	10		75 000	756 000
			12			1,32			
2	Dobudovanie a modernizácia základných služieb obyvateľstvu								
	2.1	Zlepšiť podmienky pre bývanie a služby obyvateľstvu	31		682 000	69		1 544 000	2 226 000
	2.2	Obnova dediny a zvýšenie atraktivity obce	60		213 000	40		140 000	353 000
		Opatrenie celkom	35		895 000	65		1 684 000	2 579 000
		15,77			29,67				
3	Zvýšenie občianskej participácie a zlepšenie účasti ľudí na pracovnom trhu								
	3.1	Aktivizovať obyvateľov pre budovanie miestnej komunity a zvýšiť miestne povedomie	22		21 000	78		76 000	97 000
	3.2	Zvýšiť schopnosť obyvateľov uplatniť sa na trhu práce v cestovnom ruchu a budovať miestnu komunitu	23		17 500	77		57 500	75 000
		Opatrenie celkom	22		38 500	78		133 500	172 000
		0,68			2,35				
4	Zvýšenie využitia miestnych zdrojov, rozvoj a modernizácia hospodárstva obce								
	4.1	Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikania	66		230 000	34		119 000	349 000
	4.2	Budovať podnikateľské prostredie v službách cestovného ruchu, remeslách a iných hospodárskych činnostiach	6		105 000	94		1 715 000	1 820 000
		Opatrenie celkom	15		335 000	85		1 834 000	2 169 000
		5,9			32,31				
	SPOLU (Opatrenia na rok)				1 949 500			3 726 500	5 676 000
	SPOLU (Priority) 100%		34			66			

4. Monitoring

4.1. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu - Príloha č. 3 s ustanovením merateľných ukazovateľov

V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii Programu, jeho strategických cieľov a opatrení bude v termíne do 3 mesiacov od schválenia Programu v zastupiteľstve obce zriadený Monitorovací výbor, ktorého úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle **tabuľky na doplnenie ukazovateľov vid'. príloha č. 2.** Monitoring prebieha priebežne programovacím obdobím avšak **minimálne k 31.12.2017 je nutné vypracovať monitorovaciu správu**, ktorú zastupiteľstvo obce vezme na vedomie a schváli **aktualizáciu Plánu investičných a neinvestičných zámerov na roky 2018 – 2020.**

4.2. Monitorovací orgán Programu rozvoja –PHSR

Monitorovacím orgánom bude zvolený orgán združenia v zmysle organizačného zabezpečenia.
adresa a kontakty monitorovacieho orgánu pre program

Obecný úrad Klin

Klin 199

02941 Klin

Tel. č. 043-5584321, 043-5521680, 043-5584997

Email: obecklin@klin.sk

zodpovedná osoba: ..... (tel. kontakt : .....)

5. Časový harmonogram realizácie programu

5.1. Krátkodobé plánovanie do roku 2017

Plánovanie na 2-4 roky sa uskutočňuje za účelom plánovania a kumulácie vnútorných zdrojov (ľudských, materiálnych a finančných) a za účelom koordinácie a súladu s prijatými prioritami obce.

Ide o podrobný prieskum záujmov miestnych a regionálnych rozvojových aktérov a ich koordináciu v záujme skutočných potrieb a možností. Rovnako takéto plánovanie vytvára výborné predpoklady pre partnerskú spoluprácu a spoločné rozvojové projekty s vyššou uskutočniteľnosťou a trvalou udržateľnosťou. Kvalitným plánovaním je možno predchádzať nesprávnym rozhodnutiam ako aj možným stretom záujmov rôznych záujmových skupín v rozvoji obce.

Akčný plán obvykle zabezpečuje:

- Úlohy
- Personálna náročnosť
- Časová náročnosť
- Finančná náročnosť
- Zodpovednosť za realizáciu.

Akčné plánovanie sa v nasledujúcej etape vo väzbe na priority rozvoja obce bude zaoberať programovaním jednotlivých rozvojových oblastí v zmysle špecifických cieľov a opatrení na obdobie 2 – 4 roky.

VZOR PRACOVNÉHO LISTU IDENTIFIKÁCIE PROJEKTU
Krátkodobé plánovanie aktivít rozvoja v časovom horizonte 2-4 roky.

Aktivita (presné pomenovanie):	
Zodpovedná osoba / organizácia	
Čas realizácie, doba trvania (od - do)	
Rozpis realizačných etáp (akcií) v rámci aktivity	
Rozpočet (celkový náklad, rozpis podľa etáp)	
Možné finančné zdroje (vlastné, národné a zahraničné zdroje)	

Poznámka: Akčný plán (**Plán investičných a neinvestičných zámerov rozvoja obce**) je krátkodobý plán a je nutné ho min. 1x dvojročne vyhodnotiť a aktualizovať. Jeho význam je v plánovaní krátkodobých investícií ako záväzný podklad pre plánovanie doplnkových finančných zdrojov (vlastných, obecných, úverových a dotačných.)

5.2. Plán investičných a neinvestičných zámerov obce na roky 2014-2017
príloha č. 1

INFORMOVANOSŤ A PUBLICITA

Informovanosť a publicita Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klin 2014 -2020 (skr. PHSR 2014-2020)

Program rozvoja obce bude po schválení jeho znenia zverejnený na web stránke obce www.klin.sk, tlačenou formou letáka pre verejnosť a v miestnej tlači. Súčasťou zverejnenia informácie o Programe je nevyhnutné zabezpečiť formu diskusie s verejnosťou (tlač, televízia, rozhlas a pod.) za účelom zrozumiteľnosti o možnostiach širokého uplatnenia Programu, ktorý sa stáva programom každého obyvateľa a užívateľa územia aj vo vzťahu k žiadostiam o podporu z EÚ fondov.

Rovnako bude zverejňovaná každoročná Správa o monitoringu a hodnotení Programu.

„Komisia pre výstavbu, rozvoj a pôdohospodárstvo“ zabezpečí pravidelnú komunikáciu s miestnymi aktérmi rozvoja o všetkých aspektoch uplatňovania programu.

„Komisia pre výstavbu, rozvoj a pôdohospodárstvo“ zabezpečí slávnostné uvedenie Programu rozvoja „do života“ za účasti regionálnych partnerov, orgánov štátnej správy, regionálnej samosprávy a susedných obcí za účelom poskytnutia informácie o možných dopadoch resp. spolupráci v budúcom rozvoji.

Účastníkmi programovania sú:

- manažment obce
- akčná plánovacia skupina obce
- formálne štruktúry – mimovládne a neziskové organizácie a komunitné nadácie
- neformálne – miestne záujmové skupiny (spolky, kluby apod.)
- rôzne skupiny založené ako lokálne partnerstvá so spoločným záujmom
- podnikateľské siete, zväzy, únie, združenia výrobcov, spracovateľov
- regionálne profesné zväzy
- rôzne partnerstvá verejného a súkromného sektoru
- jednotlivci a výrazné osobnosti
- experti - odborníci
- podporné orgány (národné, regionálne aj medzinárodné organizácie)

Prílohy k dokumentu

Príloha č. 1 : Plán investičných a neinvestičných zámerov rozvoja obce na roky 2014- 2017

Príloha č. 2 : Monitorovacia tabuľka

Príloha č. 3 : Ako pracovať Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu

- Kavčáková I. a kol.: Programovanie trvaloudržateľného rozvoja obcí, miest a vidieckych mikroregiónov – metodika ako spracovať strategický dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, 2002, aktualizácia 2014
- Územnoplánovacia dokumentácia a územnoplánovacie podklady obce Klin,
- ÚPD a ÚPP, PHSR ZA kraja
- Súpis pamiatok na Slovensku- KPÚ SR
- Ochrana prírody – OPaK SR
- Propagačné materiály o obci a web stránky obce a ubytovacích zariadení
- Kolektív, 2002: Atlas krajiny SR. MŽP SR Bratislava
- Kolektív, 1979: Encyklopédia Slovenska. Veda Bratislava
- Kolektív, 1985: Encyklopédia Zeme. 1.vyd. Bratislava
- Kolektív, 1985: Encyklopédia Zeme.1.vyd. Bratislava
- Kolektív: Klimatické pomery na Slovensku. Vybrané charakteristiky. Zborník prác SHMÚ. Zväzok 33/I. Bratislava
- Kolektív: Zborníky prác SHMÚ. Bratislava
- Machek P. a kol., 1990: Stredoslovenské vulkanity. Ostrava
- Mazúr, 1980 : Atlas SSR, SAV a SÚGK, Bratislava
- Michalko J. : Geobotanická mapa ČSSR
- Otruba J., 1964 : Veterné pomery na Slovensku. Bratislava
- SAŽP, 1995 : RÚSES okresu Námestovo, Správy o stave životného prostredia 2012
- P. Bielek, B. Šurina, b. Ilavská, J. Vilček, Naše pôdy (poľnohospodárske), VÚPÚ Bratislava 1998
- Michal Džatko, Hodnotenie produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd a pôdno-ekologických regiónov Slovenska, VÚPOP 2002
- Milan Demo a kolektív, Usporiadanie a využívanie pôdy v poľnohospodárskej krajine, SPÚ Nitra 1998
- VÚC Žilinského kraja
- Štatistický úrad SR k 31.12.2013
- Štátne registre a evidencie k 31.12.2013